

Secció I. Disposicions generals

CONSELL DE GOVERN

1014 *Decret llei 3/2022, d'11 de febrer, de mesures urgents per a la sostenibilitat i la circularitat del turisme de les Illes Balears*

PREÀMBUL

I

El turisme es configura com el principal motor econòmic i social de les Illes Balears, representa més del 45 % del PIB, ofereix feina a més de 200.000 persones treballadores, i econòmicament ha suposat en els darrers anys uns ingressos anuals superiors als 16.000 milions d'euros.

El nostre territori ha estat pioner en el desenvolupament del turisme des dels anys 60, quan s'inicià el desenvolupament del producte de sol i platja, i ha comptat també amb el suport dels operadors turístics, i que el nostre arxipèlag continua liderant dins l'arc mediterrani. El fet de ser un territori amb un elevat dinamisme econòmic i altes quotes de benestar ha implicat un augment de la població, que ha passat en 40 anys de 642.780 habitants a 1.210.725 el 2020.

A més, en els darrers 20 anys, les Illes han atret un 48,2 % més de turistes, i han passat dels 11,1 milions de l'any 2000 als 16,4 de l'any 2019.

La irrupció de la pandèmia associada a la COVID-19 provocà l'any 2020 una aturada mundial de l'activitat i, a escala global, les megatendències estaven accelerant la transformació del turisme a la recerca d'una major creació de valor econòmic, social i ambiental.

II

El 25 de setembre de 2015, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar, mitjançant la Resolució núm. 70/1, el document Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, que inclou 17 objectius de desenvolupament sostenible (els anomenats ODS), emparats sota el paraigua de la sostenibilitat social, mediambiental i econòmica. Aquesta Agenda va fer que els països membres incorporassin la sostenibilitat en la seva estratègia de present i de futur, també pel que fa a l'activitat turística.

El 21 de desembre de 2020 l'Assemblea General de les Nacions Unides va dictar la Resolució 75/229 denominada Promoció del turisme sostenible, inclòs l'ecoturisme, per a l'erradicació de la pobresa i la protecció del medi ambient, que reafirmava la Resolució 70/1, i que, entre altres aspectes, convida els governs i altres parts interessades a promoure i donar suport a un model de turisme més sostenible, basat en la inclusió social, la reducció de les desigualtats, la conservació i la protecció del medi ambient, la gestió responsable dels recursos i la salvaguarda dels beneficis del turisme des de la igualtat d'oportunitats, la formació dels treballadors i treballadores i el respecte a la cultura del territori.

L'Organització Mundial del Turisme (en endavant, OMT) defineix el *turisme sostenible* com el que «té plenament en compte les repercussions actuals i futures, econòmiques, socials i mediambientals per satisfer les necessitats dels visitants, de la indústria, de l'entorn i de les comunitats amfitriones» (OMT i PNUMA, 2006). De manera molt similar, ja l'any 1999, el Codi ètic mundial per al turisme, aprovat per l'OMT l'1 d'octubre a Santiago de Xile, en l'article 3, anomenat «El turisme, factor de desenvolupament sostenible», indicava que «tots els agents del desenvolupament turístic tenen el deure de salvaguardar el medi ambient i els recursos naturals, en la perspectiva d'un creixement econòmic sanejat, constant i sostenible, que sigui capaç de satisfer equitativament les necessitats i aspiracions de les generacions presents i futures».

La mateixa OMT va declarar l'any 2017 Any Internacional del Turisme Sostenible, amb la finalitat de definir estratègies d'acció per tal que el turisme contribueixi a la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible establerts en l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. La presentació va tenir lloc a Madrid, a la Fira Internacional del Turisme (FITUR), i es van establir les cinc àrees d'actuació del turisme:

1. Creixement econòmic inclusiu i sostenible.
2. Inclusió social, ocupació i reducció de la pobresa.
3. Ús eficient dels recursos, protecció ambiental i lluita contra el canvi climàtic.
4. Valors culturals, diversitat i patrimoni.
5. Enteniment mutu, pau i seguretat.

En conseqüència, el turisme sostenible, a més de ser creador de riquesa, ha de contribuir a conservar i protegir els recursos del nostre territori

—vida silvestre, flora, biodiversitat i ecosistemes—, però també ha de contribuir a protegir i promoure la diversitat cultural i el benestar de les persones residents a les Illes Balears, generant treball de qualitat i donant suport a les economies locals. El turisme sostenible és el que lidera la justícia social, el treball de qualitat, la igualtat, el desenvolupament econòmic i la integritat ambiental per arribar a ser una destinació competitiva i viable.

En aquest camí cap a la sostenibilitat integral, l'economia circular es postula com una via de progrés important per forjar un nou lideratge turístic que reforci, al seu torn, la capacitat del sector d'impulsar la competitivitat global sostenible de l'arxipèlag. El trànsit cap a l'economia circular suposa abraçar un enfocament innovador, amb un fort suport en l'optimització de processos i el redisseny de productes i serveis, que permet desacoblar el consum de recursos i materials de les expectatives de creixement i desenvolupament del sector.

En termes generals, la importància d'abandonar el caràcter lineal «extreure-produir-usar-llençar» predominant en les decisions de producció i consum a favor d'una nova visió que aposti per mantenir el valor funcional dels materials com més temps millor, per tal de minimitzar tant la pressió sobre els recursos com la generació de residus, l'han posat de manifest la Fundació Ellen Mac Arthur i les principals institucions i organismes internacionals, la majoria dels quals reconeixen explícitament el rol del turisme. A escala global, les Nacions Unides consideren que l'economia circular és un accelerador de l'Agenda 2030 i que el turisme pot efectuar una contribució notable al compliment dels objectius de desenvolupament sostenible, concretament, a través de les fites relacionades directament amb l'ODS 12, «Producció i consum responsables», i l'ODS 8, «Treball decent i creixement econòmic», i l'ODS 14, «Vida submarina». Amb tot, cal tenir en compte que la circularitat té un paper fonamental com a palanca motora del canvi, i es vincula, en termes generals, a altres objectius, com són els que inciten a millorar en matèria d'energia assequible i no contaminant (ODS 7), ciutats i comunitats sostenibles (ODS 11), acció pel clima (ODS 13) i vida dels ecosistemes terrestres (ODS 15).

En línia amb això, el 2 de desembre de 2015, poc després de l'aprovació de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, la Comissió Europea va publicar el seu Pla d'Acció per l'Economia Circular, mitjançant una comunicació al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions. En aquest Pla d'Acció s'estableix que «La transició a una economia més circular, en la qual el valor dels productes, els materials i els recursos es mantingui en l'economia durant el major temps possible, i en la qual es redueixi al mínim la generació de residus, constitueix una contribució essencial als esforços de la UE encaminats a aconseguir una economia sostenible, hipocarbònica, eficient en l'ús dels recursos i competitiva. Una transició d'aquest tipus brinda l'oportunitat de transformar la nostra economia i de generar nous avantatges competitius i sostenibles per a Europa».

Les mesures, que quan va finalitzar el Pla s'havien duit a terme íntegrament afectaven, d'una banda, les diferents etapes del cicle de vida dels productes (disseny i producció, consum, gestió de residus i aprofitament dels recursos continguts en els residus mitjançant la seva reintroducció en l'economia) i, de l'altra, cinc àrees que la Comissió va considerar prioritàries (els plàstics, el malbaratament alimentari, les matèries primeres crítiques, la construcció i la demolició, i la biomassa i els productes amb base biològica).

L'11 de març de 2020, la Comissió Europea va publicar el nou Pla d'Acció d'Economia Circular per una Europa més neta i competitiva, en el nou marc de finançament EU Green Deal, en què remarca la importància de la circularitat, en especial per a les regions insulars i ultraperifèriques, a causa de la seva dependència de les importacions de recursos, les grans quantitats de residus que generen com a conseqüència del turisme i les exportacions de residus. En aquest nou Pla, la Unió Europea fixa accions per a àrees clau per aconseguir una economia circular: plàstics, tèxtils, residus electrònics, aliments; aigua i nutrients, embalatge, bateries i vehicles; edificacions i construcció.

En aquest sentit, la circularitat representa una oportunitat per incrementar la disponibilitat de recursos sense necessitat d'incrementar l'extracció, així com un estalvi en termes dels costos derivats de la generació i el tractament dels residus.

En el mateix document del Pla d'Acció d'Economia Circular de la Unió Europea es reconeix la importància de la circularitat com a condició necessària per assolir la neutralitat climàtica en termes d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. La circularitat ha de ser la palanca que impulsi la descarbonització de l'economia i alhora desvinculi la relació entre creixement econòmic i extracció de recursos naturals.

De la mateixa manera, l'Estratègia Espanyola d'Economia Circular, anomenada *Espanya Circular 2030*, que dona trasllat al marc nacional de l'estratègia europea, reconeix explícitament la importància potencial de la circularitat en el turisme.

I és que el turisme es troba en una posició molt favorable per contribuir al trànsit sistemàtic cap a l'economia circular. En termes generals, la transversalitat de la seva cadena de valor permet teixir relacions circulars amb els seus principals grups d'interès i, per tant, impactar positivament sobre les cadenes de producció, a través dels requeriments que exigeix als seus múltiples proveïdors, i els hàbits de consum dels seus clients, a través de la motivació que exerceix des de la prestació dels diferents serveis. Així mateix, cal tenir present que el sector turístic de les Illes Balears ha mostrat la seva predisposició i capacitat d'assumir el repte de la transició cap a una economia circular i moltes de les empreses de l'arxipèlag s'han iniciat en l'aplicació de pràctiques circulars.

Particularment, cal tenir en compte que a les Illes Balears la sostenibilitat i la qualitat del territori són aspectes que cada vegada valoren més els turistes a l'hora d'escollir la destinació. I és que els clients d'avui dia s'interessen cada vegada més per les destinacions que integren les seves cultures locals, protegeixen el medi ambient, la biodiversitat i són socialment responsables.

A més, la posició favorable que les Illes Balears ocupen en termes de competitivitat turística conviu amb el repte important de millorar l'ordenació de l'espai turístic i mantenir l'equilibri sobre els recursos naturals i ambientals de la regió, millorar el desenvolupament del capital humà i l'entorn de negoci.

A les Illes Balears, com a regió que ha construït i gaudit d'elevats estàndards de benestar, no podem deixar passar la possibilitat d'obrir finestres d'oportunitat noves al compàs que marca el trànsit proposat pel nou paradigma d'economia circular. Aquest trànsit suposa abandonar l'esquema de producció i consum lineal imperant i permet materialitzar resultats econòmics, socials, i, per descomptat, ambientals, nous i millors.

Per tant, les Illes Balears han d'esdevenir pioneres de l'evolució d'un sistema turístic tractor de la inversió i que doni suport al desenvolupament empresarial, a la vegada que han de ser pioneres a continuar millorant els entorns de treball i les condicions ergonòmiques per consolidar els propòsits de millora contínua que practica el teixit empresarial envers les persones treballadores.

Hem de fixar la mirada no només en la qualitat del servei directe que oferim al turista, sinó també en la qualitat de l'espai mediambiental i en la qualitat i l'eficàcia de la gestió dels recursos del nostre territori, així com en la protecció dels empresaris, autònoms i persones treballadores vinculats al sistema turístic i en la implicació i la coordinació de les administracions amb competències sobre el territori i la gestió dels recursos esmentats.

En definitiva, el model turístic de les Illes Balears s'ha de fonamentar en les arrels de la sostenibilitat i la circularitat, la qual cosa repercutirà de manera evident no només en el medi ambient, sinó també, per tot el que s'ha exposat, en l'economia de les Illes Balears, de manera que les mesures que proposa aquest Decret llei també queden incardinades dins l'àmbit dels objectius de política social.

III

En la línia del que s'ha exposat, el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, va publicar l'any 2019 l'Estudi sobre la prospectiva econòmica, social i mediambiental de les societats de les Illes Balears a l'Horitzó 2030. En aquest estudi s'indica en el capítol 5. Canvi Climàtic (coordinat per el Laboratori Interdisciplinari Sobre el Canvi Climàtic) de la UIB Mapama del 2016 ja s'advertia que el 42% de les emissions de les Balears estaven associades a la producció d'energia elèctrica, el 37% al transport, el 4,7% als processos industrials, el 3,8% al tractament de residus i el 2,3% a l'agricultura.

S'indica també que, una vegada desglossat el consum d'energia, s'observa que a la nostra comunitat està dominat pel transport terrestre (33 %) i aeri (29 %), seguits del consum residencial (13,8 %) i els serveis (13,5 %), mentre que és molt més petita la contribució del sector primari, la indústria i els serveis públics. S'afirma també que l'escalfament global tindrà uns efectes clars sobre el clima, tant a escala global com regional, i que hi ha indicis que com més s'ajorni la reducció d'emissions, més grans seran els impactes i més difícils d'evitar o adaptar-s'hi.

Es fa èmfasi en el fet que, tot i que l'horitzó temporal de l'informe va més enllà de l'any 2030, les mesures limitadores i d'adaptació s'han de començar a prendre ara perquè siguin efectives. Es considera imprescindible disposar de plans d'adaptació i mitigació abans de 2030. En aquest informe es fan també referències al fet que, conforme a determinats models climàtics basats en escenaris que no prevegin una reducció d'emissions, la temperatura a les Illes Balears podria pujar entre 3 i 5 graus entre 2012 i 2100, que les onades de calor s'amplificaran dramàticament, que la disminució de precipitacions pot ser fins a un -20 %, i que el nivell de la mar pot pujar fins a 40-70 cm.

En aquest estudi es fan referències específiques als aspectes energètics, i s'afirma que, conforme a les previsions d'augment de temperatura esmentades, això conduirà a una disminució de la demanda energètica hivernal, però a un augment de la demanda estival vinculada a l'ús massiu dels sistemes de climatització, i, per tant, que tot i que la demanda mitjana anual romandrà pràcticament constant, és molt possible que es necessiti instal·lar capacitat addicional de generació o bé aplicar polítiques actives d'estalvi energètic per minimitzar aquests pics. Altres conseqüències de l'augment de temperatures fan referència a un major risc d'incendis, impactes indirectes sobre la salut de les persones i impactes econòmics, entre d'altres. Pel que fa al sector turístic, s'afirma que tot i que l'augment de temperatures podria conduir a una distribució de les temporades turístiques, els seus impactes sobre els ecosistemes illencs podrien incidir negativament en la demanda turística i contrarestar aquest efecte, atès que la qualitat ambiental és clau en l'elecció de destinació de part dels visitants (pèrdua d'ecosistemes costaners, com les platges, erosió dels sistemes dunars, afectació a la posidònia i al seu servei ecosistèmic, risc per la vida i la salut a causa del major nombre d'incendis...). S'afirma que el canvi climàtic afectarà seriosament l'activitat turística i posarà en perill l'economia balear, que fonamenta la seva estructura productiva en el turisme.

En la 21a Conferència de les Parts (COP21) de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (UNFCCC), el 12 de desembre de 2015, es va adoptar l'anomenat Acord de París 2015, pel qual els signataris es comprometeren a reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle com més aviat millor amb l'objectiu de frenar l'increment de la temperatura global per tal que no superi els +1,5°C respecte a les temperatures preindustrials. Perquè sigui possible assolir aquest objectiu, la comunitat científica indica en l'Acord que la majoria de països occidentals ha d'arribar a les emissions zero abans o al voltant de 2050. No obstant això, l'article 4 de l'Acord estableix que les parts es proposen que les emissions mundials de gasos amb efecte d'hivernacle arribin al seu punt màxim com abans millor.

Cal recordar que el setembre de 2017 el Consell de Govern de les Illes Balears va acordar adherir-se als objectius i les línies d'actuació de

l'Acord de París, així com fomentar les polítiques autonòmiques necessàries per a l'adaptació del territori i dels sectors econòmics de les Illes Balears als impactes del canvi climàtic.

Més recentment, al novembre de 2021, en la 26a Conferència de les Parts (COP26) de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (UNFCCC), es va signar la Declaració de Glasgow sobre l'acció climàtica al turisme, en què les parts signants, entre les quals hi ha Espanya, manifesten el següent: «Declaram el nostre compromís comú d'unir tots els agents per transformar el turisme i fer que contribueixi de manera efectiva a l'acció pel clima. Donam suport al compromís mundial de reduir a la meitat les emissions per a 2030 i d'aconseguir la neutralitat climàtica com més aviat millor, i sempre abans de 2050. Alinearem sistemàticament les nostres accions amb les últimes recomanacions científiques per cerciorar-nos que el nostre enfocament sigui coherent amb l'objectiu que, per a 2100, les temperatures no pugin més d'1,5°C per sobre dels nivells preindustrials.

Segons l'últim estudi de l'Organització Mundial del Turisme (OMT) i el Fòrum Internacional del Transport (ITF, per la seva sigla anglesa), les emissions de CO del turisme van créixer almenys un 60 % entre 2005 i 2016, i el transport, el 2016, va ser el causant del 5 % de les emissions mundials de CO. Tret que accelerem la descarbonització, les emissions de CO del sector podrien augmentar un 25 % o més d'aquí a 2030, en comparació amb 2016».

En aquesta línia, el Grup Intergovernamental d'Experts del Canvi Climàtic (IPCC, segons les seves sigles en anglès), va publicar l'informe especial de l'IPCC, 2018, sobre els impactes de l'escalfament global d'1,5°C respecte dels nivells preindustrials i de les trajectòries corresponents que haurien de seguir les emissions mundials de gasos amb efecte d'hivernacle, en el context del reforçament de la resposta mundial a l'amenaça del canvi climàtic, el desenvolupament sostenible, i els esforços per erradicar la pobresa, en el qual s'afirma que per «Evitar sobrepassar [la prospecció d'emissions limit a partir de la qual la temperatura creix per sobre d'1,5°C al 2100] i la dependència de l'aplicació de la remoció del diòxid de carboni a gran escala en el futur només es pot aconseguir si les emissions globals de CO₂ comencen a baixar molt abans de 2030».

D'altra banda, i pel que fa al consum de recursos, a causa del sistema socioeconòmic del nostre territori, hi ha un elevat consum de les escasses reserves hídriques de l'arxipèlag. D'acord amb el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, hi ha una correlació entre l'increment de la població flotant i la demanda de recursos hídrics, en què ambdós factors presenten un pic als mesos centrals de l'estiu, i també hi ha indicis que el consum energètic està molt lligat a la quantitat de gent que resideix o passa per l'arxipèlag. Segons les dades del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, el 2016 els majors consumidors finals d'energia a les Balears són el sector residencial (42 %), seguit pel sector de comerç i serveis (40 %), dos sectors molt lligats al turisme i, per tant, a la població flotant.

De fet, segons les dades recollides per l'Institut Balear d'Estadística (IBESTAT) de Red Eléctrica Española de demanda mensual d'energia a les Illes Balears, la demanda d'energia presenta un comportament estacional molt similar a la demanda de recursos hídrics. Presenten igualment el pic anual en els mesos centrals de l'any, a l'estiu, tot coincidint amb el període de més aflluència de població flotant. Segons aquestes dades, la demanda mensual mitjana de les Illes Balears durant el període 2015-2021 és de 479.942 MWh. Per contrapartida, la demanda mensual mitjana dels mesos de juny, juliol i agost del període 2015-2021 és de 604.837 MWh. Això implica que durant els mesos centrals de l'any a les Balears hi ha una demanda, de mitjana, d'un 26 % més d'energia que en la mitjana mensual de tot l'any, fet que assenyalava una clara correlació entre la població flotant i l'augment de consum d'energia i, en conseqüència, d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

El Govern de les Illes Balears s'ha compromès de manera explícita amb els objectius i els acords internacionals esmentats, com l'Acord de París o la Declaració de Glasgow, i ha traduït aquest compromís en accions legislatives, com la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, així com la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica. En ambdues lleis s'estableixen una sèrie d'objectius amb diversos horitzons temporals, que pretenen donar trasllat dels compromisos internacionals per tal de complir l'objectiu de neutralitat climàtica el 2050 i així evitar un escalfament global superior a 1,5°C al final del segle. Aquest Decret llei pretén donar trasllat d'aquests objectius al sector turístic, establint el marc normatiu i les mesures necessàries per emprendre aquesta transició, que s'han de complementar i desenvolupar també en altres marcs per tal d'assolir de manera global i transversal els objectius marcats.

Pel que fa a la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, marca el ritme de reducció necessari per tal de complir l'Acord de París. En l'article 12 estableix els objectius que s'han de complir:

- a. El 40 % per a l'any 2030.
- b. El 90 % per a l'any 2050.

Sens perjudici dels altres objectius o subobjectius que pugui marcar el Pla de Transició Energètica que publicarà la conselleria competent en la matèria, aquest Decret llei pretén establir les bases perquè el sistema turístic en general compleixi els objectius anunciats.

D'altra banda, la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, pretén establir les bases en el camp de la gestió de residus per impulsar el progrés de l'economia circular a les Illes Balears. En l'article 2, s'estableixen objectius directament

relacionats amb el sector turístic, en concret per al sector HORECA:

- a. Reduir un 10 % abans de 2021 i un 20 % abans de 2030 la generació de residus respecte a l'any 2010, basant-se en els quilograms per habitant i any calculats d'acord amb l'índex de pressió humana (IPH).
- b. Augmentar, abans de l'any 2021, com a mínim, fins a un 50 % del pes i per a cada fracció, la preparació per a la reutilització i el reciclatge conjuntament de materials com paper, metalls, vidre, plàstic i bioresidus dels residus domèstics i comercials. Aquest percentatge haurà de ser d'un 65 % l'any 2030.
- c. Reciclar com a mínim, abans de l'any 2030, un 75 % dels residus d'envasos no industrials, entenent com a tals la valorització material dels generats.
- d. Augmentar, abans de l'any 2021, fins a almenys un 70 % del pes, la preparació per a la reutilització, el reciclatge i la valorització material dels residus no perillosos de la construcció i la demolició, amb exclusió del material en estat natural definit en la categoria 17 05 04 de la llista europea de residus. Aquest percentatge haurà de ser del 80 % el 2030.
- e. Assolir, abans de l'any 2025, l'objectiu del 3 % de preparació per a la reutilització del total de residus domèstics gestionats, i un 5 % l'any 2030. Aquests percentatges s'han d'assolir igualment i separatament per als residus comercials i per als residus industrials, sense tenir en compte la fracció orgànica dels residus domèstics ni la poda.
- f. Reduir fins al 50 % el malbaratament alimentari per a l'any 2030 en relació amb el 2020.
- g. Donar compliment, pel que fa als residus d'aparells elèctrics i electrònics, als objectius mínims anuals de recollida separada fixats per l'Estat tant per als domèstics com per als d'origen professional.
- h. Establir, amb relació als vehicles fora d'ús, uns percentatges de preparació per a la reutilització i la comercialització de peces i components que comportin almenys, un 10 % l'any 2021 del pes total dels vehicles tractats. Per al 2026, aquest percentatge haurà d'augmentar fins al 15 %, i per al 2030, fins al 20 %.
- i. Establir un percentatge màxim del 10 %, abans de l'any 2030, en l'eliminació de residus mitjançant dipòsit en abocador.
- j. Assolir per a l'any 2030 els següents objectius de reutilització d'envasos de beguda en el canal HORECA:

- Aigües envasades: reutilització d'un 40 % dels envasos.
- Cervesa: reutilització d'un 80 % dels envasos.
- Begudes refrescants: reutilització d'un 70 % dels envasos.

- k. Assolir per a l'any 2030 un 15 % de reutilització per als envasos emprats en canals de consum diferents del canal HORECA.

Novament, amb aquest Decret llei es fixa el marc perquè el sector turístic pugui avançar en el camí cap a la sostenibilitat i complir els objectius esmentats.

Del compliment d'aquests objectius en depèn la prevenció i mitigació dels efectes del canvi climàtic i mantenir un equilibri ambiental i econòmic a les Illes Balears per l'evolució futura de l'arxipèlag. Tal i com s'exposa a l'article acadèmic *Climate change and its impacts in the Balearic Islands: a guide for policy design in Mediterranean Regions* (Cati Torres et al, 2021), l'impacte del canvi climàtic pot reduir l'atractiu turístic de Balears, fent que els turistes busquin a llarg termini destins a latituds superiors amb climes més freds (Bujosa et al, 2018, 2015). En aquest sentit, només per esmentar un exemple dels efectes potencials sobre el nostre entorn, segons Fernandez-González et al (2005) així com Marba and Duarte (2010), un increment de temperatura global superior als 1'5°C afectaria molt a la Posidònia Oceànica, una planta que contribueix a la reconeguda imatge del litoral de les Illes Balears: la qualitat i transparència de les aigües i la pesca recreativa dels peixos que viuen en aquest hàbitat juntament amb la funció d'evitar l'erosió de les platges fent fre a l'onatge i evitant que les platges quedin buides de sorra.

És necessari i urgent actuar des de la perspectiva climàtica o mediambiental, però també és imperatiu des de la perspectiva social: segons els experts, els impactes del canvi climàtic recauran en més proporció entre els més pobres, marginalitzats i vulnerables (O'Brien and Leichenko, 2000; MedECC, 2020), a més dels múltiples problemes socials que podria provocar l'increment de pressió migratòria des del nord d'Àfrica a causa de l'arribada massiva de migrants que fugen dels efectes del canvi climàtic als seus territoris (Cramer *et al*, 2019).

IV

Com ja s'ha esmentat anteriorment, és la circularitat la palanca de canvi per la qual s'aposta com a via de progrés que permeti, entre altres beneficis, aconseguir els objectius de sostenibilitat.

En l'Estratègia Espanyola de Circularitat, *Espanya Circular 2030*, s'afirma que l'adopció de mesures en matèria de medi ambient per part del sector turístic anirà determinada no sols per la seva rellevància en l'agenda política, sinó, sobretot, perquè d'una bona conservació del mitjà i d'un ús eficient dels recursos dependrà, en definitiva, el futur del sector, tant des del punt de vista de la competitivitat com per una major sensibilitat de la demanda, que exigeix cada vegada més la sostenibilitat mediambiental en les seves opcions de compra.

Aquesta Estratègia ha estat desenvolupada en el I Pla d'Acció d'Economia Circular 2021-2023, en què es preveu la introducció de la circularitat en el sector turístic, i s'ha indicat que «la introducció de l'economia circular és clau, i contribueix a una ocupació més eficient de recursos clau i a la reducció i adequada gestió dels residus que genera l'activitat turística». En aquest sentit, es preveuen accions del Govern

d'Espanya per incorporar criteris de circularitat en la planificació del turisme, reconversió de destinacions turístiques amb criteris de circularitat, introducció de la circularitat en el Programa de Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions, suport a la creació de producte turístic sostenible i circular o suport als municipis sostenibles per a la reducció i gestió de residus.

A més, tal com exposa el I Pla d'Acció d'Economia Circular, el turístic és un sector la competitivitat del qual està subjecta tant als fluxos turístics com a l'estalvi dels costos de producció o la millora de la productivitat, de manera que té grans potencialitats en l'aprofitament de les oportunitats de l'economia circular, ja que un aprofitament més bo dels seus recursos es traduirà en un increment de la seva eficiència, i, per tant, de la seva rendibilitat.

Es pot afirmar que la necessitat d'accelerar el trànsit del sector turístic balear d'allotjament cap a l'economia circular es basa en les raons següents: massa crítica suficientment àmplia i diversa per crear i compartir coneixement i experiències útils en la recerca i la implementació de solucions circulars; pes específic elevat en el teixit productiu de les illes, i, per tant, capacitat essencial per identificar i consegüentment reconduir aspectes negatius relatius a les infraestructures, gestió de residus, urbanisme, i altres; diversificació territorial, la qual cosa permet connectar la viabilitat en la recerca i la implementació de solucions circulars per part de les empreses a les especificitats de cada zona (així, la zona mar-costa, zones madures, i d'altres); cadena de valor transversal i molt idònia per teixir relacions circulars amb els principals grups d'interès i, per tant, amb altres possibilitats d'impactar positivament sobre les cadenes de producció i els hàbits de consum dels clients; connexió al posicionament de la destinació, directament relacionat amb la reformulació de l'oferta mitjançant el redisseny o la generació de nous productes o serveis diferents de l'estricta d'allotjament, i experiència ja iniciada des de la creixent alineació dels plans de responsabilitat social corporativa a les estratègies de negoci de les empreses, especialment pel que fa al vessant ambiental.

V

Aquest Decret llei conté dos articles, sis disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i set disposicions finals.

El primer article en determina l'objecte i el segon conté un seguit de modificacions de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears.

Entre les modificacions de la Llei 8/2012 destaca, molt especialment, i per assegurar la sostenibilitat i la circularitat, la introducció d'un nou títol (que passa a ser el V) amb mesures d'economia circular. En aquest punt, cal indicar que la conselleria competent en matèria de turisme ha d'elaborar un pla estratègic de destinació circular que identifiqui la política general i els objectius del Govern de les Illes Balears.

Pel que fa a la integració de la estratègia de circularitat als allotjaments hotelers, apartaments turístics i allotjaments de turisme rural, aquests han d'elaborar un pla de circularitat, entès com el document que recull les prioritats i línies d'acció que ha de dur a terme una empresa per integrar pautes de planificació, consum i producció i compromís circular en la seva estratègia de negoci, els seus processos interns i les relacions amb els seus principals grups d'interès. El pla de circularitat està format per l'avaluació circular i la planificació circular.

Dins del pla de circularitat tenen especial importància les àrees prioritàries, que són àmbits que s'estableixen, sens perjudici de l'estratègia de circularitat que fixi cada companyia, com a rellevants per orientar línies d'acció incloses en el pla de circularitat. Concretament: aigua, energia, aliments, materials i residus.

L'avaluació circular és el sistema orientat a mesurar el progrés circular i facilitar en darrera instància la retroalimentació de la seva visió estratègica i la revisió i/o fixació de noves línies d'acció. En la regulació de l'avaluació circular s'estableixen uns indicadors mínims per a cada àrea prioritària.

D'altra banda, la planificació circular comprèn la relació de tasques i accions, periodificació, dotació de recursos, inversions, protocols i qualsevol altre mitjà humà, material i econòmic necessari per garantir l'execució de les línies d'acció incloses en el pla de circularitat.

El que es pretén és delimitar un marc conceptual sobre la circularitat en el sector turístic, de manera que es garanteixi el trànsit cap a la circularitat i la sostenibilitat sota un paraigua comú i consensuat.

En coherència amb la vocació de fixar un marc comú i mínim sobre la circularitat en el sector turístic, es fixa l'obligació que totes les empreses turístiques d'allotjament de les Illes Balears que vulguin comercialitzar-se o anunciar-se com a empresa circular, que aplica estratègies d'economia circular, o anàlegs, han de disposar d'una certificació emesa per entitats degudament acreditades per atorgar-la. Amb aquesta mesura es pretén no només garantir un ús adequat del terme *circularitat* i la seva implicació, sinó també la protecció i la defensa dels consumidors i usuaris que adquireixen els productes i els serveis sota aquesta comercialització per identificar-se amb els valors de la circularitat.

Sens perjudici de tot això, i tenint en compte les dades esmentades anteriorment dels organismes internacionals, nacionals i grups d'experts sobre la transició ecològica i el canvi climàtic, es considera necessari avançar en l'aplicació de mesures circulars en cada una de les àrees prioritàries definides en aquest Decret llei, a causa de la seva rellevància regional i per afavorir la interrelació de les línies d'acció incloses en

el pla de circularitat. D'aquesta manera, pel que fa a l'àrea d'energia, els establiments turístics determinats per la norma, inclosos els habitatges objecte de comercialització turística o els habitatges turístics de vacances de tipologia constructiva unifamiliar, unifamiliar entre mitgeres i aparellats han d'eliminar les instal·lacions tèrmiques que funcionen amb fueloil o gasoil, i les han de substituir per altres que emprin fonts d'energia que redueixin l'impacte mediambiental.

Respecte dels habitatges, es considera que aquestes tipologies constructives són les que podran implementar les mesures, atès que no hi ha elements estructurals de caràcter comú que ho impedeixin; així mateix, s'estableix quins establiments turístics, inclosa la restauració i l'entreteniment, han de disposar de dispositius d'estalvi d'aigua a les aixetes de lavabos, banyeres i dutxes, així com a les cisternes dels vàters, i, a més, es disposa una obligació genèrica relativa al fet que no es poden posar a disposició dels clients articles de gentilesa de bany d'un sol ús, excepte a petició individual del client i sempre que els recipients, els embalatges, els components i/o els productes siguin reutilitzables, reciclables, biodegradables o compostables.

Així mateix, s'introdueix en la Llei del turisme que les empreses turístiques han d'ajustar les temperatures i l'ús de les instal·lacions tèrmiques al que preveu el Reial decret d'instal·lacions tèrmiques als edificis.

Amb aquest Decret Llei es pretén també avançar en mesures circulars aplicables a totes les empreses i els establiments turístics regulats per la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, en cas que entri dins l'àmbit de la seva activitat.

Pel que fa a l'àrea prioritària d'aigua, s'estableix l'obligació que els establiments turístics de les Illes Balears pertanyents als grups d'allotjament hotelier, apartaments turístics; allotjaments de turisme rural, els habitatges objecte de comercialització turística o habitatges turístics de vacances, com també els establiments de restauració i entreteniment definits per la normativa turística, han de disposar de doble polsador o polsador amb interrupció de la descàrrega a les cisternes dels vàters, i d'airejadors i difusors a les aixetes de lavabos, banyeres i dutxes.

En relació amb l'àrea prioritària de residus, s'estableix que els establiments turístics de les Illes Balears pertanyents als grups d'allotjament hotelier, apartaments turístics; allotjaments de turisme rural, els habitatges objecte de comercialització turística o habitatges turístics de vacances no poden posar a disposició dels clients articles de gentilesa de bany d'un sol ús (entre d'altres, maquinetes d'afaitar, raspall de dents, fil dental, llima d'ungles, escuma d'afaitar, xampú, crema humectant per a la pell, esponja per fer net les sabates, pintes, condicionador per als cabells, oli corporal, capells de dutxa), excepte a petició individual del client i sempre que els recipients, embalatges, components i/o productes siguin reutilitzables, reciclables, biodegradables o compostables.

Finalment, a l'àrea prioritària d'aliments es preveuen dues mesures per a tots els establiments turístics, en funció de la seva activitat. No poden fer ús d'espècies classificades com categories amenaçades per a consum alimentari, en particular, en perill crític, en perill o vulnerables, de conformitat amb la llista vermella, vigent en cada moment, de la Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa. A més, han d'indicar de manera diferenciada a la carta, el menú o similar, posat a disposició dels clients, els productes tant de marisc com de peix que tinguin origen balear, i han de poder garantir i acreditar la seva veracitat i la comprovació de les dades. Aquesta indicació s'ha de fer també respecte dels productes balears certificats amb les denominacions d'origen o indicacions geogràfiques protegides reconegudes i emeses a les Illes Balears per la conselleria competent en matèria agroalimentària.

D'altra banda, es considera que, atès el règim excepcional i especial que es va atorgar per possibilitar la comercialització d'estades turístiques en la Llei 2/2005, de 22 de març, de comercialització d'estades turístiques, si que es considera adequat mantenir les renovacions de les acreditacions de qualitat relativa als habitatges que s'hi van acollir, en defensa dels consumidors i usuaris.

D'altra banda, es considera també necessari i urgent, per criteris de seguretat jurídica, dur a terme una modificació de les lletres g) i k) de l'article 15, i s'afegeixen dos punts, el 6 i el 7, a l'article 27, de la Llei 8/2012.

Pel que fa a l'article 28, punt 1, de la Llei 8/2012, es corregeix una errada gramatical que dificultava la comprensió del punt 1. En relació amb el punt 2, s'adequa el text de la norma al tipus sancionador per criteris de seguretat jurídica.

Amb fonament també en criteris de seguretat jurídica i de protecció dels consumidors es modifica l'article 29 bis de la Llei 8/2012, que prohibeix als establiments turístics els autodispensadors de begudes alcohòliques.

Per criteris de seguretat jurídica es modifiquen també l'apartat 2 de l'article 30 de la Llei 8/2012 i l'apartat 6 de l'article 32.

D'altra banda, es considera també necessari i urgent, per criteris de seguretat jurídica, dur a terme una modificació del concepte de *pensió completa integral* contingut en l'article 37 de la Llei 8/2012, atès que el concepte fins ara vigent era confús i de complicada interpretació.

També cal esmentar que, atès el procediment d'infracció de la Comissió Europea relatiu a la transposició de la Directiva (UE) 2015/2302, relativa als viatges combinats i als serveis de viatges vinculats, en la nostra Comunitat Autònoma s'han duit a terme en els darrers anys modificacions relatives a la regulació de les agències de viatges, per tal d'adequar el nostre ordenament a les exigències comunitàries. No obstant això, s'ha observat l'existència encara d'una discrepància respecte de la necessitat d'incloure el reconeixement de la garantia ja

constituïda conforme a la normativa d'altres estats membres o comunitats autònomes, atès que així ho imposen la Directiva i el Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries. Per tant, també es considera urgent, atès tot el que s'ha indicat, dur a terme una modificació per la qual es reconegui la garantia aportada conforme a la normativa d'un altre estat membre o d'una comunitat autònoma.

Quant a la modernització i innovació en la higiene i neteja dels establiments d'allotjament hoteler per a una millora de la qualitat i el confort, es considera també urgent i necessària la modificació legislativa que garanteix que els establiments d'allotjament ja obligats per la normativa a dur a terme almenys una neteja diària de les unitats d'allotjament duguin a terme aquesta tasca d'una manera més eficaç, la qual cosa és necessària tant per la percepció visual com pel benestar dels clients i usuaris. Per tant, s'introdueix un nou article 37 bis en la Llei 8/2012, d'acord amb el qual els hotels, els hotels de ciutat, els hotels apartament, els hotels rurals, així com els establiments d'allotjament que voluntàriament hagin obtingut una classificació d'estrelles, de conformitat amb la Llei 8/2012 i el Decret 20/2015, de 17 d'abril, dictat en el seu desplegament, estan obligats a dur a terme almenys una neteja diària de l'habitació i tenen l'obligació que la totalitat dels llits de l'establiment, llevat dels supletoris, siguin mecànicament o electrònicament elevables.

El personal de neteja de les habitacions ha de poder accionar l'elevació del llit, de manera que l'altura a la qual se situï aquest permeti una millor neteja del terra de l'habitació o dels elements sobre els quals s'assenta el llit, la qual cosa incidirà també en la protecció de la seva salut laboral.

D'altra banda, i dins les mesures de reactivació de l'activitat econòmica i de potenciació de la nostra indústria turística, es considera necessari incorporar de manera expressa en la nostra normativa, en l'article 39 de la Llei 8/2012, la figura dels hotels de benestar, i atorgar-los la rellevància en forma de grup hoteler específic, a més d'un incentiu com és el de poder disposar de fins a un 50 % de la superfície per a la prestació de serveis de benestar i bellesa. Aquesta figura turística, que combina el servei d'allotjament amb el de benestar, està en contínua expansió en les destinacions competidores, i es considera de rellevant importància la seva implantació dins el teixit turístic de les Illes Balears. En tot cas, per als nous allotjaments d'aquest tipus també es preveu que resten sotmesos a la suspensió de la possibilitat d'adquirir places turístiques, per la qual cosa, mentre duri la suspensió, la possibilitat seria que establiments ja existents es reconverteixin.

Pel que fa a la modificació de l'article 53 de la Llei 8/2012, es millora la redacció amb criteris d'atorgar seguretat jurídica.

En relació amb la modificació de l'article 73 de la Llei 8/2012, s'adequa la redacció per fonamentar la formació professional com a punta de llança per avançar en la competitivitat del sector turístic de les Illes Balears.

Pel que fa al calendari de la implementació d'aquestes i altres mesures esmentades, s'ha considerat necessari que els establiments amb més categoria, atès que han de prestar un servei de més qualitat i tenen una posició de mercat més bona, tinguin uns terminis més curts, per a la qual cosa s'ha introduït en la legislació turística un règim transitori que ho preveu.

Pel que fa al règim sancionador, es considera que els incompliments de les obligacions introduïdes en la legislació turística, mitjançant aquest Decret llei, per la seva gravetat en relació amb les finalitats perseguides per la norma, requereixen certes modificacions del règim contingut en la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, que també s'aborden, i destaca el fet que el títol que introdueix en la llei les mesures de circularitat s'insereix com a títol V i, per això, el títol referit al control de qualitat turística, que conté els capítols que regulen la inspecció turística i el règim sancionador, passa a ser el títol VI i se'n reenumeren els articles.

S'introdueix també una referència a la necessitat de desenvolupar la figura dels albergs turístics, de manera diferenciada als albergs juvenils per a atorgar més seguretat jurídica.

VI

La transició cap a la circularitat i sostenibilitat del sector turístic requereix també l'adopció d'una mesura de suspensió temporal de la possibilitat d'adquirir places turístiques per tal de presentar noves declaracions responsables d'inici d'activitat turística o comunicacions d'ampliació, a les Illes Balears, una qüestió que s'aborda en la disposició addicional primera, per a les illes de Mallorca, Eivissa i Formentera, i en la disposició addicional segona per a l'illa de Menorca.

Aquesta mesura, intrínsecament lligada a la implantació de la resta de mesures que s'incorporen en la legislació turística de les Illes Balears mitjançant aquest Decret llei, té com a objectiu establir un període en el qual les administracions, mitjançant els plans d'intervenció en àmbits turístics —PIAT— o, en defecte d'aquests, els plans territorials —PTI— puguin avaluar la capacitat de càrrega a l'illa respectiva, per tal de determinar el nombre total de places turístiques que es poden comercialitzar turísticament.

La recent legislació estatal, en termes similars a la llei autonòmica, en matèria de canvi climàtic (Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica) i l'Estratègia per a la transició justa que se'n deriva, manifesten la necessitat de dur a terme una transició ecològica de l'economia i la transformació dels grans sectors econòmics del país, especialment d'aquells més dependents dels recursos naturals i de l'estabilitat climàtica, com és ara el sector del turisme, el qual al seu torn és un dels més vulnerables als efectes del canvi climàtic i ara és un sector transversal d'alt impacte en altres sectors de l'economia i en el producte interior brut, especialment en la comunitat

autònoma de les Illes Balears. El desenvolupament del turisme sostenible i circular es preveu com una oportunitat per evolucionar el sector, amb suport en els valors naturals i culturals diferenciadors de les destinacions, en funció de la capacitat de càrrega i de la millora de la competitivitat i rendibilitat.

En aquesta estratègia es fa palesa l'existència d'escassa informació actualitzada sobre el camí actual d'ecologització dels sectors de l'economia i l'impacte en la generació d'ocupació. Així mateix, es produeix una sinergia amb els avenços en la implementació dels observatoris de turisme sostenible i amb el desenvolupament de noves metodologies i sistemes de diagnosi territorial i turística de la capacitat de càrrega, amb el desenvolupament de sistemes d'indicadors territorials específics i amb tecnologies de tractament massiu de dades, els quals poden ser molt útils per afrontar els nous reptes estratègics d'intervenció en aquest camp. Els vigents instruments d'ordenació de l'activitat turística, tot i els avenços significatius que han anat incorporant recentment, no es troben actualment prou actualitzats als nous reptes plantejats en relació amb la sostenibilitat territorial, la qual cosa pot fer aconsellable, prèvia anàlisi detallada dels indicadors d'intel·ligència turística, la reconsideració d'alguns aspectes del seu contingut. És en aquest context que convé plantejar mesures cautelars sobre l'activitat turística.

La disposició addicional tercera estableix una especificitat necessària, per la singularitat de l'illa de Formentera, en la qual conflueixen les competències municipals i insulars.

La disposició addicional quarta conté un mandat a l'Institut Balear de Seguretat i Salut Laboral perquè, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta norma, elabori una guia de mesures i bones pràctiques en matèria de salut laboral, com ara les referides a ergonomia o càrrega de treball de tots els departaments, que puguin repercutir en una millora de la qualitat i sostenibilitat dels serveis prestats pels establiments turístics d'allotjament hotelier, perquè després puguin ser adaptables i aplicables a altres sectors d'activitat.

La disposició addicional cinquena conté un mandat a la conselleria competent en matèria de turisme perquè elabori un pla estratègic de destinació circular, que identifiqui la política general i els objectius del Govern de les Illes Balears per tal d'aconseguir la transició a l'economia circular en el conjunt del territori de la comunitat autònoma.

Finalment, la disposició addicional sisena preveu la creació de l'entitat pública empresarial Escola d'Hoteleria de les Illes Balears, d'acord amb el que preveu l'article 2.1.b) de la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental de la comunitat autònoma de les Illes Balears, amb la finalitat de la docència universitària en el camp de l'hoteleria, la gastronomia i la restauració, la formació professional en la família professional d'hoteleria i turisme, la formació d'empresaris i professionals per a l'empresa, i el foment de la investigació científica i tècnica al servei d'aquests estudis.

Mitjançant el Decret 95/1994, de 27 de juliol, es va crear el Consorci Escola d'Hoteleria de les Illes Balears (EHIB), com un ens donat de personalitat jurídica plena que estava integrat per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i per la Universitat de les Illes Balears. Des de l'any 1994 els Estatuts de l'ens han estat objecte de diverses modificacions per adaptar-se als canvis normatius en el sector públic. No obstant això, atesa l'activitat de l'ens i altres consideracions com les necessitats específiques de personal i l'estructura dels ingressos i despeses de l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears, es considera que la seva forma jurídica més apropiada és la d'entitat pública empresarial, ja que, d'una banda és una entitat pública que té una part important d'ingressos propis, fruit de la prestació de serveis que realitza dins l'àmbit de la formació, tant amb l'estudi universitari, plans d'estudis propis, formació professional per a l'ocupació i formació contínua, a més de prestació de serveis d'aliments i begudes i lloguer d'espais i, de l'altra, l'aportació dels pressuposts per a la resta del seu finançament provenen majoritàriament de la comunitat autònoma de les Illes Balears. D'altra banda, està prevista l'obertura d'una seu a Eivissa, per la qual cosa és urgent la modificació de la forma de l'ens abans de l'inici del proper curs acadèmic.

Un altre tema abordat per aquest Decret llei, mitjançant la derogació de l'article 125 del Decret 20/2015, de 17 d'abril, es refereix al fet que, atès el vigent Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències, l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'ha detectat que existeix una distorsió, la qual causa inseguretat jurídica, pel que fa a les empreses de lloguer de vehicles sense conductor, en el sentit que aquest Decret, seguint anteriors decrets de la presidenta, incardina dins les competències de la Direcció General de Mobilitat i Transport Terrestre de la Conselleria de Mobilitat i Habitatge la planificació, l'ordenació, la inspecció i el control dels transports terrestres, incloent-hi les empreses de lloguers de vehicles, amb conductor o sense.

Aquest règim competencial xoca amb l'exigència continguda en l'article 125 del Decret 20/2015, de 17 d'abril, dictat en desplegament de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, de turisme de les Illes Balears, que disposa l'obligació de les empreses de lloguer de vehicles sense conductor, entre altres requeriments, d'inscriure's en els corresponents registres insulars d'empreses, activitats i establiments turístics, gestionats per les administracions turístiques insulars. Es considera pertinent, doncs, que tota la competència respecte les empreses de lloguer de vehicles sense conductor correspongui, en coherència amb el decret de la presidenta, a la Direcció General de Mobilitat i Transport Terrestre, per la qual cosa s'ha de derogar la distorsió que suposa l'article 125 esmentat.

Una altra mesura que introdueix aquest Decret llei en la Llei 8/2012 està relacionada amb el fet que aquesta havia inclòs una sèrie de preceptes per tal de, seguint anteriors exigències normatives a la Comunitat, fixar plans de modernització a superar per les empreses turístiques. En tot cas, en la pràctica, aquests plans no suposen més que la necessitat d'acreditar o declarar davant l'administració turística el

compliment d'una sèrie de requisits exigits per normatives de diversos àmbits competencials, que tanmateix són d'obligat compliment amb caràcter general tant si es presenta el denominat pla de modernització com si no.

Es pot considerar, doncs, que en realitat no estam davant una modernització d'establiments, sinó davant una càrrega administrativa per a les empreses realment innecessària, la qual cosa podria xocar contra les determinacions de la Directiva 2006/123/CE i amb la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici. A més, s'ha d'afegir que la situació de pandèmia, amb totes les seves afectacions econòmiques ja esmentades, ha dificultat i dificulta el compliment per part de les empreses turístiques de les seves obligacions de tramitació al respecte.

Per tant, es considera pertinent, necessària i urgent l'eliminació d'aquesta obligació empresarial o càrrega relativa a presentar els plans de modernització, i substituir-la per una obligació genèrica de mantenir en tot moment unes correctes condicions d'higiene i neteja, així com un correcte funcionament de mecanismes o dispositius, que anirà acompanyada d'un nou tipus infractor específic per tal de reforçar aquesta exigència, i així protegir de manera adequada els consumidors i usuaris.

La disposició final primera conté modificacions legislatives referides a la implantació de mesures relacionades amb la reactivació econòmica i modernització d'establiments turístics.

El 15 de maig de 2020 es va publicar el Decret llei 8/2020, de 13 de maig, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19.

Aquell Decret llei es va dictar en uns moments de greus dificultats econòmiques, un consum intern molt dèbil, i uns mercats turístics emissors que presenten moltes incerteses, amb una alta taxa d'atur. En aquell context es van dictar mesures d'impuls econòmic i que aportessin noves perspectives en el teixit productiu del territori.

Dins aquell context es pot entendre l'aprovació de l'article 7, que contenia mesures d'incentiu per a la millora dels establiments turístics, en la línia d'altres disposicions que han existit en aquesta Comunitat Autònoma, i destinades per una banda a aconseguir una millora i modernització de la principal indústria d'aquestes illes, i per altra a incentivar un augment del sector productiu relacionat amb les reformes i construccions.

Aquest article es va incorporar més tard a la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, amb el mateix títol que el Decret llei i derivat de la tramitació d'aquest com a projecte de llei per part del Parlament de les Illes Balears i dins el context esmentat, l'article tenia de vigència fins al 30 de desembre de 2021.

Es considera ara que les circumstàncies que el van motivar no estan del tot esvaïdes, atès que continua la incertesa sobre l'evolució de la pandèmia de la COVID-19 i dels seus efectes econòmics, especialment sobre un sector tan sensible per a les nostres illes com és el turístic. Aquestes raons fan necessari mantenir les mesures d'aquest article, i eliminar-ne la data límit, per tal de continuar incidint en la modernització dels establiments turístics i la reactivació del mercat de treball. A més, per poder afrontar amb efectivitat el repte de transitar el nostre model turístic cap a un sistema circular i sostenible, i lligat a la mesura de moratòria de la possibilitat d'adquirir places turístiques, es disposa que els establiments que voluntàriament es vulguin acollir a l'esmentat article 7 de la Llei 2/2020, han de dur a terme una reducció de places, per facilitar la consecució dels objectius perseguits per aquest Decret llei.

També incorpora aquest Decret llei, a la disposició final segona i com a annexos, la modificació dels criteris de classificació, tant d'estrelles com de claus, establerts en els annexos 2 i 3 del Decret 20/2015, a la vegada que aquests es deslegalitzen, en permetre que el Govern els pugui modificar, posteriorment, mitjançant decret. Es publiquen els quadres complets i no només els criteris modificats per una millor comprensió i per tant major seguretat jurídica. Aquesta modificació es considera d'extraordinària i urgent necessitat per tal d'adequar els criteris de classificació als objectius generals d'aquest Decret llei, atorgar més objectivitat i certesa, eliminant inseguretat jurídica, i en general per atorgar més competitivitat a la indústria turística de les nostres illes.

La disposició final tercera pretén fer un pas més per posar fi a l'obsolescència dels establiments d'apartaments turístics de l'illa de Menorca definits en aquesta, i consolidar així el model territorial i turístic establert pel Pla Territorial Insular. S'entén que per tal de reafirmar aquest model és necessari posar fi a l'obsolescència i la degradació de les zones on estan ubicats els apartaments turístics, i millorar els paràmetres de qualitat d'aquests establiments.

Per acabar, aquest Decret llei inclou també dues disposicions finals més (la quarta i la cinquena) per les quals s'afegeix, d'una banda, un segon paràgraf en la disposició addicional desena de la Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, en matèria de despeses pluriennals, i es modifica, d'altra banda, l'article 56.1 de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en matèria de crèdits extraordinaris i suplement de crèdit.

Amb les modificacions esmentades es tracta de deixar clar, en primer lloc, i per raons de seguretat jurídica, particularment rellevant en

l'àmbit de la legalitat pressupostària, que el règim excepcional que preveu la disposició addicional desena de la Llei 4/2021 esmentada s'ha de poder fer servir, no tan sols per a les actuacions que estiguin finançades amb els fons europeus objecte de la Llei (la regulació general dels quals es conté en l'article 13 de la mateixa Llei), sinó també per a altres possibles expedients de despesa pluriennal que verifiquin les causes objectives i motivades que així ho justifiquin; això sí, únicament entre l'entrada en vigor del Decret llei del qual du causa la Llei 4/2021 i (en concordança amb l'article 13 de la mateixa norma) el 31 de desembre de 2026, de manera que a partir de l'1 de gener de 2027 sigui aplicable en tot cas la regulació general que en matèria de despeses pluriennals es contengui en la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat Autònoma.

Al seu torn, la modificació de l'article 56.1 de la Llei de finances, també absolutament urgent en particular pel que fa al finançament dels crèdits corresponents al programa 413G (accions públiques relatives a la COVID-19) o als subprogrames CV (actuacions tendents a pal·liar els efectes de la pandèmia, incloses les actuacions de recuperació, transformació i impuls econòmic), cap dels quals té caràcter ampliable en els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma per a l'any 2022, ha de permetre la utilització efectiva i raonable d'aquest tipus de modificació de crèdit relativa als crèdits extraordinaris i als suplementos de crèdit (especialment quan, d'acord amb l'apartat 3 del mateix article 56 i per mitjà del corresponent acord del Consell de Govern, aquests crèdits extraordinaris o suplementaris es poden finançar perfectament amb baixes en altres crèdits o amb el fons de contingència), de manera que no sigui preferent en tot cas la utilització d'altres tipus de modificacions, com ara les transferències de crèdits, llevat que la transferència de crèdit sigui possible en l'àmbit d'una mateixa secció pressupostària, sense afectar per tant innecessàriament altres seccions pressupostàries.

La disposició final sisena modifica l'article 17 de la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears, i crea de manera expressa l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears. La crisi sanitària mundial provocada per la infecció del SARS-CoV-2, conseqüència, en part, de l'evolució social i tecnològica que ha permès un increment constant de la mobilitat de les persones, béns i mercaderies, tant en l'àmbit local com global, ha fet palesa la necessitat d'establir instruments de gestió pública flexibles, àgils i eficaços per combatre aquest tipus de crisi de salut pública. La Llei 2/2021, de 8 de novembre, modificà la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears, i dota de contingut el títol VII de la Llei 16/2010 relatiu a l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears, si bé la denominació i el contingut de l'apartat primer de l'article 17 no creà de manera expressa l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears, la qual cosa justifica la modificació que es pretén fer amb aquesta disposició final.

Per acabar, la disposició final setena estableix l'entrada en vigor d'aquest Decret llei a partir del moment en què es publiqui.

VII

De tot el que s'ha exposat es desprèn que les raons imperioses d'interès general recollides en la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici en què s'emparen les modificacions legislatives que s'introdueixen amb aquesta norma són, essencialment: la protecció dels consumidors i usuaris, la protecció del medi ambient, i objectius de política social.

Certament, el decret llei, regulat en l'article 49 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears a imatge del previst en l'article 86 del text constitucional, constitueix un instrument en mans del Govern de la Comunitat Autònoma per fer front a situacions d'extraordinària i urgent necessitat, encara que amb el límit de no poder afectar determinades matèries. Com a disposició legislativa de caràcter provisional que és, la permanència del decret llei en l'ordenament jurídic està condicionada a la ratificació parlamentària corresponent, mitjançant la denominada convalidació. Doncs bé, d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, i en aquest difícil context de recuperació sanitària, social i econòmica a la qual estan fent front totes les administracions públiques a conseqüència de la pandèmia provocada per la COVID-19, el Govern de les Illes Balears considera adequat l'ús del decret llei per donar cobertura a totes aquestes mesures tendents a la millora competitiva i de sostenibilitat del sector turístic de les Illes Balears, motor de la seva economia, el més aviat possible, tenint en compte també la necessitat d'una correcta i àgil gestió i execució dels fons europeus, que permeti un acompanyament i suport per a les empreses i els professionals del sector, a l'hora de donar resposta a les reclamacions realitzades per les organitzacions i institucions internacionals, europees i nacionals.

El decret llei autonòmic constitueix una figura l'ús de la qual ha produït una jurisprudència extensa del Tribunal Constitucional. Així, aquest alt tribunal ha declarat que la definició, pels òrgans polítics, d'una situació d'extraordinària i urgent necessitat requereix ser explícita i raonada, i que ha d'haver-hi una connexió de sentit o relació d'adequació entre la situació excepcional i les mesures que es pretenen adoptar, les quals han de ser idònies, concretes i d'eficàcia immediata; tot això en un termini més breu que el requerit per la via ordinària o pels procediments d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, tenint en compte que l'aplicació en cada cas d'aquests procediments legislatius no depèn del Govern. Així mateix, el Tribunal Constitucional ha dit que no ha de confondre's l'eficàcia immediata de la norma provisional amb la seva execució instantània, i, per tant, ha de permetre's que les mesures adoptades amb caràcter d'urgència incloguin posteriors desenvolupaments reglamentaris o actuacions administratives d'execució d'aquestes mesures o normes de rang legal.

Quant als principis de bona regulació de l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern dels Illes Balears, aquest Decret llei es justifica per raons d'interès general, d'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, en els termes exposats al llarg d'aquest preàmbul.

En virtut del principi de proporcionalitat, en aquest Decret llei es preveu la regulació imprescindible per agilitar l'adequació del sector turístic de les nostres illes a les exigències definides per les organitzacions internacionals i principalment per la Unió Europea i la societat balear en

les diferents estratègies i plans de recuperació i construcció aprovats per les institucions. En aquest sentit, cal subratllar que és fonamental que les mesures que es proposen en aquest Decret llei vagin en la mateixa línia temporal que les actuacions i els procediments administratius per fer efectius els fons europeus, de tal manera que es compleixin els objectius de l'Instrument Europeu i Espanyol de Recuperació amb la celeritat i les garanties mínimes exigibles a tota actuació administrativa.

D'acord amb això, i en la línia de justificar la extraordinària i urgent necessitat d'aprovar aquest Decret llei, és important indicar, al marge de tot el que s'ha exposat en aquesta exposició de motius respecte de la necessitat d'implementar mesures de protecció al medi ambient, als consumidors i usuaris, i a objectius de política social, que els mecanismes de finançament que provenen de la Unió Europea, l'Estat espanyol i la Comunitat Autònoma, estableixen terminis determinats de sol·licitud i d'execució de les mesures finançades.

Pel que fa al Mecanisme de Recuperació i Resiliència (un dels pilars dels fons Next Generation EU), que és la principal font de finançament del Pla de Recuperació aprovat per l'Estat espanyol, segons el que fixa el Consell Europeu, el termini d'execució és de 4 anys per a reformes i de 6 anys per a inversions. El 70 % dels recursos de l'MRR s'han de comprometre entre 2021 i 2022 i el 30 % restant, a final del 2023.

El mateix Pla per a la Recuperació, Transformació i Resiliència de l'Estat espanyol ha establert un programa d'inversions i reformes corresponents al període 2021-2023.

També estableix amb caràcter literal que: «Tenint en compte el calendari d'emissions previst per la Comissió Europea, en línia amb el que es preveu en el Reglament 2021/241, el 2021 es preveu el pagament de 9.036 milions d'euros del prefinançament corresponent al 13 % del total assignat a Espanya. De la mateixa manera, es preveu el primer pagament semestral de 10.000 milions d'euros, que respondria a les fites i objectius aconseguits en el període des de febrer de 2020 fins a juny de 2021.

Així mateix, a principis de l'any 2020 s'ha de procedir a realitzar el requeriment de pagament corresponent a la justificació de les fites i objectius del segon semestre de 2021, per un import de 12.000 milions d'euros. En el segon semestre de 2022 es preveu el pagament de 6.000 milions d'euros.

El procés de desemborsaments continuarà realitzant-se semestralment el 2023, per la qual cosa es preveuen dos pagaments en aquest any per un import de 10.000 milions d'euros i 7.000 milions d'euros. Finalment, els desemborsaments es completaran amb tres pagaments anuals prevists de 8.000 milions d'euros al juny de 2024, 3.500 milions d'euros al juny de 2025 i 4.000 milions d'euros al desembre de 2026».

Aquests fets han determinat que els tràmits administratius i els procediments necessaris per accedir als fons europeus s'hagin d'ajustar a les dates esmentades.

Aleshores, es fa imprescindible, per no desaprofitar l'oportunitat de transformar el nostre model turístic amb l'ajuda del finançament públic, que les mesures de transformació, que van alineades amb les estratègies i els plans de recuperació aprovats per la Unió Europea, Espanya i la comunitat autònoma, s'aprovin mitjançant la figura del decret llei.

D'acord amb el principi de seguretat jurídica, aquest Decret llei respecta la normativa autonòmica, i així, cal esmentar l'article 30.11 de l'Estatut d'autonomia, que atorga a la nostra comunitat autònoma la competència exclusiva en matèria d'ordenació i planificació turística; l'article 30.47, que disposa que la Comunitat Autònoma té la competència exclusiva en matèria de defensa dels consumidors i usuaris, en el marc de les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat; o l'article 30.46, que disposa la competència de la nostra Comunitat en la protecció del medi ambient, sens perjudici de la legislació bàsica de l'Estat.

D'altra banda, cal esmentar també l'article 24.1 de l'Estatut, que afirma que els poders públics de la comunitat autònoma reconeixen l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears. El foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, el patrimoni cultural i el territori, així com impulsar polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tinguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i llarg termini. Aquest Decret llei també respecta, com no pot ser d'altra manera, el dret estatal i de la Unió Europea, i així, es respecta la Llei 20/2013 LGUM, que en l'article 5 afirma que els límits o requisits a l'accés o exercici d'una activitat de serveis motivaran la seva necessitat en la salvaguarda d'alguna raó imperiosa d'interès general de les compreses en l'article 3.11 de la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici. Ja s'ha fet esment abans que les raons imperioses d'interès general essencialment invocades són la protecció del medi ambient, la defensa dels consumidors i usuaris i objectius de política social. Tot això de conformitat amb la Directiva 2006/123/CE, del Parlament i del Consell, relativa als serveis en el mercat interior, així com s'ha duit a terme una explicació que acredita la seva necessitat, proporcionalitat i no-discriminació.

Així mateix, en compliment del principi de transparència, s'han definit amb claredat els objectius de la norma. I, quant al principi d'eficiència, no s'ha previst cap càrrega administrativa innecessària, sinó que, per contra, se simplifiquen o es redueixen determinades obligacions administratives.

Per tot això, a proposta del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de XX de XX, es dicta el següent

DECRET LLEI

Article 1

Objecte

L'objecte d'aquest Decret llei és el d'establir mesures urgents per a la sostenibilitat i la circularitat del turisme, a les Illes Balears, amb l'objectiu d'avançar cap a un impacte regeneratiu de l'activitat turística al nostre territori i la nostra societat.

A aquest efecte, es duen a terme modificacions estructurals de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, a la qual s'introdueix un títol específic amb mesures d'economia circular.

Article 2

Modificacions de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 1, que passa a tenir la redacció següent:

1. L'objecte d'aquesta Llei és l'ordenació, la planificació, la promoció, el foment i la disciplina del turisme i de la qualitat en la prestació de serveis turístics de les Illes Balears, impulsant el turisme sostenible i circular en el marc de l'Estatut d'autonomia i de la resta de l'ordenament jurídic.

2. S'introdueixen dues lletres, la k) i la l) a l'apartat 2 de l'article 1, amb la redacció següent:

k) Impulsar la circularitat al turisme de les Illes Balears, amb l'objectiu d'aconseguir un impacte regeneratiu al nostre territori i societat.

l) Impulsar la cohesió social en el turisme les Illes Balears.

3. Es modifiquen les lletres g) i k) de l'article 15, que passen a tenir la redacció següent:

g) Identificar a l'accés principal, a un lloc de fàcil visibilitat, els diferents distintius acreditatius de classificació, categoria i especialització de l'establiment, així com els distintius de qualitat, capacitat màxima i qualsevol altra informació referida a l'exercici de l'activitat, de conformitat amb la normativa corresponent.

k) Conèixer el número d'inscripció turística en el cas de publicitat o contractació d'allotjaments turístics o de comercialització d'estades turístiques a habitatges.

4. S'afegeixen dos punts, el 6 i el 7, a l'article 27, amb la redacció següent:

6. En el cas en què es comuniqui el cessament del titular de l'explotació, l'Administració turística ha de tenir provisionalment com a explotador, fins que no se'n comuniqui un de nou, el propietari.

7. Pel que fa a les empreses comercialitzadores d'estades turístiques a habitatges, l'Administració turística ha d'inscriure només el nom d'un dels explotadors, a l'efecte d'una comunicació adequada.

5. Es modifiquen els punts 1 i 2 de l'article 28, que passen a tenir la redacció següent:

1. La publicitat per qualsevol mitjà de difusió o la realització efectiva d'una activitat turística sense haver presentat la declaració responsable d'inici d'activitat o, si s'ha presentat, però sense complir les exigències legals per a exercir-la, té la consideració d'oferta il·legal o activitat clandestina, intrusisme i competència deslleial, i implica la incoació de l'expedient sancionador corresponent amb subjecció al que disposa aquesta Llei.

2. Els establiments turístics només poden utilitzar la denominació corresponent al seu grup, classificació, categoria o característiques de l'activitat, sense que, per tant, es pugui induir a error al respecte.

Es prohibeix que els allotjaments no definits per la normativa turística o que no hagin presentat la declaració responsable d'inici d'activitat turística (DRIAT), o que l'hagin presentat sense complir els requeriments normatius, utilitzin les denominacions de vacances, turística o similars, o que utilitzin canals d'oferta que emprin aquests termes o dels quals es desprengui una finalitat turística.

6. Es modifica l'article 29 bis, que passa a tenir la redacció següent:

Article 29 bis Autodispensadors de begudes alcohòliques

Es prohibeixen als establiments turístics els autodispensadors de begudes alcohòliques. Els dispensadors de begudes alcohòliques que hi pugui haver als establiments únicament els pot utilitzar el personal propi de l'establiment.

7. Es modifica el punt 2 de l'article 30, que passa a tenir la redacció següent:

2. No es consideren empreses d'allotjament turístic les empreses d'allotjament que tinguin finalitats institucionals, socials, sanitàries, assistencials, laborals, docents o esportives, ni les que es desenvolupin en el marc dels programes de l'Administració dirigits a la infància, la joventut o altres col·lectius necessitats d'especial protecció.

8. Es modifica l'apartat 6 de l'article 32 de la Llei 8/2012, que passa a tenir la redacció següent:

Sens perjudici del que estableix l'article 27.4 d'aquesta Llei, no suposa infracció d'aquest principi la coexistència de l'ús turístic amb qualsevol altre ús, en un mateix immoble, si aquesta situació ja existia legalment amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 2/1999, de 24 de març, general turística de les Illes Balears.

9. Es modifica l'apartat 4 de l'article 37 de la Llei 8/2012, que passa a tenir la redacció següent:

1. S'ha d'entendre que un establiment d'allotjament turístic s'explota sota la modalitat de pensió completa integral, si, dins un preu global ofert a tots o a part dels usuaris, a més de l'allotjament, s'inclouen els aliments i les begudes corresponents al berenar, el dinar i el sopar, com també el consum addicional d'altres aliments i begudes a l'establiment.

10. S'introdueix un article, el 37 bis, amb la redacció següent:

Article 37bis

Modernització i innovació en la higiene i en la neteja dels establiments d'allotjament

Els establiments d'allotjament de les Illes Balears que pertanyen al grup d'hotels, hotels de ciutat, hotels apartament, hotels rurals, així com la resta d'establiments d'allotjament que voluntàriament hagin obtingut una classificació d'estrelles, tenen l'obligació que la totalitat dels llits de l'establiment, llevat dels supletoris, siguin elevables mecànicament o elèctricament, de tal manera que permetin una millor neteja del terra de l'habitació o dels elements sobre els quals s'assenta el llit.

Sens perjudici de la resta de normativa aplicable, els equips d'elevació dels llits han de complir la Directiva 2006/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006, relativa a les màquines i per la qual es modifica la Directiva 95/16/CE i la norma espanyola de transposició el Reial decret 1644/2008, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes per a la comercialització i posada en servei de les màquines.

11. S'introdueix una nova lletra en el punt 1 de l'article 39 de la Llei 8/2012, que passa a tenir la redacció següent:

d) Hotels de benestar: són els establiments que, a més de complir els requisits establerts per als hotels, disposen d'instal·lacions que, a part del servei d'allotjament, ofereixen conjuntament serveis de benestar i bellesa prestats per personal qualificat.

S'entén per servei de benestar aquell destinat a promoure o millorar la salut de les persones.

És obligatòria la prestació d'un o diversos serveis relacionats amb el benestar i la bellesa conjuntament amb el servei d'allotjament.

Aquests establiments han de tenir una categoria mínima de quatre estrelles, i poden disposar per a la prestació dels serveis de benestar i bellesa d'un màxim del 50 % de la superfície total del conjunt, incloent pel còmput l'ús d'allotjament turístic.

12. Es modifica la lletra a) de l'apartat 1), i l'apartat actual 2) passa a ser el 3 i s'introdueix un apartat, amb el número 2, a l'article 51, de la Llei 8/2012, amb les redaccions següents:

a) Neteja periòdica de l'habitatge, abans de l'entrada dels nous clients o durant l'estada d'aquests, segons contracte.

2. Als efectes de garantir l'efectivitat dels serveis esmentats en l'apartat anterior, la persona comercialitzadora d'estades turístiques en habitatges d'ús residencial ha de disposar, a partir de l'1 de maig de 2023, d'un llibre registre, habilitat per l'Administració turística insular, en el qual s'ha de fer constar la data i la identificació de la persona física i/o jurídica que dugui a terme les activitats descrites en l'apartat anterior, fins i tot si es tracta de la mateixa persona comercialitzadora i/o propietària.

El llibre registre ha d'adoptar el model determinat per l'Administració turística insular, que pot ser electrònic sempre que quedi garantida la seva veracitat i comprovació de dades. L'habilitació consisteix en la verificació de que el llibre s'ajusta al model citat.

En cas de sol·licitar la renovació del llibre, la persona comercialitzadora d'estades turístiques en habitatges d'ús residencial ha de

presentar el llibre anterior per justificar l'esgotament dels seus fulls o el seu deteriorament.

En cas de pèrdua o destrucció del llibre o una altra circumstància similar, s'ha de justificar mitjançant una declaració escrita de la persona comercialitzadora d'estades turístiques en habitatges d'ús residencial comprensiva de la no presentació i proves que disposi, i aquesta circumstància s'ha de fer constar en la diligència d'habilitació; posteriorment s'han de reproduir en el nou llibre les anotacions efectuades en l'anterior.

El llibre registre ha de romandre actualitzat durant els períodes d'estada turística, a disposició dels inspectors de l'Administració turística insular.

13. Es modifiquen les lletres c) i d) del punt 3 de l'article 53, que queden redactades de la manera següent:

c) Els que hi ha a les empreses turístiques d'allotjament i a les empreses turístiques residencials, sempre que estiguin estrictament destinats als clients allotjats.

d) Els que prestin exclusivament serveis de subministrament de menjars i begudes a domicili.

14. Es modifica el punt 1 de l'article 58, de la Llei 8/2012, que passa a tenir la redacció següent:

1. Les agències de viatges domiciliades a la comunitat autònoma de les Illes Balears han de ser objecte d'inscripció en els registres insulars corresponents i en el Registre General d'empreses, activitats i establiments turístics, mitjançant la declaració responsable d'inici d'activitat turística, en la qual ha de constar la declaració de tenir constituïda la garantia definida en aquest article, en compliment de les exigències contingudes en el Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris, i en altres lleis complementàries, així com en la Directiva 2015/2302, del Parlament Europeu i del Consell.

Les agències de viatges establertes en una altra comunitat autònoma o en un altre estat de la Unió Europea que vulguin obrir un establiment en les Illes Balears també han de ser objecte d'inscripció en els registres turístics, prèvia presentació de la declaració responsable d'inici d'activitat turística. En aquest cas, les administracions turístiques competents acceptaran tota protecció constituïda per l'organitzador o minorista conforme la normativa de l'estat membre o de la comunitat autònoma del seu establiment.

Les agències de viatges establertes fora de l'àmbit de la Unió Europea que vulguin obrir un establiment en les Illes Balears també han de presentar a l'Administració turística la declaració responsable d'inici d'activitat, que també ha d'incloure la declaració de tenir constituïda la garantia exigida per la normativa de les Illes Balears, en els seus termes.

15. Es modifiquen el punts 1 i 2 de l'article 73, de la Llei 8/2012, que passen a tenir la redacció següent:

1. L'Administració autonòmica ha de promoure l'adaptació de la formació en turisme a les necessitats de les empreses turístiques establertes a les Illes Balears i a la transformació contínua del sector turístic, fomentant una formació professional, tant inicial com per a l'ocupació, que s'adapti als nous requeriments i competències del sector en cadascuna de les illes i que sigui la punta de llança per seguir avançant en la competitivitat del sector turístic. En aquest sentit, l'Administració turística ha de procurar un desplegament territorial suficient dels centres integrats de formació professional de la família professional de hoteleria i turisme, de manera que es garanteixi la capacitat de qualificació i requalificació dels treballadors i treballadores.

2. Igualment, l'administració turística ha de donar suport a la innovació i la modernització tecnològica de les empreses, els establiments i els serveis turístics, i les ha de fomentar i impulsar amb l'adopció de totes aquelles mesures i a través dels instruments que siguin necessaris per incrementar la competitivitat i la sostenibilitat i circularitat del sector turístic, així com la millora de les condicions de feina dels treballadors i les treballadores.

16. S'introdueix un nou títol a la Llei 8/2012, que se situa com a títol V, amb el contingut següent:

TÍTOL V

Mesures d'economia circular

Capítol I

Principis i objectius de la circularitat

Article 93

Definicions

Als efectes d'aquest títol s'entén per:

- a) *Economia circular: model de producció i consum, fortament fonamentat en l'optimització de processos i el redisseny de productes i serveis, que persegueix, a través de cicles biològics i/o tècnics, mantenir el valor funcional dels productes i dels materials durant el major temps possible, amb una clara vocació de minimitzar tant la pressió sobre els recursos com la generació de residus.*
- b) *Residu: substància o objecte resultant d'un procés de producció o consum la finalitat primària del qual no és la seva producció o consum, i que no pot ser utilitzat ulteriorment complint tots els requisits pertinents relatius als productes i a la protecció de la salut humana i del medi ambient; no pot ser utilitzat directament sense haver de sotmetre's a una transformació ulterior, i que el seu posseïdor rebutja o té la intenció o l'obligació de rebutjar. Sens perjudici de tot això, s'han de tenir presents les definicions previstes en la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.*
- c) *Recurs: conjunt de matèries primeres, béns i serveis que es fan servir per produir altres béns i serveis destinats al consum o la producció de nous béns i serveis. També reben el nom de factors productius.*
- d) *Estratègia de circularitat: procediment pel qual una empresa fixa la motivació, la visió i els objectius (abast i escala) en matèria de circularitat. L'estratègia circular s'ha de plasmar en un document anomenat pla de circularitat.*
- e) *Pla de circularitat: document que recull les prioritats i línies d'acció que ha de dur a terme una empresa per integrar pautes de planificació, consum i producció i compromís circular en la seva estratègia de negoci, els seus processos interns i les relacions amb els seus principals grups d'interès. El pla de circularitat ha de fer especial esment a les àrees que es designin prioritàries d'acció i ha d'incloure, alhora, tots els elements necessaris per a una correcta planificació i avaluació circular.*
- f) *Àrees prioritàries: àmbits que s'estableixen, sens perjudici de l'estratègia de circularitat que fixi cada companyia, com a estratègics per orientar les línies d'acció que inclou el pla de circularitat. Concretament: aigua, energia, aliments, materials i residus.*
- g) *Planificació circular: relació i periodificació de tasques i accions, dotació de recursos, inversions, protocols i qualsevol altre mitjà humà, material i econòmic necessari per garantir l'execució de les línies d'acció incloses en el pla de circularitat.*
- h) *Avaluació circular: sistema orientat a mesurar el progrés circular i facilitar en darrera instància la retroalimentació de la seva visió estratègica i la revisió i/o fixació de noves línies d'acció.*

Article 94

Principis de la circularitat

Són principis generals d'aquest títol:

- a) *La preservació i millora del capital natural, des d'una utilització dels recursos naturals (renovables) cada vegada més eficient.*
- b) *L'optimització de l'ús dels recursos, des d'una major rotació dels béns i serveis (i els seus components), aconseguint un cicle d'utilització i, per tant, un cicle de vida, més gran.*
- c) *El foment de l'eficàcia del sistema, des de la reducció de les externalitats negatives associades a la utilització de recursos i el foment de sinergies entre els diferents agents que intervenen en aquest procés.*

Article 95

Objectius

Són objectius generals d'aquest títol:

- a) *Eleva la sostenibilitat, econòmica, ambiental i social, al màxim nivell.*
- b) *Contribuir des de l'ecodisseny de productes i serveis, l'adopció de noves tecnologies netes i/o l'optimització dels processos producció i consum a la regeneració de l'ecosistema i del sistema econòmic i social.*
- c) *Adoptar un compromís d'increment permanent d'eficiència en la gestió dels recursos, per tal de desvincular el seu ús i consum del creixement econòmic.*
- d) *Augmentar la competitivitat turística des d'una reducció dels costos operatius, l'oferta de productes i serveis ecoinnovadors, la captació de talent, l'enfortiment de les relacions amb els grups d'interès i/o la fidelitat de la marca.*
- e) *Impulsar la diferenciació davant la competència, sent líders sectorials.*
- f) *Afavorir la desestacionalització de l'activitat turística, per tal d'incrementar la rendibilitat econòmica i social del turisme.*
- g) *Reduir la petjada ambiental de l'activitat turística (empremta de carboni, hídrica i de consum d'energia).*
- h) *Mitigar els riscos associats a una economia lineal: escassetat de recursos i volatilitat de preus, entre d'altres.*
- i) *Reduir les pèrdues i el desaprofitament d'aliments i materials en les cadenes de producció i consum.*
- j) *Minimitzar els riscos per a la salut humana i el medi ambient.*
- k) *Donar compliment a les normatives sectorials relacionades amb l'economia circular, com per exemple, la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.*

l) En consonància amb la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, reduir el consum de materials que no es poden reciclar i planificar l'eliminació dels que no es poden valoritzar.

Capítol II **Estratègia de circularitat**

Article 96 **Aplicació de l'estratègia**

Els establiments turístics de les Illes Balears que pertanyen als grups d'allotjament hoteler (hotels, hotels de ciutat, hotels apartament i allotjaments de turisme d'interior), apartaments turístics i allotjaments de turisme rural (hotels rurals i agroturismes) han d'aplicar l'estratègia de circularitat d'acord amb el que s'estableix en aquest capítol.

Article 97 **Integració de la circularitat en l'allotjament turístic**

L'estratègia de circularitat que s'ha de desenvolupar en el si de les empreses d'allotjament turístic s'ha d'integrar en el seu sistema general de gestió, ha de comprendre tant el conjunt de les activitats com tots els seus nivells jeràrquics i s'ha de fer efectiva a través de l'elaboració i l'aplicació d'un pla de circularitat, amb estructura i contingut d'acord amb el que estableixen els articles 99 i 100 d'aquesta Llei.

La integració de la circularitat en el conjunt d'activitats de l'empresa d'allotjament s'ha de projectar a:

- a. Les decisions d'inversió i governança de la companyia, a través de pautes de planificació circular.*
- b. Els processos operatius de dotació d'actius, aprovisionaments i prestació de serveis, a través de pautes producció i consum circular.*
- c. L'organització del treball i en les relacions amb els seus proveïdors i clients, a través de pautes de compromís circular.*

Tots els nivells jeràrquics de l'empresa tenen de l'obligació d'incloure i assumir la circularitat en les activitats que puguin estar afectades pel pla de circularitat.

Article 98 **Àrees prioritàries**

El desplegament de l'estratègia de circularitat, sens perjudici de les especificitats que fixi cada companyia, per afavorir la interrelació de les línies d'acció incloses en el pla de circularitat, s'ha de fer a partir de la seva aplicació a les següents àrees prioritàries: aigua, energia, aliments, materials i residus.

Article 99 **Contingut essencial i format del pla de circularitat**

1. El pla de circularitat consta de dos elements essencials: la planificació circular, orientada a traçar línies d'acció i fer-les operatives, i l'avaluació circular, orientada a mesurar el progrés de l'estratègia de circularitat.

Per a la planificació i l'avaluació circular es poden fer servir marcs estratègics i aplicacions d'autodiagnòstic reconegudes pel sector turístic i el Govern de les Illes Balears, orientades a assegurar i facilitar a les empreses la implementació de bones pràctiques circulars.

2. El pla de circularitat, així com la seva modificació, revisió i/o renovació, s'ha de reflectir en un document en format físic o electrònic que ha d'estar a disposició dels inspectors de l'administració turística i dels representants legals de les persones treballadores. El pla de circularitat ha d'incloure, amb l'amplitud adequada a la dimensió i les característiques de cada allotjament turístic i al marge de la resta d'elements esmentats en aquesta secció, els aspectes següents:

- a) La identificació de l'allotjament turístic i l'empresa a la qual pertany.*
- b) L'estructura organitzativa de l'allotjament turístic, identificant els responsables de les diferents línies d'acció que preveu el pla.*
- c) El compromís amb els requisits legals i altres compromisos i objectius que l'empresa subscriu per fer efectiva la integració de pautes de planificació, consum i producció i compromís circular en la seva estratègia de negoci, en els seus processos interns i en les relacions amb els seus principals grups d'interès.*
- d) La durada prevista del pla.*

- e) La relació de línies d'acció i bones pràctiques que durà a terme l'empresa en matèria de circularitat, en especial en les àrees d'acció prioritàries definides en aquesta norma.
- f) La metodologia i les eines que, a manera de sistema integrat de vigilància, permetin seguir i avaluar el progrés de l'estratègia de circularitat.

3. Sens perjudici de l'aplicació i la vigència dels articles referents al pla de circularitat, s'habilita la conselleria competent en matèria de turisme per desplegar reglamentàriament el contingut del pla de circularitat.

Article 100

Implantació i renovació del pla de circularitat

1. L'empresa explotadora de cada allotjament turístic ha d'elaborar un pla de circularitat, que ha de ser assumit per tota la seva estructura organitzativa, ha de comprendre tots els seus nivells jeràrquics i ha de ser conegut per tots els seus treballadors i treballadores.
2. El pla de circularitat ha de tenir una vigència màxima de cinc anys, per la qual cosa s'haurà de renovar periòdicament pels mateixos períodes.
3. Per elaborar el primer pla de circularitat s'ha de dur a terme una avaluació circular inicial, tenint en compte les seves característiques particulars, especialment pel que fa a la possibilitat d'adoptar de determinades mesures en matèria de circularitat, com la programació d'instal·lacions d'energies renovables de manera preferent pel que fa al consum d'energia o de captació i utilització d'aigües pluvials, entre d'altres.

Així mateix, amb posterioritat, cada any s'ha de dur a terme una avaluació circular del pla de circularitat ja elaborat, i que ha de formar-ne part.

Tant la primera com les següents avaluacions, que també s'han de documentar en un informe i s'han de conservar per tal que estiguin a disposició de la inspecció turística i de la representació legal de les persones treballadores, sens perjudici del compliment de la normativa específica que regula cada matèria, s'han de dur a terme sobre la base de les àrees prioritàries definides en l'article 98 d'aquesta Llei:

a) Àrea prioritària d'energia:

- Petjada de carboni anual per pernoctació, de conformitat amb el que pugui determinar la normativa específica.
- Certificació d'eficiència energètica de l'edifici.
- Capacitat d'autoabastament d'energia: expressada com a percentatge de l'energia autogenerada/autoconsumida de fonts renovables respecte al total d'energia consumida a l'any a l'establiment.
- Potència renovable instal·lada, expressada en KW.
- Capacitat d'emmagatzematge, expressada en KWh.

b) Àrea prioritària d'aigua:

- Capacitat d'autoabastament d'aigua: expressada com el percentatge que el volum d'aigua autocaptada i/o depurada representa sobre el consum total d'aigua als establiments i les instal·lacions de l'establiment.
- Consum anual d'aigua: quantitat total d'aigua consumida, expressada en litres, provinent de la xarxa pública.

c) Àrea prioritària de materials i residus:

- Reciclatge de residus d'obres, reformes i demolicions: expressat com el percentatge total de residus de construccions i demolicions generats durant el darrer exercici, o, si no n'hi ha, durant el darrer projecte d'obra.
- Recollida selectiva de residus: estimació anual del volum de residus per pernoctació recollits selectivament, corresponents a la suma de les fraccions paper i cartó, vidre i envasos, entre d'altres.

d) Àrea prioritària d'aliments:

- Consum de productes de quilòmetre zero: expressat com a percentatge sobre el total de despesa en aliments i begudes de l'establiment.
- Cistella de la compra que minimitza l'ús d'envasos: percentatge que els productes a granel i/o amb envasos reutilitzables/biodegradables representen sobre el total de partides de despesa d'aprovisionaments de l'establiment.

Adicionalment, la planificació i l'avaluació circular preveuran:

- *Fracció de la inversió vinculada a bones pràctiques circulars feta per l'establiment: inversió feta en infraestructures i equips, formació de treballadors i equips i integració tecnològica vinculada a la implementació de bones pràctiques circulars a l'establiment. Expressat en percentatge sobre la inversió total dels darrers tres exercicis.*
- *Període d'apertura i activitat de l'allotjament turístic.*
- *Plantilla que ha rebut formació relacionada amb circularitat: expressat com a percentatge de treballadors que han rebut algun tipus de formació en circularitat en el darrer exercici.*
- *Proveïdors que operen amb un codi de conducta circular: percentatge del total de proveïdors que operen sota pràctiques circulars.*
- *Breu recopilació d'accions fetes sobre l'ús circular als clients: comunicacions fetes als clients amb recomanacions o guies en matèria d'estalvi d'energia, il·luminació, climatització, estalvi d'aigua, servei de bufets, separació de residus a les habitacions i recanvi de tovalloles o llençols, entre altres pautes.*

Sens perjudici d'això, l'empresa pot incorporar els altres indicadors que estimi oportuns en consideració a les característiques de l'allotjament turístic, i que s'han de fer constar en l'avaluació.

4. En el pla de circularitat s'ha de fer constar la metodologia, l'aplicació de diagnòstic, el marc estratègic o el procediment utilitzat per fer l'avaluació circular.

5. Els mètodes o criteris d'avaluació, que han d'estar identificats en el pla, es poden emparar en:

- *Normes UNE.*
- *Normes nacionals.*
- *Normes internacionals o guies tècniques publicades per entitats de prestigi reconegut en matèria de circularitat.*
- *Certificacions expedides per entitats de prestigi reconegut en la matèria o altres mètodes o criteris professionals descrits documentalment que ofereixin confiança sobre el seu resultat.*
- *Marc estratègics i aplicacions d'autodiagnòstic reconegudes pel sector turístic i el Govern de les Illes Balears.*

6. De conformitat amb els resultats de l'avaluació, l'empresa ha d'elaborar la planificació circular per a un període no superior a cinc anys, que ha de comprendre: les activitats, les inversions, les accions i els protocols necessaris per aconseguir els objectius fixats en les línies d'acció incloses en el pla de circularitat i la seva periodificació; els mitjans humans i materials necessaris, i l'assignació dels recursos econòmics necessaris per a la consecució dels objectius proposats.

L'empresa ha de prioritzar, en la mesura que sigui possible, les accions de circularitat en les àrees on els indicadors clau mostrin un pitjor rendiment o una major ineficiència circular.

7. La planificació circular s'ha d'elaborar sens perjudici del compliment de la normativa específica que pugui regular cada matèria de les establertes com a indicadors de l'avaluació.

8. L'empresa explotadora s'ha d'assegurar de l'efectiva execució de les activitats, les accions, els protocols i els procediments estipulats en la planificació de circularitat, i ha d'efectuar per a això un seguiment periòdic, assegurant l'assignació necessària de recursos humans i materials per a la consecució dels objectius.

9. Per renovar dins un termini màxim de cinc anys el pla de circularitat, l'empresa s'ha d'atènyer a les avaluacions anuals dutes a terme, i especialment a la de l'any en què elabori el pla.

Article 101

Certificat d'empresa amb estratègia de circularitat

Totes les empreses turístiques d'allotjament de les Illes Balears es poden comercialitzar o anunciar com a empresa circular, que aplica estratègies d'economia circular, o anàlegs, només si disposen d'etiqueta ecològica de la UE, d'acord amb el Reglament (CE) núm. 66/2010 del Parlament Europeu i del Consell; d'un sistema EMAS, d'acord amb el Reglament CE 1221/2009 del Parlament Europeu i del Consell; o de certificació emesa per entitats degudament acreditades per atorgar-la, de conformitat amb el Reial decret 1715/2010, de 17 de desembre, pel qual es designa l'Entitat Nacional d'Acreditació (ENAC) com a organisme nacional d'acreditació d'acord amb el que estableix el Reglament (CE) núm. 765/2008 del Parlament Europeu i el Consell, de 9 de juliol de 2008, pel qual s'estableixen els requisits d'acreditació i vigilància del mercat relatius a la comercialització dels productes i pel qual es deroga el Reglament (CEE) núm. 339/93.

Capítol III**Mesures addicionals en matèria de circularitat****Article 102****Mesures ambientals i d'eficiència en l'ús dels recursos**

1. Els establiments turístics de les Illes Balears pertanyents als grups d'allotjament hoteler (hotels, hotels de ciutat, hotels apartament i allotjaments de turisme d'interior); apartaments turístics; allotjaments de turisme rural (hotels rurals i agroturismes), i els habitatges objecte de comercialització turística o habitatges turístics de vacances corresponents a les tipologies constructives unifamiliar aïllada, unifamiliar entre mitgeres i aparellats:

- a) Han d'eliminar les instal·lacions tèrmiques que funcionen amb fueloil o gasoil, substituint-les per altres que emprin fonts d'energia que redueixin l'impacte mediambiental, llevat d'impossibilitat tècnica egudament acreditada.
- b) Els establiments esmentats en el punt 1 d'aquest article, així com totes les tipologies constructives d'habitatges comercialitzats turísticament o habitatges turístics de vacances, com també els establiments de restauració i entreteniment definits per la normativa turística, han de disposar de doble polsador o polsador amb interrupció de la descàrrega a les cisternes dels vàters. Així mateix, han de disposar de dispositius d'estalvi d'aigua a les aixetes de lavabos, banyeres i dutxes: difusors i airejadors.
- c) No poden posar a disposició dels clients articles de gentilesa de bany d'un sol ús (entre d'altres, maquinetes d'afaitar, raspall de dents, fil dental, llima d'ungles, escuma d'afaitar, xampú, crema humectant per a la pell, esponja per fer net les sabates, pintes, condicionador per als cabells, oli corporal, capells de dutxa), excepte a petició individual del client i sempre que els recipients, embalatges, components i/o productes siguin reutilitzables, reciclables, biodegradables o compostables.

Aquesta mesura també és d'aplicació a totes les tipologies d'habitatges comercialitzats turísticament o habitatges turístics de vacances, en el cas de deixar-los a disposició a l'entrada dels clients.

2. Totes les empreses i els establiments turístics regulats per la Llei 8/2012, de 19 de juliol, en cas que entri dins l'àmbit de la seva activitat:

- a) No poden fer ús d'espècies classificades com a categories amenaçades per a consum alimentari, en particular, en perill crític, en perill o vulnerables, de conformitat amb la llista vermella, vigent en cada moment, de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura.
- b) Han d'indicar de manera diferenciada a la carta, el menú o similar, posat a disposició dels clients, els productes tant de marisc com de peix que tinguin origen balear, i han de poder garantir i acreditar-ne la veracitat i la comprovació de les dades. Aquesta indicació s'ha de fer també respecte dels productes balears certificats amb les denominacions d'origen, indicacions geogràfiques protegides o qualsevol segell distintiu o marca de qualitat reconegudes, emeses i publicades a les Illes Balears per la conselleria competent en matèria agroalimentària.
- c) Sens perjudici del compliment de la normativa laboral i de protecció dels usuaris i consumidors, han d'ajustar les temperatures i l'ús de les instal·lacions tèrmiques al que preveu el Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions tèrmiques en els edificis, així com a les normes aprovades per l'Associació Espanyola de Normalització i als documents inscrits en el Registre general de documents reconeguts del Reglament d'instal·lacions tèrmiques en els edificis dependent del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Capítol IV**Procediment per a la implantació de les mesures en matèria de circularitat****Article 103****Instal·lacions o construccions indispensables**

1. Les instal·lacions o construccions indispensables per implementar els plans de circularitat o les mesures ambientals determinades en aquest títol, que s'implantïn en els establiments a què fan referència els articles 96 i 102 d'aquesta Llei, no computen urbanísticament en ocupació, en edificabilitat, en distància a lindars ni en alçada.

A aquest efecte, es consideren instal·lacions o construccions indispensables les instal·lacions per l'aprofitament d'aigües grises i pluvials; les instal·lacions d'eficiència energètica i energies renovables; les instal·lacions per a l'adequada recollida selectiva i monitorització dels residus, les instal·lacions per a l'adequació de l'estratègia d'aliments o d'altres d'anàloga naturala i finalitat.

2. La persona interessada ha de sol·licitar a l'administració competent en ordenació turística un informe sobre el caràcter d'indispensable i l'adequació de les instal·lacions o construccions que pretén. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de

dos mesos. En cas de no emissió de l'informe esmentat en el termini establert, aquest es considera favorable.

3. A fi de donar compliment a les previsions que s'estableixen en aquest títol, els establiments a què fa referència l'article 96 d'aquesta Llei, amb llicència d'activitat turística o que disposin de la preceptiva habilitació han de dur a terme les obres o instal·lacions descrites en l'apartat 1 d'aquest article, que en cap cas poden suposar l'afectació d'elements estructurals de l'edificació, amb autorització prèvia de l'òrgan competent en matèria d'ordenació turística, amb autorització prèvia de l'òrgan competent en matèria d'Ordenació Turística. Aquestes obres o instal·lacions en cap cas poden suposar l'afectació d'elements estructurals de l'edificació ni la legalització d'aquesta.

Una cop obtinguda l'autorització a què fa referència l'apartat anterior, el procediment pot continuar seguint les previsions establertes en aquest capítol, pel règim de declaració responsable.

Article 104

Règim del procediment per a la implantació de les mesures en matèria de circularitat

1. Per a la implementació de les instal·lacions o construccions esmentades en l'article anterior, les persones interessades poden acollir-se al règim de declaració responsable previst en aquest capítol. El projecte tècnic o documentació gràfica que es presenti a tramitació grafitarà les circumstàncies esmentades a l'efecte de la seva comprovació tècnica i constatació en l'expedient municipal.

2. El règim de declaració responsable no és aplicable:

- a. A les obres, als actes i a les instal·lacions prevists en l'article 11.4 del Reial decret legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de sòl i rehabilitació urbana, o altres obres que una normativa sectorial estatal sotmeti al règim de llicència prèvia.
- b. A la zona de servitud de protecció de costa.
- c. A les obres o intervencions que es facin en edificis o construccions que siguin béns d'interès cultural o catalogats.
- d. Als actes subjectes al règim de comunicació prèvia, els quals continuen sotmesos al procediment establert en l'article 153 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears.

3. A l'efecte d'aquesta Llei, la declaració responsable és el document mitjançant el qual el seu promotor manifesta, sota la seva exclusiva responsabilitat, que els actes als quals es refereix compleixen les condicions prescrites en la normativa aplicable, que posseeix la documentació tècnica exigible que així ho acredita, i que es compromet a mantenir el seu compliment en el temps que duri l'exercici dels actes als quals es refereix.

4. A aquest efecte, l'interessat que vulgui acollir-se al règim de declaració responsable previst en aquesta Llei l'ha de presentar subscripta per la persona promotora i adreçada a l'ajuntament corresponent, en la forma establerta en aquest capítol.

5. La formalització de la declaració responsable no perjudica ni perjudica drets patrimonials del promotor ni de tercers, i només produeix efectes entre l'ajuntament i el promotor. Tampoc pot ser invocada per excloure o disminuir la responsabilitat civil o penal en què pugui incórrer el seu promotor en l'exercici dels actes als quals es refereixi.

6. La declaració responsable faculta per dur a terme l'actuació urbanística pretesa en la sol·licitud, sempre que s'hi adjunti la documentació requerida en cada cas, i sens perjudici de les facultats de comprovació, control i inspecció posterior que corresponguin.

7. Conformement a la legislació bàsica en matèria de sòl, en cap cas es poden entendre adquirides per declaració responsable facultats en contra de la legislació o el planejament urbanístic d'aplicació.

8. El règim aplicable al final d'obres, primera ocupació o utilització dels edificis i les instal·lacions no queda afectat pel règim de declaració responsable establert en aquest capítol i, en conseqüència, s'han de requerir les actuacions, les llicències i els actes que estableix la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, per a la mena d'obres i instal·lacions que s'hagin executat.

9. A l'efecte del que disposa aquesta Llei, només es pot presentar una declaració responsable sobre una mateixa edificació o habitatge una vegada cada sis mesos, sens perjudici de la possibilitat d'acollir-se al règim previst en l'article 156 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, per a les modificacions durant l'execució de les obres.

10. Per a tot el que no disposi explícitament aquesta Llei, s'ha d'ajustar al règim general d'intervenció preventiva del títol VII de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears.

Article 105

Requisits i forma de presentació de la documentació

1. La declaració responsable s'ha de presentar amb una antelació mínima de quinze dies hàbils, respecte de la data en què es pretén iniciar la realització de l'actuació.

En tot cas, l'execució de les obres o instal·lacions s'ha d'iniciar en el termini màxim de quatre mesos des de la presentació de la declaració responsable a l'ajuntament. En cas contrari, la declaració responsable perd la vigència i és necessari presentar-ne una de nova.

La declaració responsable ha de fixar el termini per a l'execució de l'actuació, que en cap cas no pot ser superior a dos anys. Aquest termini es pot prorrogar en els mateixos termes prevists per a les llicències.

2. El començament de qualsevol obra o instal·lació a l'empara de la declaració responsable s'ha de comunicar a l'ajuntament.

3. La declaració responsable subscripta per la persona promotora i adreçada a l'ajuntament corresponent s'ha de presentar juntament amb un projecte tècnic dels que preveu l'article 152.1 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, i ha d'incloure una motivació expressa de no incórrer en cap dels supòsits exclosos de declaració responsable prevists en l'apartat 2 de l'article 104, i el justificant de pagament dels tributs corresponents si, d'acord amb la legislació d'hisendes locals i, si escau, amb l'ordenança fiscal respectiva, s'estableix que li és aplicable el règim d'autoliquidació. En cas d'exoneració de paràmetres urbanístics s'ha de presentar també l'informe a què fa referència l'article 103.2 d'aquesta Llei.

En tot cas, el projecte ha de ser complet de l'actuació prevista, amb suficient definició dels actes que es pretenen dur a terme, i tenir preceptivament el grau de detall i el contingut establerts en els apartats segon i tercer de l'article 152 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears. Haurà d'identificar les instal·lacions i construccions a què es refereix l'article 12.1 en relació amb els paràmetres que s'hagin de considerar exonerats.

El projecte tècnic s'ha d'ajustar també a les condicions establertes en el Codi tècnic de l'edificació, l'ha de redactar personal tècnic competent i ha de ser visat pel col·legi professional competent segons el que estableixi la normativa estatal vigent. També ha de concretar les mesures de garantia suficients per a la realització adequada de l'actuació, i definir les dades necessàries perquè l'òrgan municipal competent pugui valorar si s'ajusta a la normativa aplicable. Una vegada presentat davant l'ajuntament el projecte tècnic, adquireix el caràcter de document oficial, i de l'exactitud i la veracitat de les dades tècniques que s'hi consignen en respon la persona autora amb caràcter general.

Quan les actuacions requereixin alguna autorització prèvia o algun informe administratiu previ per a l'exercici del dret conforme a la normativa sectorial d'aplicació, no es pot presentar la declaració responsable sense que aquests s'hi adjuntin o, si escau, s'hi adjunti el certificat administratiu del silenci produït, quan aquesta normativa prevegi la seva obtenció prèvia a càrrec de la persona interessada.

Així mateix, quan l'acte suposi l'ocupació o la utilització del domini públic, s'ha d'aportar l'autorització o la concessió de l'administració titular d'aquest.

Quan la normativa sectorial que els preveu impedeixi que la sol·licitud i l'obtenció prèvia dels informes i les autoritzacions sigui a càrrec de la persona interessada, l'òrgan municipal els ha de sol·licitar d'ofici a les altres administracions en el termini màxim de cinc dies des de la presentació de la documentació completa de la declaració responsable. En aquest cas, l'òrgan municipal ha de comunicar de manera immediata les actuacions fetes a la persona interessada, amb la indicació que no pot iniciar els actes subjectes a la declaració responsable fins que l'òrgan sectorial competent no comuniqui l'emissió de l'informe o l'atorgament de l'autorització.

4. La presentació de la declaració responsable, si no s'hi adjunta tota la documentació preceptiva, no té els efectes prevists en aquesta Llei.

5. La declaració responsable de les obres lligades a la instal·lació o l'adequació d'activitats permanents o a infraestructures comunes vinculades a aquestes es regeix pel que preveu la legislació reguladora d'activitats.

Article 106

Comprovacions i compliment del procediment

1. Una vegada rebuda la declaració responsable, l'òrgan competent ha de fer les comprovacions pertinents per verificar la conformitat de les dades declarades així com la documentació presentada i, si de les comprovacions efectuades es desprèn la falsedat o la inexactitud d'aquells, amb l'audiència prèvia de la persona interessada, podrà suspendre l'execució de les obres o

instal·lacions, sens perjudici que, si correspon, es pugui incoar un procediment d'esmena de deficiències o, si escau, un procediment sancionador. Si hi ha risc per a les persones o les coses, la suspensió es pot adoptar de manera cautelar i immediata, mitjançant una resolució motivada, que pot adoptar les mesures oportunes per garantir la seguretat.

2. Per resolució de l'administració pública competent s'ha de declarar la impossibilitat de continuar l'actuació, sens perjudici de les responsabilitats penals, civils o administratives que corresponguin al fet, des del moment en què es tengui constància d'alguna de les circumstàncies següents:

- a) La inexactitud, la falsedat o l'omissió de caràcter essencial en qualsevol dada, manifestació o document que s'adjunti o incorpori a la declaració responsable.
- b) La no presentació, davant l'administració competent, de la declaració responsable de la documentació requerida, si escau, per acreditar el compliment del que s'ha declarat.
- c) La inobservança dels requisits imposats per la normativa aplicable.

3. Les actuacions que, podent-se acollir al règim de declaració responsable d'aquest capítol, es duguin a terme sense haver-la presentat o que excedeixin les declarades s'han de considerar com a actuacions sense llicència amb caràcter general, i se'ls ha d'aplicar el mateix règim de protecció de la legalitat i sancionador que a les obres i els usos sense llicència.

17. El títol V, referit al control de la qualitat turística, passa a ser el títol VI i tots els articles que s'hi contenen passen a numerar-se a partir de número 107 i fins el 129, de la manera següent:

- L'article 93 passa a ser article 107.
- L'article 94 passa a ser article 108.
- L'article 95 passa a ser article 109.
- L'article 96 passa a ser article 110.
- L'article 97 passa a ser article 111.
- L'article 98 passa a ser article 112.
- L'article 99 passa a ser article 113.
- L'article 100 passa a ser article 114.
- L'article 101 passa a ser article 115.
- L'article 102 passa a ser article 116.
- L'article 103 passa a ser article 117.
- L'article 104 passa a ser article 118.
- L'article 105 passa a ser article 119.
- L'article 106 passa a ser article 120.
- L'article 107 passa a ser article 121.
- L'article 108 passa a ser article 122.
- L'article 109 passa a ser article 123.
- L'article 110 passa a ser article 124.
- L'article 111 passa a ser article 125.
- L'article 112 passa a ser article 126.
- L'article 113 passa a ser article 127.
- L'article 114 passa a ser article 128.
- L'article 115 passa a ser article 129.

18. S'introdueix una nova lletra, la *u*), a l'article que regula les infraccions lleus (actualment article 104 i a partir d'ara 118):

u) No indicar de manera diferenciada a la carta, el menú o similar els productes tant de marisc com de peix que tinguin origen balear, així com els productes certificats amb les denominacions d'origen, indicacions geogràfiques protegides o qualsevol segell distintiu o marca de qualitat reconegudes, emeses i publicades a les Illes Balears per la conselleria competent en matèria agroalimentària, així com no poder garantir i acreditar la veracitat i la comprovació de les dades comunicades a la carta, el menú o similar.

19. S'introdueixen deu noves lletres, de l'*af*) a l'*an*), a l'article que regula les infraccions greus (actualment article 105 i a partir d'ara 119):

- af) No mantenir en els establiments i habitatges esmentats en la disposició addicional sisena unes correctes condicions d'higiene i neteja, així com de correcte estat de funcionament i d'actualització dels mecanismes, equips i instal·lacions de què disposin.*
- ag) No disposar del llibre registre de conformitat amb l'article 51.2 d'aquesta Llei.*
- ah) L'incompliment dels percentatges o de les dates establertes en la disposició transitòria desena, relatives a la instal·lació de llits elevables, quan no tinguin la consideració de molt greus.*

- ai) L'incompliment de l'obligació de disposar del pla de circularitat i de dur a terme les avaluacions anuals.
- aj) Disposar d'un pla de circularitat o avaluacions periòdiques el contingut dels quals no s'ajusti a les exigències establertes en aquesta norma o no disposar de tota la documentació acreditativa de l'elaboració del pla de circularitat.
- ak) No disposar de doble polsador o polsador amb interrupció de la descàrrega a les cisternes dels vàters, difusors i airejadors a les aixetes de lavabos, banyeres i dutxes.
- al) Incomplir la prohibició de posar a disposició dels clients articles de gentilesa de bany d'un sol ús, excepte que es demostrï que ha estat a petició individual del client i sempre que els recipients, embalatges, components i/o productes siguin reutilitzables, reciclables, biodegradables o compostables.
- am) Utilitzar espècies classificades com a categories amenaçades per a consum alimentari, en perill crític, en perill o vulnerables, de conformitat amb la llista vermella, vigent en cada moment, de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura.
- an) Incomplir l'obligació d'ajustar les temperatures i l'ús de les instal·lacions tèrmiques al que preveu el Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions tèrmiques en els edificis, així com a les normes aprovades per l'Associació Espanyola de Normalització i als documents inscrits en el Registre general de documents reconeguts del Reglament d'instal·lacions tèrmiques en els edificis dependent del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.
- ao) Anunciar-se o comercialitzar-se com a empresa circular, que aplica estratègies d'economia circular, o anàlegs, sense disposar d'etiqueta ecològica de la UE, d'acord amb el Reglament (CE) núm. 66/2010 del Parlament Europeu i del Consell; d'un sistema EMAS, d'acord amb el Reglament CE 1221/2009 del Parlament Europeu i del Consell; o de certificació emesa per entitats degudament acreditades per atorgar-la, de conformitat amb el Reial decret 1715/2010, de 17 de desembre, pel qual es designa l'Entitat Nacional d'Acreditació (ENAC) com a organisme nacional d'acreditació d'acord amb el que estableix el Reglament (CE) núm. 765/2008 del Parlament Europeu i el Consell, de 9 de juliol de 2008, pel qual s'estableixen els requisits d'acreditació i vigilància del mercat relatiu a la comercialització dels productes i pel qual es deroga el Reglament (CEE) núm. 339/93.

20. Es modifica l'article que regula les infraccions molt greus (actualment article 106), en el sentit de modificar el contingut de la lletra a); la lletra h) bis passa a ser lletra i) i la lletra i) passa ser lletra j), i s'introdueixen dues noves lletres, k) i l), a l'article que regula les infraccions molt greus (actualment article 106 i a partir d'ara 120). La lletra a) i les lletres k) i l) passen a tenir el contingut següent:

a) La inexactitud, la falsedat, l'omissió o l'alteració dels aspectes substancials per a l'atorgament de l'autorització, el títol, la llicència o l'habilitació preceptiva en les dades incloses en la declaració responsable d'inici d'activitat turística o en la comunicació prèvia, o en la declaració responsable que es regula en el capítol IV del títol V d'aquesta Llei.

[...]

k) L'incompliment molt greu de les obligacions que es contenen en l'article 37 bis d'aquesta Llei, relatives a la instal·lació de llits elevables, en els termes establerts en la disposició transitòria desena.

l) L'incompliment de l'obligació d'eliminar les instal·lacions tèrmiques que funcionen amb fueloil o gasoil, substituint-les per altres que emprin fonts d'energia que redueixin l'impacte mediambiental, llevat d'impossibilitat tècnica degudament acreditada.

21. Es modifiquen els tres primers apartats de l'article que regula les sancions (actualment article 109 i a partir d'ara 123), que passen a tenir la redacció següent:

1. Les infraccions qualificades com a lleus seran sancionades amb advertència o multa de fins a 4.000 euros.

L'advertència és procedent en els casos d'infraccions lleus quan no hi hagi reincidència i, ateses les circumstàncies i el criteri de proporcionalitat, quan no es consideri convenient la imposició de multa.

2. Les infraccions qualificades com a greus han de ser sancionades amb multa de 4.001 a 40.000 euros.

No obstant això, les infraccions previstes en les lletres e) de l'article 119 s'han de sancionar amb multa d'entre 20.001 i 40.000 euros.

També s'ha de sancionar amb multa d'entre 20.001 i 40.000 euros quan la infracció prevista en la lletra g) de l'article 119 es refereixi a la publicitat, la contractació o la comercialització d'estades turístiques en habitatges d'ús residencial que no hagin presentat la declaració responsable d'inici d'activitat turística o comunicació prèvia. Com a sanció accessòria es pot imposar la suspensió temporal de l'activitat de l'empresa o de l'exercici professional o la clausura temporal de l'establiment.

La infracció tipificada en la lletra ah) de l'article 119 s'ha de sancionar amb multa de 500 euros per cada llit elevable no instal·lat en el termini establert, amb el límit total fixat per a les faltes greus.

3. Les infraccions qualificades com a molt greus seran sancionades amb multa de 40.001 a 400.000 euros.

Això no obstant, la infracció tipificada en la lletra l) de l'article 120 s'ha de sancionar amb multa de 100.000 euros.

Així mateix, la infracció tipificada en la lletra k) de l'article 120 s'ha de sancionar amb multa de 500 euros per cada llit elevable no instal·lat en el termini establert, amb el límit total fixat per a les faltes molt greus.

Com a sancions accessòries es poden imposar la suspensió temporal de l'exercici d'activitat de l'empresa o de l'exercici professional, la revocació de l'habilitació atorgada per l'administració turística o la pèrdua dels efectes de la declaració responsable d'inici d'activitat turística o la clausura temporal o definitiva de l'establiment.

22. Es modifica la disposició addicional sisena, que passa a tenir la redacció següent:

En defensa dels consumidors i usuaris, tots els hostals, hostals residència, pensions, posades, cases d'hostes, campaments de turisme i càmpings, habitatges turístics de vacances i, en general, tots els allotjaments turístics i els habitatges objecte de comercialització turística, així com la resta d'establiments turístics que s'hagin obert conformement a la normativa turística ja derogada o la vigent, han de mantenir unes òptimes condicions d'higiene i neteja, com també han de mantenir el perfecte funcionament i l'actualització dels mecanismes, equips, paraments i instal·lacions de què disposin.

Les referències d'higiene, neteja, manteniment i actualització aplicables a tots els establiments esmentats han de ser, amb caràcter general i amb les adequacions necessàries al seu cas, les que es deriven del Decret 20/2015, de 17 d'abril.

El compliment d'aquesta disposició ha de ser objecte de seguiment per la inspecció turística i d'obertura d'expedient sancionador, si escau.

23. S'introdueix una nova disposició addicional, la vint-i-unena:

Disposició addicional vint-i-unena

Acreditació de qualitat derivada de la Llei 2/2005, de 22 de març, de comercialització d'estades turístiques

Pel que fa als habitatges objecte de comercialització turística inscrits de conformitat amb la derogada Llei 2/2005, de 22 de març, de comercialització d'estades turístiques, s'ha de continuar amb el sistema d'acreditació de qualitat que va implantar la Llei esmentada, i en aquest sentit s'ha de mantenir la vigència màxima de sis anys, així com l'obligatorietat de renovació de les acreditacions de qualitat per part de l'òrgan insular competent en matèria d'anàlisi de qualitat del sector turístic, que pot mantenir o modificar el seu contingut mitjançant una resolució.

24. S'introdueix una nova disposició addicional, la vint-i-dosena:

Disposició addicional vint-i-dosena

Albergs turístics

Els albergs juvenils no habilitats per l'autoritat competent en aquest àmbit queden compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, com a albergs turístics, la regulació dels quals es determinarà reglamentàriament en el termini màxim de dos anys.

25. S'introdueix una nova disposició transitòria, la desena, amb el contingut següent:

Disposició transitòria desena

Calendari

1. Les mesures que es contenen en l'article 37 bis d'aquesta Llei, relatives a l'obligatorietat de disposar i tenir instal·lats llits elevables, han d'estar implantades en data 1 de maig de cada any, de conformitat amb el calendari i els percentatges següents:

- a) Establiments d'allotjament de cinc estrelles: el 30 % el 2023, el 50 % el 2024, el 60 % el 2025, el 75 % el 2026, el 100 % el 2027.*
- b) Establiments d'allotjament de quatre estrelles superior: el 25 % el 2023, el 40 % el 2024, el 50 % el 2025, el 75 % el 2026, el 100% el 2027.*
- c) Establiments d'allotjament de quatre estrelles: el 20 % el 2023, el 30 % el 2024, el 40 % el 2025, el 60 % el 2026, el 75 % el 2027, el 100 % el 2028.*
- d) Establiments d'allotjament d'una, dues i tres estrelles, inclosos els hotels rurals que no disposin de classificació: el 15 % el 2024, el 30 % el 2025, el 50 % el 2026, el 75 % el 2027, el 100 % el 2028.*

Sens perjudici d'això, les empreses titulars de l'explotació de més d'un establiment d'allotjament poden optar per aplicar els referits percentatges al conjunt de llits de què disposa l'empresa i, per tant, poden seleccionar l'establiment on els instal·len amb

independència de la seva categoria. En aquest cas, el percentatge de llits elevables que han d'estar instal·lats cada any ha de ser el que correspongui a l'establiment amb la categoria d'estrelles més alta.

Així mateix, les empreses titulars de l'explotació d'un únic establiment d'allotjament, amb independència de la categoria, que durant els anys 2019, 2020 i 2021 hagin duit a terme reformes amb un percentatge mínim de canvi de llits de les unitats d'allotjament d'almenys un 50 % poden optar per iniciar la instal·lació dels llits elevables l'any 2027, amb un percentatge del 50 % d'aquests instal·lats l'1 de maig i l'any 2028 l'altre 50 % en data 1 de maig, o bé dur a terme la instal·lació del 100 % dels llits elevables des de gener de 2028 amb data límit 1 de maig del mateix any.

Si, complertes les dates límit esmentades, no s'ha pogut donar compliment a l'obligació d'instal·lació per problemes derivats de producció i logística dels proveïdors, l'obligació s'ha d'entendre complerta mitjançant un document certificat que validi i acrediti l'adquisició dels llits.

Durant el mes de desembre de l'any 2022, atesa l'evolució de la temporada turística fonamentada en dades estadístiques objectives i amb la consulta prèvia amb les organitzacions socials del sector, el Govern de les Illes Balears, mitjançant un acord, pot ampliar el termini per a la instal·lació de llits elevables en un any.

2. Les mesures previstes en el títol V d'aquesta Llei, relatives a l'elaboració del primer pla de circularitat, s'han de dur a terme dins els terminis màxims següents:

- a) Els allotjaments turístics amb categories mínimes de quatre estrelles o de quatre claus: 1 de maig de 2023.
- b) Resta d'allotjaments turístics subjectes: 1 de gener de 2024.

3. L'obligatorietat de substitució de les instal·lacions tèrmiques que funcionen amb fueloil o gasoil prevista en l'article 102.1.a) d'aquesta Llei té com a termini màxim d'execució el dia 1 de maig de 2026.

4. L'obligatorietat d'aplicar les mesures d'estalvi d'aigua previstes en l'article 102.1.b) d'aquesta norma té com a termini màxim:

- a) Per als allotjaments turístics amb categories mínimes de quatre estrelles o quatre claus, el dia 1 de maig de 2023.
- b) Per a la resta d'allotjaments turístics, habitatges, i establiments de restauració i entreteniment obligats per la norma, fins al dia 1 de maig de 2024.

5. Les mesures previstes en l'article 102.1.c) d'aquesta norma relatives a la no possibilitat de fer ús d'articles de gentilesa de bany d'un sol ús són aplicables des de l'entrada en vigor, llevat de les que ja hagin estat adquirides, sempre que es pugui acreditar documentalment.

6. Les mesures previstes en l'article 102.2.a), relatives a la prohibició de fer ús d'espècies classificades com a categories amenaçades, s'han d'aplicar a partir del dia 15 de febrer, llevat dels productes que ja s'hagin adquirit abans, sempre que se'n pugui acreditar l'adquisició prèvia documentalment.

7. Les mesures previstes en l'article 102.2.b) d'aquesta norma, relatives a la necessitat d'indicar de manera diferenciada a la carta, el menú o similar, posat a disposició dels clients, els productes tant de marisc com de peix que tinguin origen balear, així com els productes balears certificats amb les denominacions d'origen, indicacions geogràfiques protegides o qualsevol segell distintiu o marca de qualitat reconegudes, emeses i publicades a les Illes Balears per la conselleria competent en matèria agroalimentària, són d'aplicació a partir del dia 1 de maig de 2023.

Disposició addicional primera

Suspensió de l'adquisició de places turístiques a les illes de Mallorca, Eivissa i Formentera

1. Se suspèn temporalment, a les illes de Mallorca, Eivissa i Formentera, la possibilitat d'adquirir places turístiques a l'organisme gestor o a l'administració turística, com també l'intercanvi de places entre particulars, per a l'inici d'activitat turística o per l'ampliació d'aquesta, per als:

- a. Establiments d'allotjament turístic.
- b. Habitatges objecte de comercialització turística.

2. Els plans d'intervenció en àmbits turístics —PIAT— o, si no n'hi ha, els plans territorials insulars —PTI— han d'avaluar o reavaluar, en cas que ja s'hagi duit a terme, la capacitat de càrrega turística de l'illa respectiva per tal de determinar el nombre total de places turístiques que s'hi poden comercialitzar i les mesures específiques per implementar, i que, en tot cas, ha de suposar una reducció del nombre de places actualment inscrites en els registres turístics i les integrades en les borses de places a l'entrada en vigor d'aquest Decret llei. En el cas de la reavaluació, s'ha de fer mitjançant una modificació puntual del PIAT o del PTI.

3. La suspensió prevista en l'apartat 1 regeix fins que es dugui a terme l'avaluació o la reavaluació a què fa referència l'apartat 2 d'aquesta disposició i, com a màxim, durant quatre anys comptadors a partir de la publicació d'aquest Decret Llei. Si transcorregut aquest termini no s'hagués duit a terme aquesta avaluació o reavaluació, les places integrades en les borses a l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei es consideraran extingides.

4. Aquesta suspensió no afecta els establiments especificats en la lletra *a)* de l'apartat 1, respecte dels quals, abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei:

- a. Estiguin executant obres destinades a l'obertura o ampliació de l'establiment.
- b. S'estigui tramitant una sol·licitud de llicència urbanística d'edificació o s'hagi presentat una declaració responsable, davant l'administració urbanística competent, destinada a l'obertura o ampliació de l'establiment.
- c. S'hagi obtingut la llicència urbanística d'edificació abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei i aquesta no hagi caducat.
- d. Es disposi d'una reserva de les places per part de l'administració turística o de l'organisme gestor, de conformitat amb la normativa vigent.
- e. S'estigui tramitant una sol·licitud de places, davant l'administració turística o l'organisme gestor o es trobin en tràmit d'esmena.
- f. En el cas de turisme rural, hagin iniciat la tramitació de declaració d'interès general de l'activitat, davant l'òrgan competent del consell insular, o es trobin en tràmit d'esmena.
- g. El desenvolupament d'una Unitat d'Actuació sempre i quan s'hagin efectuat cessions anticipades a l'administració pública.

5. Aquesta suspensió tampoc no afecta els establiments especificats en la lletra *b)* de l'apartat 1, respecte dels quals, abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei:

- a. S'estigui tramitant una sol·licitud de places, davant l'administració turística o l'organisme gestor, o es trobin en tràmit d'esmena.
- b. S'hagi duit a terme una adquisició provisional de places i la renovin, de conformitat amb la normativa vigent.

Disposició addicional segona

Suspensió d'activitats turístiques a l'illa de Menorca

1. Se suspèn, a l'illa de Menorca, l'inici de noves activitats turístiques d'establiment d'allotjament hotel·ler, apartaments turístics, establiments d'allotjament de turisme rural i albergs, refugis i hostatgeries, així com habitatges residencials objecte de comercialització turística o habitatges turístics de vacances, com també l'ampliació de les places dels establiments que estan actualment en funcionament.

2. El pla d'intervenció en l'àmbit turístic -PIAT- o, en defecte d'aquest, el pla territorial insular -PTI-, ha d'avaluar o reavaluar, en cas de que ja s'hagi dut a terme, la capacitat de càrrega de l'illa, a partir de la qual es determinarà el nombre total de places turístiques que es poden comercialitzar. A tals efectes, es crearan les corresponents borses, per les places que podran ser objecte d'autorització en funció del límit de places que es poden comercialitzar.

3. La suspensió prevista a l'apartat 1 regeix fins que es dugui a terme l'avaluació o reavaluació a què fa referència a l'apartat 2 i com a màxim, durant quatre anys comptadors a partir de la publicació d'aquest Decret Llei.

4. Aquesta suspensió no afecta:

- a) Les activitats turístiques que es desenvolupin en les àrees de reconversió territorial en zones turístiques, que varen ser objecte d'esponjament o reordenació i que estan delimitades com a tals en el Pla territorial Insular de Menorca.
- b) Quan s'estiguin executant obres destinades a l'inici de l'activitat, o d'ampliació, en el cas d'allotjaments turístics.
- c) Als establiments d'allotjament turístic, respecte dels quals, abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei, s'hagi presentat una sol·licitud de llicència urbanística d'edificació, davant l'administració urbanística, amb la documentació completa que s'estigui tramitant o es trobin en tràmit d'esmena de deficiències.
- d) Quan s'hagi obtingut la llicència urbanística d'edificació, en els sis mesos anteriors a l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei.
- e) En el cas de turisme rural, hagin iniciat la tramitació de declaració d'interès general de l'activitat, davant l'òrgan competent del Consell Insular, amb la documentació completa o es trobin en tràmit d'esmena de deficiències.

Disposició addicional tercera

Règim específic per a la presentació de la declaració responsable a l'illa de Formentera

En el cas específic de l'illa de Formentera, la declaració responsable que es regula en aquest Decret Llei, quan es requereixin dispenses urbanístiques, s'ha de presentar davant la Comissió d'Ordenació Turística, la qual emetrà un informe previ i vinculant sobre la idoneïtat de les solucions proposades.

L'informe de la Comissió s'ha d'emetre en el termini de dos mesos. En cas de no emissió de l'informe esmentat en el termini establert, aquest es considera favorable.

Disposició addicional quarta
Sostenibilitat social per a la millora de qualitat i la competitivitat

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta norma l'Institut Balear de Seguretat i Salut Laboral, en el si d'una mesa de treball amb els agents socials i econòmics del sector, ha d'elaborar i promoure una guia de mesures i bones pràctiques en matèria de salut laboral, com ara les referides a ergonomia o càrrega de treball de tots els departaments, que puguin repercutir en una millora de la qualitat i sostenibilitat dels serveis prestats pels establiments turístics d'allotjament hotelier, perquè després puguin ser adaptables i aplicables a altres sectors d'activitat.

Disposició addicional cinquena
Pla Estratègic de Destinació Circular

La conselleria competent en matèria de turisme ha d'elaborar un Pla Estratègic de Destinació circular de la comunitat autònoma de les Illes Balears, coordinat per l'Agència d'Estratègia Turística de les Illes Balears. L'elaboració comptarà amb la participació de les conselleries competents en matèria d'energia, residus, aigua, territori, agroalimentària i mobilitat, de les administracions públiques insulars i municipals, així com dels agents socials i econòmics del sector turístic. Aquest Pla Estratègic ha de ser aprovat per acord del Consell de Govern i s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

El Pla Estratègic de Destinació Circular ha d'identificar la política general i els objectius del Govern de les Illes Balears per tal d'aconseguir la transició a l'economia circular en el conjunt del territori de la comunitat autònoma.

Aquest Pla ha de tenir en compte les particularitats de cada illa, establint una territorialització de l'estratègia i els objectius.

S'ha de crear una comissió de seguiment del Pla Estratègic de Destinació Circular, la composició i el funcionament de la qual s'ha de desplegar reglamentàriament.

Disposició addicional sisena
Creació de l'entitat pública empresarial Escola d'Hoteleria de les Illes Balears

1. Es crea l'ens del sector públic instrumental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears Escola d'Hoteleria de les Illes Balears, que pot fer servir l'acrònim EHIB, com a entitat pública empresarial de les que preveu l'article 2.1.b) de la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, amb la finalitat de la docència universitària en el camp de l'hoteleria, la gastronomia i la restauració, la formació professional en la família professional d'hoteleria i turisme, la formació d'empresaris i professionals per a l'empresa, i el foment de la recerca científica i tècnica al servei d'aquests estudis.

2. En particular, les funcions i les competències de l'ens, d'acord amb el que estableixin els estatuts i en el marc de les competències del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, són les següents:

- a. La creació dels centres i les unitats d'estudi, docència i recerca que consideri necessàries, i tenir cura del manteniment i el desenvolupament.
- b. La proposició, la creació, la modificació, l'execució i l'extinció de plans d'estudis propis de l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears en l'àmbit de l'hoteleria, la gastronomia i la restauració.
- c. La proposició i impartició d'estudis oficials d'acord amb l'autorització dels òrgans competents i el compliment de la normativa aplicable en cada cas.
- d. Totes les actuacions que siguin necessàries per al funcionament de l'entitat, com pugui ser la prestació dels serveis d'aliments i begudes, el lloguer d'espais, l'adquisició i construcció d'edificis, com també la millora dels existents.
- e. El finançament dels departaments de recerca i d'ensenyaments, amb les dotacions corresponents.
- f. Els convenis amb empreses privades o altres organismes i entitats públiques per al desenvolupament de programes de recerca, docents, culturals o d'assistència de l'empresariat, ja sigui amb finançament unilateral o mixt.
- g. L'adquisició de tot el material científic o formatiu i dels béns d'equipament que siguin necessaris per complir els seus objectius.
- h. Si escau, pot fer ús dels edificis, del material científic, i dels béns d'equipament tant de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears com de la Universitat de les Illes Balears, mitjançant els convenis corresponents.
- i. L'ús i la destinació de l'edifici Arxiduc Lluís Salvador, situat en el campus de la Universitat de les Illes Balears, així com de qualsevol altre edifici que li sigui adscrit o cedit, per dur-hi a terme els fins que s'assenyalen en l'apartat 1 d'aquesta disposició addicional i també per al que preveu la lletra o), i així mateix l'explotació dels recursos existents a l'edifici Arxiduc Lluís Salvador, tot això sens perjudici que l'edifici Arxiduc Lluís Salvador o qualsevol que se li hagi adscrit o cedit també pugui ser usat per altres centres formatius propis del Govern de les Illes Balears dins els fins establerts en l'apartat 1 esmentat.
- j. La creació i la concessió de premis per treballs de recerca a estudiants avantatjats.
- k. La creació i l'adjudicació de beques, tant per als estudis propis de l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears com per a la recerca.
- l. El finançament de publicacions, l'edició de llibres i de materials acadèmics, siguin de l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears o

d'acord amb altres entitats públiques o privades.

m. La creació i el manteniment d'una borsa de treball per ajudar a la col·locació en el mercat de treball d'alumnes del centre.

n. La promoció i la coordinació de les pràctiques d'alumnes en centres de treball, i totes les que serveixin per la promoció, l'organització i l'execució de la docència i la recerca.

o. L'organització i la realització de cursos de tota classe, seminaris, conferències, taules rodones i d'altres sistemes d'ensenyament, com també la formació i la recerca empresarial relacionades amb el sector turístic i hotelier.

p. Finalment, i independentment de tot el que s'ha esmentat, els òrgans de govern de l'Escola d'Hoteleria de les Illes Balears poden acordar i establir altres actuacions per a l'assoliment dels seus fins.

3. Per dur a terme aquestes funcions i activitats l'entitat pot exercir totes les potestats administratives que siguin necessàries, per mitjà dels òrgans que estableixin els seus estatuts.

4. L'entitat queda adscrita inicialment a la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball, sens perjudici dels canvis d'adscripció que determini la presidenta de les Illes Balears per mitjà dels decrets d'estructura de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

5. El personal d'aquesta entitat pot ser personal laboral propi o personal funcionari de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com personal de nou ingrés que s'incorpori d'acord amb la normativa vigent en matèria de funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

6. Els recursos econòmics i el règim de personal, de contractació, patrimonial i economicofinancer s'ha de regir pel que estableixin els estatuts de l'entitat i, en general, la normativa aplicable a les entitats públiques empresarials de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

7. Una vegada aprovats els estatuts de la nova entitat, s'extingirà el Consorci Escola d'Hoteleria de les Illes Balears, mitjançant la cessió global d'actius i passius, sense liquidació, en els termes prevists en l'article 127.5 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Disposició transitòria única

Règim transitori

1. Les administracions públiques amb competències executives en matèria d'ordenació turística, en el seu àmbit insular respectiu, poden determinar un percentatge inferior al 15 %, establert en la nova redacció donada amb aquest Decret llei a l'apartat 5 de l'article 7 de la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears, per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, mitjançant un acord del ple en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Decret llei. Aquests acords són d'aplicació des de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* fins al 31 de desembre de 2025. No obstant això, des de l'entrada en vigor d'aquest Decret llei, i en cas que no siguin adoptats els acords esmentats anteriorment per les administracions públiques competents, continuaran vigents els darrers percentatges aplicats a cada illa a l'empara de la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19.

2. Els nous criteris de classificació que s'introdueixen mitjançant la disposició final segona d'aquest Decret llei són d'aplicació als nous establiments, o als establiments que vulguin procedir a partir de la data d'entrada en vigor d'aquest Decret llei a canviar o obtenir classificació.

Les persones interessades en els procediments ja iniciats, sobre la base de declaracions responsables d'inici d'activitat turística o comunicacions prèvies presentats abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret llei, poden optar entre la finalització del procediment administratiu amb els criteris de classificació anteriors o presentar noves declaracions responsables o comunicacions prèvies amb els nous criteris.

Disposició derogatòria única

Es deroguen, amb caràcter general, totes les normes i disposicions que s'oposin a aquest Decret llei o que contradiguin el que s'hi estableix, i, en particular:

a. Els articles 79, 80, 81 i 82 de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears.

b. El capítol IX, articles 126 a 134, i l'annex 5 del Decret 20/2015, de 17 d'abril, de principis generals i directrius de coordinació en matèria turística; de regulació d'òrgans assessors, de coordinació i de cooperació del Govern de les Illes Balears, i de regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics, dictat en desplegament de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears.

c. L'article 125 del Decret 20/2015, de 17 d'abril, de principis general i directrius de coordinació.

Disposició final primera

Modificació de la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19

L'article 7 queda redactat en els termes següents:

Art 7

Incentius per a la millora dels establiments turístics

1. Les sol·licituds de modernització en els termes d'aquest article que presentin els establiments turístics legalment existents d'allotjament, turisticoresidencials, de restauració, entreteniment, esbarjo, esportiu, cultural o lúdic, fins al 31 de desembre de 2025, i que tinguin per objecte la millora dels serveis i les instal·lacions en els termes dels paràgrafs següents, així qualificades per l'administració turística competent, mitjançant un informe previ preceptiu per poder obtenir la llicència municipal d'obres o presentar la declaració responsable d'acord amb el que disposa l'article 5 d'aquesta Llei, si escau, queden excepcionalment excloses del compliment dels paràmetres de planejament territorial, urbanístics i turístics que n'impedeixin l'execució. Aquesta exclusió de paràmetres no afectarà en cap cas les prescripcions contingudes en la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes, ni qualsevol altra normativa bàsica estatal.

Es pot aplicar aquest article sempre que les sol·licituds de modernització i el corresponent projecte tinguin entitat i rellevància acreditada pels serveis tècnics de l'administració turística competent per reduir l'estacionalitat, la recerca o consolidació de nous segments de mercat o la millora dels serveis turístics complementaris.

A més d'això, el conjunt de l'establiment, un cop executades les obres del projecte de modernització —que s'han de fer amb criteris d'eficiència energètica—, no ha d'incrementar el consum d'aigua potable i energètic d'origen no renovable, i ha de millorar algun o diversos dels aspectes següents: la qualitat, la sostenibilitat mediambiental, la seguretat de les persones o l'accessibilitat. En tot cas, juntament amb les sol·licituds de modernització, s'ha d'aportar un informe del servei de prevenció o de la modalitat preventiva escollida per l'empresa que valori l'impacte que el projecte té sobre la seguretat i la salut dels treballadors i de les treballadores, especialment pel que fa als riscos ergonòmics, a les unitats d'allotjament i a les cuines, i, si escau, proposi les mesures preventives adients.

Els establiments d'allotjament hoteler que disposin d'aparcament per a ús exclusiu dels seus clients han d'habilitar un mínim d'un 50 % de places amb punts de recàrrega per a vehicles elèctrics. El consum energètic que ocasionen aquests punts de recàrrega no computa als efectes que preveu el paràgraf anterior.

2. L'administració turística ha de comprovar que el projecte es refereix a un establiment turístic legalment existent, en el sentit que estigui legalment inscrit i d'alta en els registres turístics en data 1 d'agost de 2017.

Així mateix, ha d'emetre un informe sobre si el projecte compleix les finalitats esmentades en l'apartat 1 anterior, en el termini de tres mesos comptador des de l'entrada en la forma establerta de la sol·licitud a l'administració turística competent amb el projecte i tota la documentació necessària a aquest efecte.

3. L'administració amb competències urbanístiques només pot concedir la llicència d'obres si l'administració turística ha emès, amb caràcter favorable, l'informe esmentat en l'apartat 2 anterior.

En cas que sigui un projecte subjecte al règim de declaració responsable, aquesta declaració no es pot presentar si no va acompanyada de l'informe favorable emès per l'administració turística competent i d'un informe emès per l'ajuntament en què es constati que el projecte compleix amb els límits que preveu aquest article pel que fa als paràmetres de planejament territorial, urbanístic i turístic.

Per acollir-se a les previsions d'aquest article, als efectes administratius turístics i urbanístics, s'ha de sol·licitar l'informe preceptiu a l'administració turística, juntament amb el projecte i la documentació necessària per emetre, i li és d'aplicació la normativa vigent en la data de sol·licitud d'aquest informe.

La vigència de l'informe a què es refereix l'apartat 2 anterior és de sis mesos des de la notificació a la persona interessada.

4. El projecte pot preveure la reordenació o la reubicació de volums existents, l'aprofitament del subsòl per a usos habitables llevat del d'allotjament, i la redistribució del nombre de places autoritzades.

El projecte ha d'implicar una reducció de places de l'establiment d'almenys un 5% respecte de les comercialitzades.

5. La modernització prevista en l'apartat 1 anterior es pot dur a terme encara que això suposi un increment relatiu de la superfície edificada i de l'ocupació, respectivament, que no pot excedir en un 15 % de les legalment construïdes o actualment permeses si són més grans, ni suposar menyscapse dels serveis i les instal·lacions ja implantats.

6. D'acord amb les previsions dels apartats anteriors, es poden dur a terme obres consistents en: ampliacions, reformes, i demolicions i reconstruccions en els edificis que conformen l'establiment turístic sempre que:

a) Llevat de les reformes, no ocupin la separació en la partició mínima exigida actualment, ni suposin un augment de l'altura màxima existent o permesa, per a cadascun dels edificis, excepte en l'estrictament necessari per a la instal·lació d'equipaments d'ascensors, escales, tot tipus d'instal·lacions (climatització, telecomunicacions, eficiència energètica, etc.) i homogeneïtzació i ordenació d'elements en cobertes.

b) Les edificacions resultants es destinin obligatòriament i quedin vinculades a l'ús turístic. Aquesta vinculació ha de ser objecte d'inscripció en el Registre de la Propietat.

c) Es presenti l'autoavaluació acreditativa quan l'establiment obtengui una categoria superior, en els termes que estableix el Decret 20/2015, de 17 d'abril, de principis generals i directrius de coordinació en matèria turística; de regulació d'òrgans assessors, de coordinació i de cooperació de Govern de les Illes Balears, i de regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics, o la normativa que el substitueixi.

7. El propietari o titular de l'establiment resta obligat a abonar a l'administració municipal competent el 5 % del valor del pressupost d'execució material en el moment de la sol·licitud, de la part resultant que excedeixi la legalment construïda. El pagament es podrà fraccionar en un termini de quatre anys.

Les quanties ingressades per aquest concepte han de ser destinades per l'administració municipal a la millora de l'entorn turístic del municipi.

8. Els establiments turístics que hagin executat obres d'acord amb el que estableix aquest article queden legalment incorporats al planejament municipal com edificis adequats, i la seva qualificació urbanística s'ha de correspondre amb la seva volumetria específica i el seu ús turístic.

9. Les ampliacions permeses per aquest article no són aplicables una vegada esgotats els límits de superfície edificada i d'ocupació esmentats, ni als establiments que ja hagin fet ampliacions per aplicació de l'article 17 de Decret llei 1/2009, de 30 de gener, de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears; de l'article 17 de la Llei 4/2010, de 16 de juny, de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears; de la disposició addicional quarta d'aquesta Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears; de la disposició addicional tercera de la Llei 6/2017, de 31 de juliol, de modificació de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, relativa a la comercialització d'estades turístiques en habitatges, o del Decret llei 8/2020, de 13 de maig, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, quan hagin suposat un esgotament del límit fixat en el punt 5 d'aquest article.

10. En l'àmbit del Pla de Reconversió de la Platja de Palma:

a) L'increment d'edificabilitat previst s'ha d'aplicar sobre l'edificabilitat permesa pel PRI.

b) Aquest article només és aplicable als establiments d'allotjament turístic situats en parcel·les amb qualificació de zona turística (T) i/o zona turística hotelera (Th).

11. Els projectes a què es refereix aquest article poden obtenir la llicència municipal d'edificació i ús del sòl amb anterioritat al permís d'instal·lació, sempre que, segons la normativa territorial i urbanística, l'ús turístic resulti admès en la parcel·la.

12. Les actuacions dutes a terme a l'empara d'aquest article en edificis que siguin béns d'interès cultural o catalogats han d'observar en tot cas la normativa de patrimoni històric que els sigui d'aplicació, i obtenir un informe favorable de l'administració competent insular o municipal.

13. Únicament en relació amb la modernització d'establiments turístics prevista en aquest article, i durant el termini que estableix l'apartat 1 anterior, queden sense efecte les limitacions d'obres que es poden dur a terme determinades en l'article 129 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, excepte en els edificis que estan subjectes a protecció en aplicació de la normativa sobre patrimoni o en els quals el planejament hagi declarat expressament fora d'ordenació de conformitat amb la normativa específica.

14. Aquest article no és d'aplicació als establiments que s'acullen a l'article 90 de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears.

15. Les previsions contingudes en aquest article són també d'aplicació a tots els hostals, hostals residència, pensions, posades, cases d'hostes, campaments de turisme i càmpings, habitatges turístics de vacances i qualsevol altre tipus d'allotjament establert legalment no inclòs en l'article 31 de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, sempre que els projectes de modernització tinguin per finalitat canviar de grup i augmentar la categoria i que l'establiment quedi enquadrat en un dels grups previstos en aquest article 31 per a les empreses turístiques d'allotjament turístic.

16. Els projectes de modernització que preveu aquest article es poden acollir al règim de declaració responsable sempre que s'inclouïn en els termes permesos per l'article 5 d'aquesta Llei.

17. Per al desenvolupament i l'aplicació d'aquest article és d'aplicació la disposició transitòria vuitena del Decret 20/2015, de 17 d'abril, de principis generals i directrius de coordinació en matèria turística, de regulació d'òrgans assessors, de coordinació i de cooperació del Govern de les Illes Balears, i de regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics, en el que no sigui incompatible.

Disposició final segona

Modificació del Decret 20/2015, de 17 d'abril, de principis generals i directrius de coordinació en matèria turística; de regulació d'òrgans assessors, de coordinació i de cooperació del Govern de les Illes Balears, i de regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics, dictat en desplegament de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears

1. Es modifiquen els criteris de classificació continguts en els annexos 2 i 3 del Decret 20/2015, i que s'annexen a aquest Decret llei, com a annex 1 i 2, respectivament. Aquests criteris poden ser modificats pel Consell de Govern, mitjançant un decret.

2. Es modifica el punt 3 de l'article 100 del Decret 20/2015, que queda redactat en els termes següents:

3. Les administracions turístiques han de vetlar perquè els establiments d'allotjament compleixin els requisits, les condicions i els serveis de la seva categoria.

Per això, a més de la visita d'inspecció com a conseqüència de la presentació de l'autoavaluació, prevista en aquest Decret, les administracions insulars competents poden establir plans d'inspecció específics pel que fa a la categoria dels establiments.

Disposició final tercera

Modifica la disposició addicional novena de la Llei 6/2017, de 31 de juliol, de modificació de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, relativa a la comercialització d'estades turístiques a habitatges

1. Es modifica la disposició addicional novena de la Llei 6/2017, de 31 de juliol, de modificació de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears, relativa a la comercialització d'estades turístiques a habitatges, que passa a tenir la redacció següent:

Disposició addicional novena

Unitats d'apartaments turístics a Menorca

El Consell Insular de Menorca pot, en el seu àmbit territorial, i com a data màxima l'1 de maig de 2023, aplicar aquesta disposició per a les unitats que formen part dels establiments d'allotjament turístic del grup d'apartaments turístics autoritzats abans del 25 d'abril de 2003.

En els establiments esmentats, es podran comercialitzar de forma independent unitats d'allotjament per part d'explotadors diferents del principal de l'establiment d'allotjament, sempre que hagin estat adquirides amb anterioritat al 31 de desembre de 2021, compleixin els requeriments de la normativa vigent per la seva categoria, serveis i exercici de l'activitat, i hi hagi un acord amb l'esmentat explotador principal pel que fa a l'explotació, el manteniment i el funcionament de tots els serveis i zones comunes. Així mateix, s'exigeix la presentació de la corresponent comunicació del nou explotador a l'administració turística per tal de mantenir la unitat d'explotació.

En cas de desacord entre les parts, el Consell Insular podrà habilitar un procediment d'arbitratge per a la solució del conflicte, previ a la via jurisdiccional.

Disposició final quarta

Modificació de la Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

S'afegeix un segon paràgraf en la disposició addicional desena de la Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

Resiliència, amb la redacció següent:

Aquest règim excepcional només és aplicable a les despeses pluriennals que autoritzi el Consell de Govern entre el 14 d'abril de 2021 i el 31 de desembre de 2026, sens perjudici que es pugui estendre als expedients de despesa que, d'acord amb el paràgraf anterior, així ho requereixin, encara que no estiguin finançats amb els fons europeus objecte d'aquesta Llei.

Disposició final cinquena

Modificació de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

El primer paràgraf de l'apartat 1 de l'article 56 de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, queda modificat de la manera següent:

1. Quan per raons d'urgència i interès públic s'hagi d'efectuar alguna despesa amb càrrec al pressupost de l'Administració de la Comunitat Autònoma o de les entitats instrumentals del sector públic administratiu que no es pugui ajornar fins a l'exercici següent, i per a la qual no hi hagi crèdit adequat o el consignat resulti insuficient, i no sigui possible dotar-la mitjançant algun dels altres tipus de modificacions de crèdit dels que preveu l'article 54 anterior amb crèdits de la mateixa secció pressupostària, s'ha de tramitar un crèdit extraordinari o un suplement del crèdit inicialment previst, mitjançant l'aprovació del projecte de llei corresponent o, en els casos que preveu l'apartat 3 d'aquest article, mitjançant l'acord corresponent.

Disposició final sisena

Modificació de l'article 17 de la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears

Es modifica la denominació i l'apartat primer de l'article 17 de la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears, amb la redacció següent:

Article 17

Creació i naturalesa

1. Es crea l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears com un organisme autònom, adscrit a la conselleria competent en matèria de salut, per al desenvolupament i l'execució de les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de salut pública, amb personalitat jurídica pròpia, autonomia financera i plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats.

Disposició final setena

Entrada en vigor

Aquest Decret llei entra en vigor en el moment de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 11 de febrer de 2022

El conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball

Iago Negueruela i Vázquez

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias

ANNEX 1

Modificació de l'Annex 2 del Decret 20/2015. Criteris de classificació d'estrelles

ANEXO 1

Modificación del Anexo 2 del Decreto 20/2015. Criterios de clasificación de estrellas

ÀREA ÁREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

I. CONDICIONS GENERALS / ÀREES COMUNES**CONDICIONES GENERALES / ÁREAS COMUNES**

Condicions generals Condiciones generales	1	Ubicació de l'establiment a primera línia de platja o a zona rústica tranquil·la envoltat de natura <i>Ubicación del establecimiento en primera línea de playa o en zona rústica tranquila rodeado de naturaleza</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	Ubicació de l'establiment al centre de la ciutat o amb accés directe a rutes verdes (senyalitzades públicament) <i>Ubicación del establecimiento en el centro de la ciudad o con acceso directo a rutas verdes (señalizadas públicamente)</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	3	Establiment amb vista panoràmica <i>Establecimiento con vista panorámica</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	Ubicació de l'establiment a edifici antic o singular <i>Ubicación del establecimiento en edificio antiguo o singular</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
	5	Ubicació de l'establiment a edifici catalogat <i>Ubicación del edificio en edificio catalogado</i>	20	-	-	-	-	-	-	-	-
	6	Ubicació de l'establiment a edifici declarat bé d'interès cultural <i>Ubicación del establecimiento en edificio declarado bien de interés cultural</i>	30	-	-	-	-	-	-	-	-
	7	Béns catalogats a la finca o edifici <i>Bienes catalogados en la finca o edificio</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Àrees públiques Áreas públicas	8*	Climatització a les àrees públiques de l'establiment (restaurant, vestíbul, entrada, sala d'esmorzar...) <i>Climatización en las áreas públicas del establecimiento (restaurante, vestíbulo, entrada, sala de desayuno...)</i>	4	-	M	M	M	M	M	M	M
	9	Capella o sala de culte <i>Capilla o sala de culto</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
	10	Sala de TV o disposició de televisors a zones comunes o nobles de l'hotel per a ús de clients <i>Sala de TV o disposición de televisores en zonas comunes o nobles del hotel para uso de clientes</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	11	Sala d'audiovisuals o disposició de dispositius audiovisuals a zones comunes o nobles de l'hotel per a ús de clients <i>Sala de audiovisuales o disposición de dispositivos audiovisuales en zonas comunes o nobles del hotel para uso de clientes</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	12	Sala de lectura / jocs <i>Sala de lectura / juegos</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	13	Biblioteca/libreria <i>Biblioteca/librería</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	14	Xemeneia a les zones comunes <i>Chimenea en las zonas comunes</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	15	Obres d'art originals a les àrees comunes <i>Obras de arte originales en las áreas comunes</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 *	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
		16	Plantes o flors naturals <i>Plantas o flores naturales</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	-
		17*	Terminal o qualsevol tipus de dispositiu amb accés a Internet per als clients <i>Terminal o cualquier tipo de dispositivo con acceso a Internet para los clientes</i>	5	-	-	M	M	M	M	M	M
		18*	Accés a Internet a tot l'establiment (àrees clients) <i>Acceso a Internet en todo el establecimiento (áreas clientes)</i>	2	-	-	M	M	M	M	M	M
Àrees públiques <i>Áreas públicas</i>		19	Servei de bar a la zona de piscina (servei al client sense obligatorietat d'instal·lació de taules i cadires per a consumició) <i>Servicio de bar en la zona de piscina (servicio al cliente sin obligatoriedad de instalación de mesas y sillas para consumición)</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
		20	Servei de begudes a zona diferenciada de la de restauració amb instal·lació de taules i cadires per a consumició <i>Servicio de bebidas en zona diferenciada de la de restauración con instalación de mesas y sillas para consumición</i>	10 (3 per unitat extra), màx. 19 punts <i>10 (3 por unidad extra), máx. 19 puntos</i>	-	-	-	-	M	M	M	M
Recepció <i>Recepción</i>		21*	Àrea de recepció senyalitzada <i>Área de recepción señalizada</i>	A	1	M	M	-	-	-	-	-
			Taulell o àrea de recepció separada i independent <i>Mostrador o área de recepción separada e independiente</i>	B	3	-	-	M	M	M	M	M
		22*	Recepció o vestíbul amb seients i servei de beguda <i>Recepción o vestíbulo con asientos y servicio de bebida</i>		5	-	-	-	M	M	M	M
		23	Disponibilitat d'un telèfon per al client en cas d'emergència <i>Disponibilidad de un teléfono para el cliente en caso de emergencia</i>		1	M	M	M	M	M	M	M
		24	Servei d'impressora <i>Servicio de impresora</i>		2	-	-	-	-	-	-	-
		25	Manual de serveis A-Z multilingüe (almenys en un idioma oficial) en format en línia (web, QR...) <i>Manual de servicios A-Z multilingüe (al menos en un idioma oficial) en formato en línea (web, QR...)</i>		3	M	M	M	M	M	M	M
		26	Material d'informació regional en format en línia (web, QR...) disponible a la recepció <i>Material de información regional en formato en línea (web, QR...) disponible en la recepción</i>		1	M	M	M	M	M	M	M
	27*	Servei de recepció accessible vint-i-quatre hores <i>Servicio de recepción accesible veinticuatro horas</i>	A	3	M	M	-	-	-	-	-	-
		A establiments de fins a vint habitacions i que alhora tinguin una categoria de 3*, 3* sup. i 4*, recepció oberta durant tot el dia, excepte vuit hores d'horari nocturn, durant les quals podran tenir un servei de recepció accessible per telèfon <i>En establecimientos de hasta veinte habitaciones y que a la vez tengan una categoría de 3*, 3* sup. y 4*, recepción abierta durante todo el día, salvo ocho horas de horario nocturn, durante las cuales podrán tener un servicio de recepción accesible por teléfono</i>	B	4	-	-	M	M	M	-	-	-
		Recepció oberta vint-i-quatre hores, accessible per telèfon les vint-i-quatre hores des de l'establiment i fora d'aquest	C	4	-	-	M	M	M	M	M	M

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL	
			<i>Recepción abierta veinticuatro horas, accesible por teléfono las veinticuatro horas desde el establecimiento y fuera de este</i>										
		28	Servei de porteria de maletes a l'aparcament <i>Servicio de portería de maletas en el aparcamiento</i>	4	-	-	-	-	-	-	M	M	
		29	Servei d'aparcament de vehicles (amb personal dedicat) <i>Servicio de aparcamiento de vehículos (con personal dedicado)</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	M	
		30	Servei de porteria (amb personal dedicat) <i>Servicio de portería (con personal dedicado)</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	M	
		31	Servei de consergeria (amb personal dedicat) <i>Servicio de conserjería (con personal dedicado)</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	M	
		32	Servei d'equipatges, a petició del client <i>Servicio de equipajes, a petición del cliente</i>	A 2	-	-	-	-	M	M	-	-	
			Servei d'equipatges (lliurament i recollida a l'habitació) <i>Servicio de equipajes (entrega y recogida en la habitación)</i>	B 5	-	-	-	-	-	-	M	M	
		33	Servei de guarda d'equipatge per a clients que hi arriben o se'n van <i>Servicio de guarda de equipaje para clientes que llegan o se van</i>	5	-	-	M	M	M	M	M	M	
Recepció	Recepción	34	Servei de relacions públiques o atenció al client, independent del servei de recepció i consergeria <i>Servicio de relaciones públicas o atención al cliente, independiente del servicio de recepción y conserjería</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Instal·lacions per a persones amb discapacitat	Instalaciones para personas con discapacidad	35	Categoria A: lliure de barreres arquitectòniques per a persones que són parcialment dependents d'una cadira de rodes motoritzada o d'un assistent (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría A: libre de barreras arquitectónicas para personas que son parcialmente dependientes de una silla de ruedas motorizada o de un asistente (acreditación con certificado técnico)</i>	A 5	-	-	-	-	-	-	-	-	
			Categoria B: lliure de barreres arquitectòniques per a persones amb discapacitats motores que necessitin una cadira de rodes (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría B: libre de barreras arquitectónicas para personas con discapacidades motoras que necesitan una silla de ruedas (acreditación con certificado técnico)</i>	B 8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		36	Categoria C: lliure de barreres arquitectòniques per a persones cegues o amb discapacitat visual (acreditació amb certificat tècnic). <i>Categoría C: libre de barreras arquitectónicas para personas ciegas o con discapacidad visual (acreditación con certificado técnico)</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		37	Categoria D: lliure de barreres arquitectòniques per a persones amb discapacitat auditiva (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría D: libre de barreras arquitectónicas para personas con discapacidad auditiva (acreditación con certificado técnico)</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		38	Categoria E: totalment lliure de barreres arquitectòniques (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría E: totalmente libre de barreras arquitectónicas (acreditación con certificado técnico)</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aparcament	Aparcamiento	39	Aparcament per a ús de l'establiment (per a un mínim del 10 % de les unitats d'allotjament) <i>Aparcamiento para uso del establecimiento (para un mínimo</i>	A 3	-	-	-	-	-	-	-	-	

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL	
			<i>del 10 % de las unidades de alojamiento</i>										
			Aparcament per a ús de l'establiment (per a un mínim del 50 % de les unitats d'allotjament) <i>Aparcamiento para uso del establecimiento (para un mínimo del 50 % de las unidades de alojamiento)</i>	B	5	-	-	-	-	-	-	-	
			Aparcament per a ús de l'establiment (per al 100 % de les unitats d'allotjament) <i>Aparcamiento para uso del establecimiento (para el 100 % de las unidades de alojamiento)</i>	C	10	-	-	-	-	-	-	-	
		40	Possibilitat d'aparcament per a autobusos <i>Possibilidad de aparcamiento para autobuses</i>		1	-	-	-	-	-	-	-	
		41	Garatge o aparcament exclusiu per a clients (per a un mínim del 10 % de les unitats d'allotjament) <i>Garaje o aparcamiento exclusivo para clientes (para un mínimo del 10 % de las unidades de alojamiento)</i>	A	5	-	-	-	-	-	-	-	
			Garatge o aparcament exclusiu per a clients (per a un mínim del 50 % de les unitats d'allotjament) <i>Garaje o aparcamiento exclusivo para clientes (para un mínimo del 50 % de las unidades de alojamiento)</i>	B	8	-	-	-	-	-	-	-	
			Garatge o aparcament exclusiu per a clients (per al 100 % de les unitats d'allotjament) <i>Garaje o aparcamiento exclusivo para clientes (para el 100 % de las unidades de alojamiento)</i>	C	10	-	-	-	-	-	-	-	
Altres	Otros	42	Ascensor		15	-	-	-	-	-	-	-	
		43	Escala de servei <i>Escalera de servicio</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	
		44	Ascensor de servei <i>Ascensor de servicio</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	
Pagament	Pago	45	Publicitat clara dels mitjans de pagament <i>Publicidad clara de los medios de pago</i>		2	M	M	M	M	M	M	M	
		46	Servei de línia de crèdit per als serveis de l'establiment <i>Servicio de línea de crédito para los servicios del establecimiento</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	
Serveis	Servicios	47	Paraigües a la recepció/habitació <i>Paraguas en la recepción/habitación</i>		1	-	-	-	-	-	-	-	
		48	Revistes actualitzades i gratuïtes <i>Revistas actualizadas y gratuitas</i>		1	-	-	-	-	-	M	M	
		49	Prensa diària local gratuïta <i>Prensa diaria local gratuita</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	
		50	Prensa diària nacional i/o internacional <i>Prensa diaria nacional y/o internacional</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	
		51	Servei de costura o arranjaments de roba <i>Servicio de costura o arreglos de ropa</i>		2	-	-	-	-	-	-	M	M
		52	Servei de transport / transferiment <i>Servicio de transporte / transfer</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	-
		53	Servei de neteja de sabates <i>Servicio de limpieza de zapatos</i>	A	3	-	-	-	-	-	-	-	-
			Màquina netejadora de sabates a l'establiment <i>Máquina limpiadora de zapatos en el establecimiento</i>	B	2	-	-	-	-	-	-	-	-
54	Oferta de productes sanitaris (com ara raspall de dents, pasta dental, joc d'afaitar...) i no composts de plàstic d'un sol ús, a petició del client <i>Oferta de productos sanitarios (por ejemplo cepillo de</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	-		

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

		<i>dientes, pasta dental, juego de afeitar...)</i> y no compuestos de plástico de un solo uso, a petición del cliente									
	55	WC/dutxa de cortesia per a sortides retardades <i>WC/ducha de cortesia para salidas tardías</i>	5	-	-	-	-	-	-	M	M
	56	Habitació de cortesia per a entrades i sortides <i>Habitación de cortesia para entradas y salidas</i>	7	-	-	-	-	-	-	-	-
	57	Detall de benvinguda per als clients elaborat amb productes locals (gastronòmic, artesà, etc.) <i>Detalle de bienvenida para los clientes elaborado con productos locales (gastronómico, artesano, etc.)</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	58	Salutació personal a cada client amb flors fresques o un detall a l'habitació (no només un missatge de benvinguda a la TV) <i>Saludo personal a cada cliente con flores frescas o un detalle en la habitación (no solo un mensaje de bienvenida en la TV)</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	-
	59	Servei de lloguer de cadires de rodes <i>Servicio de alquiler de sillas de ruedas</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	60	Servei de pesatges de maletes (bàscules) <i>Servicio de peso de maletas (básculas)</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	61	Plantes i/o flors naturals a les habitacions <i>Plantas y/o flores naturales en las habitaciones</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	-
	62	Servei d'horabaixa addicional (segon servei) per a la revisió de les habitacions (canvi de tovalloles, obertura de cobertor, neteja de papereres, etc.) <i>Servicio de tarde adicional (segundo servicio) para la revisión de las habitaciones (cambio de toallas, apertura de colcha, limpieza de papeleras, etc.)</i>	10	-	-	-	-	-	-	M	M
	63	Servei de cambrera de guàrdia d'horabaixa <i>Servicio de camarera de guardia de tarde</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	64	Servei de planxa (devolució en una hora) <i>Servicio de plancha (devolución en una hora)</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	65	Bugaderia i servei de planxa (devolució segons acord) <i>Lavandería y servicio de plancha (devolución según acuerdo)</i>	A 1	-	-	M	M	-	-	-	-
Serveis Servicios		Bugaderia i servei de planxa (lliurament abans de les 9.00 h, devolució en vint-i-quatre hores, llevat del cap de setmana) <i>Lavandería y servicio de plancha (entrega antes de las 9.00 h, devolución en veinticuatro horas, salvo el fin de semana)</i>	B 2	-	-	-	-	M	M	-	-
	65	Bugaderia i servei de planxa (lliurament abans de les 9.00 h, devolució en dotze hores) <i>Lavandería y servicio de plancha (entrega antes de las 9.00 h, devolución en doce horas)</i>	C 4	-	-	-	-	-	-	M	M
		Bugaderia per a l'ús dels clients <i>Lavandería para el uso de los clientes</i>	D 4	-	-	-	-	-	-	-	-
	66	Servei de canvi de moneda <i>Servicio de cambio de moneda</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	67	Servei de floristeria <i>Servicio de floristería</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	68	Servei mèdic <i>Servicio médico</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	69	Servei de lloguer de cotxes <i>Servicio de alquiler de coches</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	70	Servei de lloguer de cotxet per a infants <i>Servicio de alquiler de cochecito para niños</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

II. HABITACIONS: MOBILIARI/EQUIPAMENTS
HABITACIONES: MOBILIARIO/EQUIPAMIENTO

Habitacions <i>Habitaciones</i>	71*	Almenys el 80 % de les habitacions amb dimensions ≥ 14 m ² (bany inclòs) <i>Al menos el 80 % de las habitaciones con dimensiones ≥ 14 m² (baño incluido)</i>	A	10	M	M	M	M	M	M	M	M
		Almenys el 80 % de les habitacions amb dimensions ≥ 18 m ² (bany inclòs) <i>Al menos el 80 % de las habitaciones con dimensiones ≥ 18 m² (baño incluido)</i>	B	15	-	-	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80% de les habitacions amb dimensions ≥ 22 m ² (bany inclòs) <i>Al menos el 80% de las habitaciones con dimensiones ≥ 22 m² (baño incluido)</i>	C	20	-	-	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80 % de les habitacions amb dimensions ≥ 30 m ² (bany inclòs) <i>Al menos el 80 % de las habitaciones con dimensiones ≥ 30 m² (baño incluido)</i>	D	25	-	-	-	-	-	-	-	-
	72	Almenys el 80 % dels banys / instal·lacions sanitàries ≥ 5 m ² <i>Al menos el 80 % de los baños / instalaciones sanitarias ≥ 5 m²</i>		10	-	-	-	-	-	-	-	-
	73	Nombre d'unitats que sigui un conjunt de dues o més habitacions amb els seus banys corresponents i mínim una sala <i>Número de unidades que sea un conjunto de dos o más habitaciones con sus baños correspondientes y mínimo una sala</i>		3 per unitat, màx. 12 punts <i>3 por unidad, máx. 12 puntos</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
	74	Doble amb sala o una suite cada cinquanta habitacions <i>Doble con sala o una suite cada cincuenta habitaciones</i>		2 per unitat màx. 6 punts <i>2 por unidad, máx. 6 puntos</i>	-	-	-	-	M	M	M	M
	75	Habitacions comunicades <i>Habitaciones comunicadas</i>		6	-	-	-	-	-	-	-	-
	76	Almenys el 50 % de les habitacions amb les terrasses ≥ 4 m ² <i>Al menos el 50 % de las habitaciones con las terrazas ≥ 4 m²</i>	A	10	-	-	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 50 % de les habitacions amb les terrasses ≥ 8 m ² <i>Al menos el 50 % de las habitaciones con las terrazas ≥ 8 m²</i>	B	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Apartaments (per afegir a les dimensions de les hab.) <i>Apartamentos (para añadir a las dimensiones de las hab.)</i>	77	Almenys el 80 % dels apartaments amb sala amb cuina superior a 14 m ² <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con sala con cocina superior a 14 m²</i>	A	2	M	M	M	M	M	M	M	M
	Almenys el 80 % dels apartaments amb sala amb cuina superior a 19 m ² <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con sala con cocina superior a 19 m²</i>	B	5	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Almenys el 80 % dels apartaments amb sala amb cuina superior a 22 m ² <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con sala con cocina superior a 22 m²</i>	C	10	-	-	-	-	-	-	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

		superior a 22 m ²									
		Almenys el 80 % dels apartaments amb cuina superior a 5 m ² i sala independent superior a 14 m ² <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con cocina superior a 5 m² y sala independiente superior a 14 m²</i>	D	2	M	M	M	M	M	M	M
		Almenys el 80 % dels apartaments amb cuina superior a 5 m ² i sala independent superior a 17 m ² <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con cocina superior a 5 m² y sala independiente superior a 17 m²</i>	E	5	-	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80 % dels apartaments amb cuina superior a 5 m ² i sala independent superior a 20 m ² <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con cocina superior a 5 m² y sala independiente superior a 20 m²</i>	F	10	-	-	-	-	-	-	-
Equipaments cuina apartaments <i>Equipamientos cocina apartamentos</i>	78	Cuina <i>Cocina</i>		2	M	M	M	M	M	M	M
	79	Forn <i>Horno</i>		6	-	-	-	-	-	-	-
	80	Campana extractora o extractor de fums <i>Campana extractora o extractor de humos</i>		2	M	M	M	M	M	M	M
	81	Pica <i>Fregadero</i>		2	M	M	M	M	M	M	M
	82	Cafetera o tetera amb els accessoris corresponents <i>Cafetera o tetera con los accesorios correspondientes</i>		4	M	M	M	M	M	M	M
	83	Microones <i>Microondas</i>		2	-	-	-	-	M	M	M
	84	Estris de cuina i menjador (vaixelles, cobrateria, cristalleria...) <i>Utensilios de cocina y comedor (vajilla, cubrateria, cristalería...)</i>		5	M	M	M	M	M	M	M
	85	Refrigerador		2	M	M	M	M	M	M	M
	86	Petits electrodomèstics (batedora, torradora, espremedora...) <i>Pequeños electrodomésticos (batidora, tostadora, exprimidor...)</i>		2 per unitat, màx. 10 punts <i>2 por unidad, máx. 10 puntos</i>	-	-	-	-	-	-	-
	87	Estris de neteja <i>Utensilios de limpieza</i>		2	M	M	M	M	M	M	M
88	Rentavaixelles <i>Lavavajillas</i>		10	-	-	-	-	-	-	-	
Equipaments de bany <i>Equipamientos de baño</i>	89	Almenys el 50 % dels banys amb llum natural <i>Al menos el 50 % de los baños con luz natural</i>		2	-	-	-	-	-	-	-
	90*	El 100 % de les habitacions tenen dutxa/WC o banyera/WC <i>El 100 % de las habitaciones tienen ducha/WC o bañera/WC</i>		1	M	M	M	M	M	M	M
	91	El 80 % de les habitacions tenen dutxa i banyera separades <i>El 80 % de las habitaciones tienen ducha y bañera separadas</i>		10	-	-	-	-	-	-	-

Equipaments de bany	92	Banyera i/o dutxa amb cortina <i>Bañera y/o ducha con cortina</i>	A	1	M	M	-	-	-	-	-
------------------------	----	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
------	------	---------	------------------	--------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

Equipamientos de baño		Banyera i/o dutxa amb mampara o amb construcció de separació de l'espai de dutxa i les instal·lacions sanitàries i el WC <i>Bañera y/o ducha con mampara o con construcción de separación del espacio de ducha y las instalaciones sanitarias y el WC</i>	B	3	-	-	M	M	M	M	M	M
	93	Banyera d'hidromassatge <i>Bañera de hidromasaje</i>		8	-	-	-	-	-	-	-	-
	94	Columna de dutxa d'hidromassatge <i>Columna de ducha de hidromasaje</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-
	95	Lavabo		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	96	Bidet <i>Bidé</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-
	97	Doble lavabo a les habitacions dobles <i>Doble lavabo en las habitaciones dobles</i>		6	-	-	-	-	-	-	-	-
	98	Estora de bany <i>Alfombra de baño</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	99	Llum apropiat per al lavabo <i>Luz apropiada para el lavabo</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	100	Mirall <i>Espejo</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	101	Endoll de corrent prop del mirall <i>Enchufe de corriente cerca del espejo</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	102	Mirall de tocador <i>Espejo de tocador</i>	A	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		Mirall de tocador orientable <i>Espejo de tocador orientable</i>	B	2	-	-	-	-	-	-	M	M
	103	Mirall de tocador il·luminat <i>Espejo de tocador iluminado</i>		1	-	-	-	-	-	-	-	-
	104	Barra o penjador per a les tovalloles <i>Barra o colgador para las toallas</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	105	Instal·lació de calefacció o tovalloles calefactable al bany <i>Instalación de calefacción o toallero calefactable en el baño</i>		3	-	-	-	-	-	-	M	M
	106	Tovalloles <i>Toallero</i>		1	-	-	-	-	-	-	-	-
	107	Tovalloles amb calefacció inclosa <i>Toallero con calefacción incluida</i>		6	-	-	-	-	-	-	-	-
	108	Altaveus al bany <i>Altavoces en el baño</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	-
	109	Sabó de mans <i>Jabón de manos</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
Comoditats sanitàries	110	Gel de dutxa <i>Gel de ducha</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	
Comodidades sanitarias	111	Xampú <i>Champú</i>		1	-	-	M	M	M	M	M	
	112	Productes addicionals (articles d'acolliment o gentilezes) no realitzats en material plàstic d'un sol ús, a petició del client. Es poden utilitzar recipients reomplibles estàtics <i>Productos adicionales (artículos de acogida o gentilezas) no realizados en material plástico de un solo uso, a petición del cliente. Se pueden utilizar recipientes rellenables estáticos</i>		1 per unitat, màx. 5 punts <i>1 por unidad, máx. 5</i>	-	-	-	-	-	-	M (mín. 2)	M (mín. 2)

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
------	------	---------	------------------	--------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

				puntos								
		113	Recanvis de paper higiènic Recambios de papel higiénico	1	M	M	M	M	M	M	M	M

Comoditats sanitàries Comodidades sanitarias	114	Una tovallola de mà per persona Una toalla de mano por persona		1	M	M	M	M	M	M	M	M	
	115	Una tovallola de bany per persona Una toalla de baño por persona		2	M	M	M	M	M	M	M	M	
	116	Tovallols extras Toallas extras		1	-	-	-	-	-	-	-	-	
	117	Barnús Albornoz		4	-	-	-	-	-	-	M	M	
	118	Sabates Zapatillas		3	-	-	-	-	-	-	M	M	
	119	Eixugador de cabells, a petició del client Secador de pelo, a petición del cliente	A	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Eixugador de cabells Secador de pelo	B	2	-	-	M	M	M	M	M	M	M
120	Planxa de cabells, a petició del client Plancha de pelo, a petición del cliente		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
121	Paperera de bany Papelera de baño		1	M	M	M	M	M	M	M	M	M	
Comoditats a l'hora de dormir Comodidades a la hora de dormir	122	Llits individuals de dimensions mínimes de 0,90 m x 1,90 m i llits dobles de dimensions mínimes d'1,50 m x 1,90 m Camas individuales de dimensiones mínimas de 0,90 m x 1,90 m y camas dobles de dimensiones mínimas de 1,50 m x 1,90 m	A	1	M	M	M	M	M	M	-	-	
		Llits individuals de dimensions mínimes de 0,90 m x 2,00 m i llits dobles de dimensions mínimes d'1,80 m x 2,00 m Camas individuales de dimensiones mínimas de 0,90 m x 2,00 m y camas dobles de dimensiones mínimas de 1,80 m x 2,00 m	B	10	-	-	-	-	-	-	M	M	
		Llits individuals de dimensions mínimes d'1,00 m x 2,00 m i llits dobles de dimensions mínimes de 2,00 m x 2,00 m Camas individuales de dimensiones mínimas de 1,00 m x 2,00 m y camas dobles de dimensiones mínimas de 2,00 m x 2,00 m	C	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	123	10 % dels llits amb una longitud mínima de 2,10 m 10 % de las camas con una longitud mínima de 2,10 m		5	-	-	-	-	-	-	-	-	
	124	Matalassos moderns i ben conservats de gruix ≥ 18 cm Colchones modernos y bien conservados de grosor ≥ 18 cm	A	1	M	M	M	M	M	M	M	M	M
		Matalassos moderns i ben conservats de gruix ≥ 25 cm Colchones modernos y bien conservados de grosor ≥ 25 cm	B	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Matalassos de làtex o similars Colchones de látex o similares		C	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
125	Funda nòrdica Funda nórdica		3	-	-	-	-	-	-	-	-		
126	Fundes higièniques per a matalassos (rentables amb productes termoquímics, transpirables, lliures d'àcars i els excrements d'aquests) Fundas higiénicas para colchones (lavables con productos termoquímicos, transpirables, libres de ácaros i sus excrementos)		10	M	M	M	M	M	M	M	M	M	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

	127	Neteja rigorosa dels matalassos cada dos anys, com a mínim, registrada amb el certificat que ha de ser afegit a l'aplicació. Rentada tèrmica, no química, amb una impregnació interna, sempre que no quedin residus d'humitat, els àcars hagin desaparegut i se n'hagi eliminat la propagació <i>Limpieza rigurosa de los colchones cada dos años, como mínimo, registrada con el certificado que debe ser añadido a la aplicación. Lavado térmico, no químico, con una impregnación interna, siempre que no queden residuos de humedad, los ácaros hayan desaparecido y se haya eliminado su propagación</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
	128	Bressol, a petició del client <i>Cuna, a petición del cliente</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-

Comoditats a l'hora de dormir Comodidades a la hora de dormir	129	Flassades o nòrdics ben conservats <i>Mantas o nórdicos bien conservados</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	130	Coixins ben conservats <i>Almohadas bien conservadas</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	131	Fundes higièniques per als coixins <i>Fundas higiénicas para las almohadas</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	132	Coixí addicional, a petició del client <i>Almohada adicional, a petición del cliente</i>	1	-	-	M	M	M	M	-	-
	133	Dos coixins per persona <i>Dos almohadas por persona</i>	4	-	-	-	-	-	-	M	M
	134	Els clients poden triar entre diferents tipus de coixí <i>Los clientes pueden elegir entre diferentes tipos de almohada</i>	4	-	-	-	-	-	-	M	M
	135	Flassada addicional, a petició del client <i>Manta adicional, a petición del cliente</i>	2	M	M	M	M	M	M	M	M
	136	Possibilitat d'enfosquir l'habitació <i>Posibilidad de oscurecer la habitación</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
Equipament de l'habitació Equipamiento de la habitación	137	Cortineta <i>Visillo</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	138	Catifa <i>Alfombra</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	139	Penjador <i>Colgador</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	140	Galant de nit <i>Galán de noche</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	141	Armari o lloc destinat a la roba <i>Armario o lugar destinado a la ropa</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	142	Prestatges per a la roba <i>Estantes para la ropa</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	143	Mínim dotze penjadors (en cap cas de filferro) per habitació <i>Mínimo doce perchas (en ningún caso de alambre) por habitación</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	144	Control apropiat del renou de les finestres <i>Control apropiado del ruido de las ventanas</i>	8	-	-	-	-	M	M	M	M
	145	Portes que absorbeixen el renou o portes dobles <i>Puertas que absorben el ruido o puertas dobles</i>	8	-	-	-	-	M	M	M	M
	146	Ventiladors de sostre o paret	2	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
			<i>Ventiladores de techo o pared</i>									
		147*	Habitacions amb aire condicionat central ajustable <i>Habitaciones con aire acondicionado central ajustable</i>	A	8	-	-	-	-	-	-	-
		147*	Habitacions amb aire condicionat amb termòstat regulable dins l'habitació <i>Habitaciones con aire acondicionado con termostato regulable dentro de la habitación</i>	B	15	-	-	M	M	M	M	M
		148	Un seient per plaça <i>Un asiento por plaza</i>		1	M	M	M	M	M	M	M
		149	Un seient extra amb respall i sense a les habitacions dobles <i>Un asiento extra con o sin respaldo en las habitaciones dobles</i>		4	-	-	-	-	-	M	M
		150*	Taula, escriptori o secreter i llum adequat <i>Mesa, escritorio o secreter y luz adecuada</i>		5	-	-	-	-	-	-	-
		151	Endoll de corrent a l'habitació <i>Enchufe de corriente en la habitación</i>		1	M	M	M	M	M	M	M
		152*	Endolls o adaptadors USB a la disposició dels clients a les habitacions <i>Enchufes o adaptadores USB a disposición de los clientes en las habitaciones</i>		2	-	-	-	-	-	-	-
		153	Adequada il·luminació a l'habitació <i>Adecuada iluminación en la habitación</i>		1	M	M	M	M	M	M	M
		154	Tauleta de nit, relleix o similar <i>Mesilla de noche, repisa o similar</i>		2	-	-	M	M	M	M	M
		155	Llums de lectura prop del llit <i>Luces de lectura cerca de la cama</i>		2	-	-	-	M	M	M	M
		156	Un interruptor per a tot el llum de l'habitació a l'entrada <i>Un interruptor para toda la luz de la habitación en la entrada</i>		3	-	-	-	-	-	-	-
		157	Interruptor del llum de l'habitació prop del llit <i>Interruptor de la luz de la habitación cerca de la cama</i>		2	-	-	M	M	M	M	M
		158	Un interruptor per a tot el llum de l'habitació prop del llit <i>Un interruptor para toda la luz de la habitación cerca de la cama</i>		3	-	-	-	-	-	-	-
		159	Endoll de corrent prop del llit <i>Enchufe de corriente cerca de la cama</i>		1	-	-	M	M	M	M	M
	Equipament de l'habitació	160*	Mirall <i>Espejo</i>		2	-	-	M	M	M	M	M
	Equipamiento de la habitación	161*	Mirall addicional de cos sencer <i>Espejo adicional de cuerpo entero</i>		3	-	-	-	-	-	M	M
		162	Paperera <i>Papelera</i>		2	M	M	M	M	M	M	M
		163	Altaveus amb connexió física o Bluetooth <i>Altavoces con conexión física o Bluetooth</i>		2	-	-	-	-	-	-	-
		164*	Televisió amb comandament a distància <i>Televisión con mando a distancia</i>	A	2	M	M	-	-	-	-	-
		164*	Televisió de dimensions adequades a l'habitació amb comandament a distància, amb una relació de la configuració de programació o pantalles, o dispositius o projectors, i amb accés a contingut digital a través d'aplicacions per a les quals els clients comptin amb credencials o comptes propis <i>Televisión de dimensiones adecuadas en la habitación con mando a distancia, con una relación de la configuración de</i>	B	6	-	-	M	M	M	M	M

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

		<i>programación o pantallas, o dispositivos o proyectores, y con acceso a contenido digital a través de aplicaciones para las que los clientes cuenten con credenciales o cuentas propias</i>									
	165	Televisió, pantalla, dispositiu o projector addicional <i>Televisión, pantalla, dispositivo o proyector adicional</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	166*	Canals nacionals i internacionals o mitjans que permetin l'accés a contingut digital pels clients a través dels seus dispositius i aplicacions per a la projecció en les pantalles o projectors de les habitacions <i>Canales nacionales e internacionales o medios que permitan el acceso a contenido digital por los clientes a través de sus dispositivos y aplicaciones para la proyección en las pantallas o proyectores de las habitaciones</i>	2	-	-	M	M	M	M	M	M
	167	Televisió de pagament o videojocs amb la possibilitat de bloqueig per als infants <i>Televisión de pago o videojuegos con la posibilidad de bloqueo para los niños</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	168	Obres d'art originals a les habitacions <i>Obras de arte originales en las habitaciones</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
	169*	Telèfon a les habitacions amb un manual d'instruccions multilingüe <i>Teléfono en las habitaciones con un manual de instrucciones multilingüe</i>	3	M	M	M	M	M	M	M	M
	170	Accés a Internet a l'habitació <i>Acceso a Internet en la habitación</i>	8	-	M	M	M	M	M	M	M
	171	PC o tauleta tàctil amb Internet a l'habitació, a petició del client <i>PC o tableta con Internet en la habitación, a petición del cliente</i>	A 3	-	-	-	-	-	-	M	M
		PC o tauleta tàctil amb Internet a l'habitació <i>PC o tableta con Internet en la habitación</i>	B 10	-	-	-	-	-	-	-	-

Equipament de l'habitació <i>Equipamiento de la habitación</i>	172	Caixa de seguretat / caixa forta a l'habitació <i>Caja de seguridad / caja fuerte en la habitación</i>	A 6	-	-	M	M	M	M	M	M
		Caixes fortes a la recepció o a un espai adequat <i>Cajas fuertes en la recepción o en un espacio adecuado</i>	B 6	-	-	-	-	-	-	-	-
	173	Nevera	A 4	-	-	-	-	-	-	-	-
		Nevera amb carta de begudes, a petició del client <i>Nevera con carta de bebidas, a petición del cliente</i>	B 4	-	-	-	-	M	M	-	-
		Minibar a les habitacions de l'establiment <i>Minibar en las habitaciones del establecimiento</i>	C 5	-	-	-	-	-	-	M	M
	174	Màquina de cafè o bullidor, amb els accessoris corresponents, a l'habitació <i>Máquina de café o hervidor, con los accesorios correspondientes, en la habitación</i>	4	-	-	-	-	-	M	M	M
175	Xemeneia a l'habitació <i>Chimenea en la habitación</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Neteja de l'habitació / canvi de roba <i>Limpieza de la habitación /</i>	176	Neteja diària de l'habitació <i>Limpieza diaria de la habitación</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	177	Canvi diari de les tovalloles, a petició del client <i>Cambio diario de las toallas, a petición del cliente</i>	1	M	M	M	M	M	M	M	M
	178	Canvi de roba de llit una vegada la setmana, com a mínim	A 1	M	M	M	M	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

cambio de ropa		<i>Cambio de ropa de cama una vez a la semana, como mínimo</i>										
		<i>Canvi de roba de llit dues vegades la setmana, com a mínim</i>	B	2	-	-	-	-	M	M	M	M
		<i>Cambio de ropa de cama dos veces a la semana, como mínimo</i>										
		<i>Canvi diari de la roba de llit, a petició del client</i>	C	4	-	-	-	-	-	-	M	M
		<i>Cambio diario de la ropa de cama, a petición del cliente</i>										
		<i>Canvi diari de la roba de llit</i>	D	6	-	-	-	-	-	-	-	
		<i>Cambio diario de la ropa de cama</i>										
Miscel·lània Miscelánea	179	<i>Prensa diaria a l'habitació</i> <i>Prensa diaria en la habitación</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	
	180	<i>Revista per als clients a l'habitació</i> <i>Revista para los clientes en la habitación</i>		1	-	-	-	-	-	-	-	
	181	<i>Estris per a escriure i bloc de notes a l'habitació, a petició del client</i> <i>Utensilios para escribir y bloc de notas en la habitación, a petición del cliente</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	
	182	<i>Planxa, a petició del client</i> <i>Plancha, a petición del cliente</i>		2	-	-	-	-	M	M	M	M
	183	<i>Borsa de bugaderia disponible a l'establiment</i> <i>Bolsa de lavandería disponible en el establecimiento</i>		1	-	-	M	M	M	M	M	M
	184	<i>Joc de costura, a petició del client</i> <i>Juego de costura, a petición del cliente</i>	A	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		<i>Joc de costura a l'habitació</i> <i>Juego de costura en la habitación</i>	B	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	185	<i>Calçador a l'habitació</i> <i>Calzador en la habitación</i>		1	-	-	-	-	-	-	M	M
	186	<i>Estris de neteja de sabates, a petició del client</i> <i>Utensilios de limpieza de zapatos, a petición del cliente</i>	A	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		<i>Estris de neteja de sabates a l'habitació</i> <i>Utensilios de limpieza de zapatos en la habitación</i>	B	3	-	-	-	-	M	M	M	M
	187	<i>Espiell a la porta</i> <i>Mirilla en la puerta</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	-
188	<i>Mecanisme de tancament / pany addicional a la porta de l'habitació</i> <i>Mecanismo de cierre / cerradura adicional en la puerta de la habitación</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	-	
189	<i>Pany amb targeta electrònica</i> <i>Cerradura con targeta electrónica</i>		5	-	-	-	-	-	-	-	-	

III. RESTAURACIÓ RESTAURACIÓN

Begudes Bebidas	190	<i>Oferta de begudes a l'establiment</i> <i>Oferta de bebidas en el establecimiento</i>		1	M	M	M	M	M	M	M	M
	191	<i>Dispensador de begudes o centre de begudes a l'establiment</i> <i>Dispensador de bebidas o centro de bebidas en el establecimiento</i>		1	-	-	-	-	-	-	-	-
	192	<i>Oferta de begudes a l'habitació (mínim cinc tipus de begudes)</i> <i>Oferta de bebidas en la habitación (mínimo cinco tipos de bebidas)</i>	A	3	-	-	-	-	-	-	-	-
		<i>Setze hores de servei de begudes per al servei</i>	B	2	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 *	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL	
			d'habitacions <i>Dieciséis horas de servicio de bebidas para el servicio de habitaciones</i>										
			Vint-i-quatre hores de servei de begudes per al servei d'habitacions <i>Veinticuatro horas de servicio de bebidas para el servicio de habitaciones</i>	C	4	-	-	-	-	-	M	M	
Menjador: en el cas d'oferir-se el servei d'esmorzar, s'han d'aplicar els mínims d'aquest apartat	193	Esmorzar ampli: inclou, com a mínim, una beguda calenta (per exemple, cafè o te), un suc de fruita, fruites o amanida de fruites, varietats de pans i panets amb pernil, embotits, formatge i musli <i>Desayuno amplio: incluye, como mínimo, una bebida caliente (por ejemplo, café o té), un zumo de fruta, frutas o ensalada de frutas, variedades de panes y panecillos con jamón, embutidos, queso y muesli</i>	A	1	M	M	-	-	-	-	-	-	
		Esmorzar tipus bufet o menú a la carta equivalent: inclou, com a mínim, la mateixa varietat de productes que l'esmorzar ampli, més ou o plat d'ou i brioixeria o cereals <i>Desayuno tipo bufé o menú a la carta equivalente: incluye, como mínimo, la misma variedad de productos que el desayuno amplio, más huevo o plato de huevo y bollería o cereales</i>	B	2	-	-	M	M	-	-	-	-	-
		Esmorzar amb ampli bufet amb servei o menú a la carta equivalent, amb productes de les illes <i>Desayuno con amplio bufé con servicio o menú a la carta equivalente, con productos de las islas</i>	C	5	-	-	-	-	M	M	M	M	M
	194	Menú d'esmorzar a la carta equivalent per al servei d'habitacions <i>Menú de desayuno a la carta equivalente para el servicio de habitaciones</i>		2	-	-	-	-	-	-	M	M	
	195	Temps d'esmorzar de dues hores i mitja, com a mínim <i>Tiempo de desayuno de dos horas y media, como mínimo</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-	
	196	Temps de dinar de dues hores i mitja, com a mínim <i>Tiempo de comida de dos horas y media, como mínimo</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-	
	197	Temps de sopar de dues hores i mitja, com a mínim <i>Tiempo de cena de dos horas y media, como mínimo</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-	
	198	Esmorzar primerenc <i>Desayuno temprano</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-	
	199	Sopar fred per a arribades tardanes a l'establiment <i>Cena fría para llegadas tardías al establecimiento</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-	
	200	Menú amb servei a la carta <i>Menú con servicio a la carta</i>		5	-	-	-	-	-	-	M	M	
201	Oferta de menjar per al servei d'habitacions fins a les 22.00 h <i>Oferta de comida para el servicio de habitaciones hasta las 22.00 h</i>	A	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Oferta de menjar per al servei d'habitacions vint-i-quatre hores <i>Oferta de comida para el servicio de habitaciones veinticuatro horas</i>	B	10	-	-	-	-	-	-	-	M	M	
Menjador: en el cas d'oferir-se el servei d'esmorzar, s'han d'aplicar els mínims	202*	Àrees de restauració amb capacitat per al 50 % dels clients <i>Áreas de restauración con capacidad para el 50 % de los clientes</i>	A	6	M	M	M	M	M	M	M	M	
		Àrees de restauració amb capacitat per al 70 % dels clients <i>Áreas de restauración con capacidad para el 70 % de los clientes</i>	B	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

d'aquest apartat Comedor: en caso de que se ofrezca el servicio de desayuno, se aplicarán los mínimos de este apartado		Àrees de restauració amb capacitat per al 100 % dels clients <i>Áreas de restauración con capacidad para el 100 % de los clientes</i>	C	15	-	-	-	-	-	-	-	-
	203	Restaurant temàtic individual independent del principal <i>Restaurante temático individual independiente del principal</i>		5 (3 per unitat extra), màx. 14 punts <i>5 (3 por unidad extra), máx. 14 puntos</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
	204	Menjador amb terrassa exterior per a esmorzars i sopars <i>Comedor con terraza exterior para desayunos y cenas</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-
	205	Servei d'snack <i>Servicio de snack</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	-
	206	Cuina en directe —show cooking— <i>Cocina en directo —show cooking—</i>		8	-	-	-	-	-	-	-	-
	207	Tast de vins de les illes, almenys un dia la setmana <i>Cata de vinos de las islas, al menos un día a la semana</i>		5	-	-	-	-	-	-	-	-
	208	Tast d'olis de les illes, almenys un dia la setmana <i>Cata de aceites de las islas, al menos un día a la semana</i>		5	-	-	-	-	-	-	-	-
	209	Ofertes culinàries específiques (infantils, vegetarianes, veganes, per a celíacs, etc) <i>Ofertas culinarias específicas (infantiles, vegetarianas, veganas, para celíacos, etc)</i>		8	-	-	-	-	-	-	-	-
	210	Menús temàtics o sopars de gala, almenys dos per setmana <i>Menús temáticos o cenas de gala, al menos dos por semana</i>		2	-	-	-	-	-	-	-	-
	211	Menú a mida del client <i>Menú a medida del cliente</i>		8	-	-	-	-	-	-	-	-
	212	Menú amb productes ecològics i/o de les illes <i>Menú con productos ecológicos y/o de las islas</i>		15	-	-	-	-	-	-	-	-
	213	Menú amb productes propis de la finca <i>Menú con productos propios de la finca</i>		10	-	-	-	-	-	-	-	-

IV. EQUIPAMENTS, INSTAL·LACIONS I ALTRES SERVEIS EQUIPAMIENTOS, INSTALACIONES Y OTROS SERVICIOS

Equipaments, instal·lacions i altres serveis Equipamientos, instalaciones y otros servicios	214	Perruqueria <i>Peluquería</i>		9	-	-	-	-	-	-	-	-
	215	Botiga/boutique <i>Tienda/boutique</i>		3	-	-	-	-	-	-	-	-
	216	Àrea infantil (sala de jocs, pati d'esbarjo) <i>Área infantil (sala de juegos, patio de recreo)</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-
	217	Gimnàs, amb una dimensió mínima de 20 m², amb quatre tipus de màquines d'exercici diferents, com a mínim <i>Gimnasio, con una dimensión mínima de 20 m², con cuatro tipos de máquinas de ejercicios diferentes, como mínimo</i>		4	-	-	-	-	-	-	-	-
	218	Participació en l'activitat agrària de la finca <i>Participación en la actividad agraria de la finca</i>		8	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL	
Equipaments, instal·lacions i altres serveis Equipamientos, instalaciones y otros servicios	219	Elaboració i venda de productes propis <i>Elaboración y venta de productos propios</i>	6 (3 per producte extra), màx. 12 punts 6 (3 por producto extra), màx. 12 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-	
	220	Manteniment d'animals domèstics a la finca <i>Mantenimiento de animales domésticos en la finca</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
	221	Hort ecològic <i>Huerto ecológico</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
	222	Barbacoa al servei del client <i>Barbacoa al servicio del cliente</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
	223	Possibilitat de celebrar esdeveniments <i>Posibilidad de celebrar eventos</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
	224	Venda de productes de les Illes Balears <i>Venta de productos de las Illes Balears</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
	225	Piscina exterior	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
	226	Piscina interior climatitzada <i>Piscina interior climatizada</i>	15	-	-	-	-	-	-	-	-	
	227	Piscina infantil	8	-	-	-	-	-	-	-	-	
	228	Banyera d'hidromassatge exterior <i>Jacuzzi exterior</i>	6 (3 per unitat extra), màx. 15 punts 6 (3 por unidad extra), màx. 15 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-	
	229	Nombre de gandules per al 100 % de places <i>Número de tumbonas para el 100% de plazas</i>	A	10	-	-	-	-	-	-	-	-
		Nombre de gandules ≥ 75 % de places <i>Número de tumbonas ≥ 75% de plazas</i>	B	8	-	-	-	-	-	-	-	-
		Nombre de gandules ≥ 50 % de places <i>Número de tumbonas ≥ 50% de plazas</i>	C	5	-	-	-	-	-	-	-	-
		Nombre de gandules entre un 20 i un 50 % de places <i>Número de tumbonas entre un 20 y un 50% de plazas</i>	D	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	230	Tauleta al costat de la gandula <i>Mesita al lado de la tumbona</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
231	Tovallola per a la piscina o platja <i>Toalla para la piscina o playa</i>	4	-	-	-	-	-	-	M	M		
232	Parc aquàtic a la piscina <i>Parque acuático en la piscina</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-		
233	Programa d'animació infantil <i>Programa de animación infantil</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-		
234	Programa d'animació diürna <i>Programa de animación diurna</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-		
235	Programa d'animació nocturna	3	-	-	-	-	-	-	-	-		

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

		<i>Programa de animación nocturna</i>										
	236	Servei de cura d'infants, a petició del client (pot ser un servei extern) <i>Servicio de cuidado de niños, a petición del cliente (puede ser un servicio externo)</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
	237	Cura dels infants, dins l'establiment (per a infants fins a tres anys), com a mínim tres hores diàries, per personal especialitzat <i>Cuidado de los niños, dentro del establecimiento (para niños de hasta tres años), como mínimo tres horas diarias, por personal especializado</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
Equipaments, instal·lacions i altres serveis <i>Equipamientos, instalaciones y otros servicios</i>	238	Cura dels infants, dins l'establiment (per a infants a partir de tres anys), com a mínim tres hores diàries, per personal especialitzat <i>Cuidado de los niños, dentro del establecimiento (para niños a partir de tres años), como mínimo tres horas diarias, por personal especializado</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-	
	239	Instal·lacions específiques miniclub <i>Instalaciones específicas miniclub</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-	
	240	Zones enjardinades pròpies de l'establiment (50 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (50 m²/plaza)</i>	A	20	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment (20 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (20 m²/plaza)</i>	B	15	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment (10 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (10 m²/plaza)</i>	C	10	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment (5 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (5 m²/plaza)</i>	D	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	241	Extensió de la finca superior a 21.000 m ² per a agroturisme <i>Extensión de la finca superior a 21.000 m² para agroturismo</i>	1 per hectàrea, màx. 20 punts <i>1 por hectárea, máx. 20 puntos</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
242	Extensió de la finca superior a 49.000 m ² per a hotel rural <i>Extensión de la finca superior a 49.000 m² para hotel rural</i>	1 per hectàrea, màx. 20 punts <i>1 por hectárea, máx. 20 puntos</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

V. EQUIPAMENTS DESESTACIONALITZADORS EQUIPAMIENTOS DESESTACIONALIZADORES

Balnearis —spa— / cures de bellesa) <i>Balnearios —spa— / curas de belleza)</i>	243	Recepció atesa <i>Recepción atendida</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	244	Vestuaris separats per a homes i dones <i>Vestuarios separados para hombres y mujeres</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	245	Servei de begudes al balneari —spa— <i>Servicio de bebidas en el balneario —spa—</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	246	Venda de productes de cosmètica o de perruqueria <i>Venta de productos de cosmética o de peluquería</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	247	Cabines per a massatges	2 per	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
		<i>Cabinas para masajes</i>	cabina, màx. 10 punts 2 per cabina, màx. 10 puntos								
	248	Cabines per a tractaments de bellesa <i>Cabinas para tratamientos de belleza</i>	2 per cabina, màx. 10 punts 2 per cabina, màx. 10 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	249	Llum natural a les cabines de bellesa <i>Luz natural en las cabinas de belleza</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	250	Menú de tractaments amb un mínim de deu <i>Menú de tratamientos con un mínimo de diez</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	251	Atenció / consulta mèdica <i>Atención / consulta médica</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Balnearis —spa — / cures de bellesa)	252	Fisioteràpia <i>Fisioterapia</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Balnearios —spa — / curas de belleza)	253	Zona de banys amb piscina climatitzada <i>Zona de baño con piscina climatizada</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	254	Hidromassatge instal·lat a les piscines <i>Hidromasaje instalado en las piscinas</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	255	Canelles cervicals o banys a contracorrent instal·lats a piscines <i>Caños cervicales o baños a contracorriente instalados en piscinas</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	256	Aigua mineromedicinal, termal o de mar a les piscines <i>Agua mineromedicinal, termal o de mar en las piscinas</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	257	Dutxa d'olis essencials o amb efectes <i>Ducha de aceites esenciales o con efectos</i>	1 per dutxa, màx. 3 punts 1 per dutxa, màx. 3 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	258	Sauna	A 3	-	-	-	-	-	-	-	-
		Sauna / banys de vapor amb un mínim de cinc places <i>Sauna / baños de vapor con un mínimo de cinco plazas</i>	B 3 per tipus de sauna, màx. 15 punts 3 per tipo de sauna, màx. 15 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	259	Gruta de gel o gel per a aplicacions locals després de la sauna <i>Gruta de hielo o hielo para aplicaciones locales después de la sauna</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	260	Gandules a la zona de banys de l'spa <i>Tumbonas en la zona de baños del spa</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

	261	Piscina exterior climatitzada <i>Piscina exterior climatizada</i>	15	-	-	-	-	-	-	-	-
	262	Solàrium <i>Solárium</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	263	Fil musical amb música de relaxació <i>Hilo musical con música de relajación</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Serveis i equipament turisme actiu <i>Servicios y equipamiento turismo activo</i>	264	Servei d'equips esportius <i>Servicio de equipos deportivos</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	265	Servei de bicicletes propi o concertat <i>Servicio de bicicletas propio o concertado</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	266	Departament de turisme actiu, senderisme i activitats a la natura, propi de l'establiment <i>Departamento de turismo activo, senderismo y actividades en la naturaleza, propio del establecimiento</i>	A 15	-	-	-	-	-	-	-	-
		Departament de turisme actiu, senderisme i activitats a la natura, servei concertat <i>Departamento de turismo activo, senderismo y actividades en la naturaleza, servicio concertado</i>	B 7	-	-	-	-	-	-	-	-
	266	Per a establiments de menys de vint habitacions, contracte amb una durada mínima de quatre anys amb empreses externes per donar suport en l'organització de diferents activitats turístiques, esportives i culturals amb caràcter desestacionalitzador Para establecimientos de menos de veinte habitaciones, contrato con una duración mínima de cuatro años con empresas externas para apoyar en la organización de diferentes actividades turísticas, deportivas y culturales con carácter desestacionalizador	C 15	-	-	-	-	-	-	-	

Serveis i equipament turisme actiu <i>Servicios y equipamiento turismo activo</i>	267	Pista multiús esportiva (bàsquet, voleibol, futbol sala, etc.) <i>Pista multiuso deportiva (baloncesto, voleibol, fútbol sala, etc.)</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	268	Minigolf	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	269	Botiga professional —pro-shop— (reserves de sortides de golf, lloguer de pal i material de golf) <i>Tienda profesional —pro-shop— (reservas de salidas de golf, alquiler de palos y material de golf)</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	270	Escola de golf <i>Escuela de golf</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	271	Camp de golf al mateix establiment <i>Campo de golf en el mismo establecimiento</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
	272	Esquaix independent <i>Squash independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	273	Pista de tennis independent <i>Pista de tenis independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	274	Pista de pàdel independent	4 per pista,	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

		<i>Pista de pádel independiente</i>	màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos								
	275	Pista de voleibol independent <i>Pista de voleibol independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	276	Pista de futbol sala independent <i>Pista de fútbol sala independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	277	Pista de bàsquet independent <i>Pista de baloncesto independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	278	Equitació <i>Equitación</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	279	Tennis de taula <i>Tenis de mesa</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	280	Taula de billar <i>Mesa de billar</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	281	Petanca	1 per pista, màx. 3 punts 1 por pista, màx. 3 puntos	-	-	-	-	-	-	-	-
	282	Garatge per a bicicletes <i>Garage para bicicletas</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	-
	283	Centre de ciclisme de sala — <i>spinning</i> — <i>Centro de ciclismo de interior —spinning—</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Serveis i equipament turisme actiu	284	Centre de ciclisme professional <i>Centro de ciclismo profesional</i>	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Servicios y equipamiento turismo activo	285	Esports nàutics: vela, surf, surf de vela, busseig, etc., amb instal·lacions a l'establiment <i>Deportes náuticos: vela, surf, windsurf, buceo, etc., con instalaciones en el establecimiento</i>	15	-	-	-	-	-	-	-	-
	286	Facilitats per a la pràctica d'esports a instal·lacions concertades per l'establiment <i>Facilidades para la práctica de deportes en instalaciones concertadas por el establecimiento</i>	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Instal·lacions per a congressos	287	Sala/es de conferències de 36 m ² a 100 m ² com a mínim i amb altura del sostre d'un mínim de 2,50 m <i>Sala/s de conferencias de 36 m² a 100 m² como mínimo y con altura del techo de un mínimo de 2,50 m</i>	A 5	-	-	-	-	-	-	-	-
Instalaciones para congresos		Sala/es de conferències, més grossa de 100 m ² amb altura del sostre d'un mínim de 2,75 m <i>Sala/s de conferencias, mayor de 100 m² con altura del techo de un mínimo de 2,75 m</i>	B 8	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
--------------	------------	---------------------	-----------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

		Sala/es de conferències, més grossa de 250 m ² amb altura del sostre d'un mínim de 3,00 m <i>Sala/s de conferencias, mayor de 250 m² con altura del techo de un mínimo de 3,00 m</i>	C	10	-	-	-	-	-	-	-
	288	Oficina de conferències / sala de juntes <i>Oficina de conferencias / sala de juntas</i>		1	-	-	-	-	-	-	-
	289	Sales de grups de treball, com a complement d'una sala de conferències <i>Salas de grupos de trabajo, como complemento de una sala de conferencias</i>		4	-	-	-	-	-	-	-
	290	Servei de secretaria o assistència (amb oficina separada i personal disponible) <i>Servicio de secretaría o asistencia (con oficina separada y personal disponible)</i>		3	-	-	-	-	-	-	-
	291	Servei de conferències (amb departament separat, diferent personal) <i>Servicio de conferencias (con departamento separado, diferente personal)</i>		5	-	-	-	-	-	-	-
Telecomunicacions / mitjans de comunicació <i>Telecomunicaciones / medios de comunicación</i>	292	Telèfon, com a mínim, per a cada sala de conferències <i>Teléfono, como mínimo, para cada sala de conferencias</i>		1	-	-	-	-	-	-	-
	293	Accés a Internet, com a mínim, per a cada sala de conferències <i>Acceso a Internet, como mínimo, para cada sala de conferencias</i>		2	-	-	-	-	-	-	-
	294	Projector, com a complement per a cada sala de conferències <i>Proyector, como complemento para cada sala de conferencias</i>		2	-	-	-	-	-	-	-
	295	Material sostenible per a aules taller o reunions, com a complement per a cada sala de conferències (llapis, bolígrafs, blocs de notes...) <i>Material sostenible para aulas taller o reuniones, como complemento para cada sala de conferencias (lápices, bolígrafos, blocs de notas...)</i>		5	-	-	-	-	-	-	-
	296	Taulers d'anuncis com a complement per a cada sala de conferències <i>Tablero de anuncios como complemento para cada sala de conferencias</i>		1	-	-	-	-	-	-	-
Equips/tecnologia <i>Equipos/tecnología</i>	297	Pantalla de projecció (apropiada a l'altura del sostre i a les dimensions de la sala, com a mínim, 1,50 m x 1,50 m), com a complement d'una sala de conferències <i>Pantalla de proyección (apropiada a la altura del techo y a las dimensiones de la sala, como mínimo, 1,50 m x 1,50 m), como complemento de una sala de conferencias</i>		1	-	-	-	-	-	-	-
	298	Penjador, armari o consigna per a les jaquetes, com a complement per a cada sala de conferències <i>Colgador, armario o consigna para las chaquetas, como complemento para cada sala de conferencias</i>		1	-	-	-	-	-	-	-
Equips/tecnologia <i>Equipos/tecnología</i>	299	Taula de l'orador o ponent, com a complement per a cada sala de conferències <i>Mesa del orador o ponente, como complemento para cada sala de conferencias</i>		1	-	-	-	-	-	-	-
	300	Endolls de corrent suficients, allargador i distribuïdor de corrent, com a complement per a cada sala de conferències <i>Enchufes de corriente suficientes, alargador y distribuidor de corriente, como complemento para cada sala de conferencias</i>		1	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
		301	Llum natural a la sala de conferències i possibilitat d'enfosquir la sala, com a complement per a cada sala de conferències <i>Luz natural en la sala de conferencias y posibilidad de oscurecer la sala, como complemento para cada sala de conferencias</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
		302	Il·luminació apropiada amb llum artificial regulable o segmentat per bandes, com a complement per a cada sala de conferències <i>Iluminación apropiada con luz artificial regulable o segmentada por bandas, como complemento para cada sala de conferencias</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		303	Aire condicionat individual i ajustable, com a complement per a cada sala de conferències <i>Aire acondicionado individual y ajustable, como complemento para cada sala de conferencias</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-

VI. PLANS / PREPARACIÓ / ADAPTACIÓ DE L'OFERTA
PLANES / PREPARACIÓN / ADAPTACIÓN DE LA OFERTA

General	304	Sistema de gestió de queixes. Inclou el cicle d'acceptació, avaluació i resposta de la queixa <i>Sistema de gestión de quejas. Incluye el ciclo de aceptación, evaluación y respuesta de la queja</i>	5	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	305	Qüestionari de satisfacció dels clients. Inclou, per part de l'establiment, els qüestionaris de satisfacció, avalua els resultats i realitza un estudi de millora i un seguiment <i>Cuestionario de satisfacción de los clientes. Incluye, por parte del establecimiento, los cuestionarios de satisfacción, evalúa los resultados y realiza un estudio de mejora y un seguimiento</i>	7	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	306	Publicació del sistema de gestió de queixes i del qüestionari de satisfacció dels clients <i>Publicación del sistema de gestión de quejas y del cuestionario de satisfacción de los clientes</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	307	<i>Mystery guest</i> (client misteriós): duta a terme per professionals externs amb la iniciativa i a càrrec de l'hotel, analitzat i documentat. O bé, controls interns (d'incògnit) com, per exemple, controls de la cadena d'hotel o de cooperadors <i>Mystery guest (cliente misterioso): llevada a cabo por profesionales externos con la iniciativa y a cargo del hotel, analizado y documentado. O bien, controles internos (de incógnito) como, por ejemplo, controles de la cadena de hotel o de cooperadores</i>	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	308	Sistema de gestió de qualitat d'acord amb el SICTED <i>Sistema de gestión de calidad de acuerdo con el SICTED</i>	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	309	Sistema de gestió de qualitat ISO 9001, UNE 182001 («Q») <i>Sistema de gestión de calidad ISO 9001, UNE 182001 («Q»)</i>	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	310	Sistema de gestió mediambiental ISO 14001, EMAS <i>Sistema de gestión medioambiental ISO 14001, EMAS</i>	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	311	Certificat d'agricultura ecològica (CEPAE, CBPAE) <i>Certificación de agricultura ecológica (CEPAE, CBPAE)</i>	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	312	Pàgina web pròpia amb fotografies de l'establiment realistes i significatives. Com a mínim, vistes exteriors, de les àrees públiques i de les habitacions <i>Página web propia con fotografías del establecimiento realistas y significativas. Como mínimo, vistas exteriores, de las áreas públicas y de las habitaciones</i>	5	-	M	M	M	M	M	M	M	M

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
------	------	---------	------------------	--------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

General	313	Possibilitat de reserves en línia mitjançant un sistema de reserves electròniques, més enllà d'un simple correu electrònic <i>Possibilidad de reservas en línea a través de un sistema de reservas electrónicas, más allá de un simple correo electrónico</i>	5	-	-	-	-	-	M	M	M	M
	314	Invitació per als clients que se'n van o se n'han anat a deixar un comentari en un portal o en la pàgina web <i>Invitación para los clientes que se marchan o se han marchado a dejar un comentario en un portal o en la página web</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	315	Publicació del qüestionari d'autoavaluació del sistema de qualificació de la categoria de l'establiment <i>Publicación del cuestionario de autoevaluación del sistema de calificación de la categoría del establecimiento</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-

VII. MESURES MEDIAMBIENTALS I D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA
MEDIDAS MEDIOAMBIENTALES Y DE EFICIENCIA ENERGÉTICA

General	316	Programari de control que gestioni, des d'un servidor central, les instal·lacions i altres aspectes de l'establiment <i>Software de control que gestione, desde un servidor central, las instalaciones y otros aspectos del establecimiento</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	317	Pla de manteniment anual de totes les instal·lacions <i>Plan de mantenimiento anual de todas las instalaciones</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Contra incendis <i>Contraincendios</i>	318	Millores per sobre de la normativa contra incendis (especificant mesures que estiguin per sobre del codi tècnic d'edificació DEBSI, quant a mesures de detecció i automatismes d'incendis) <i>Mejoras por encima de la normativa contraincendios (especificando medidas que estén por encima del código técnico de edificación DEBSI, en cuanto a medidas de detección y automatismos de incendios)</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	319	Millores per sobre de la normativa referent a l'evacuació i senyalització de les vies d'evacuació <i>Mejoras por encima de la normativa referente a la evacuación y señalización de las vías de evacuación</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Energia <i>Energía</i>	320	Optimització de la contractació d'energia <i>Optimización de la contratación de energía</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	321	Instal·lació elèctrica centralitzada o sectoritzada segons REBT vigent <i>Instalación eléctrica centralizada o sectorizada según REBT vigente</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	322	Sistemes centralitzats de connexió i desconnexió elèctrica de les unitats d'allotjament <i>Sistemas centralizados de conexión y desconexión eléctrica de las unidades de alojamiento</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	323	Equips de compensació de potència per evitar l'excés de consum d'energia elèctrica <i>Equipos de compensación de potencia para evitar el exceso de consumo de energía eléctrica</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	324	Elements de detecció de presència que activin i desactivin automàticament les instal·lacions a les zones de pas infreqüent <i>Elementos de detección de presencia que activen y desactiven automáticamente las instalaciones en las zonas de paso infrecuente</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	325	Reguladors de potència	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
------	------	---------	------------------	--------------	----	----	----	---------	----	---------	----	-------

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1*	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
			<i>Reguladores de potencia</i>									
Il·luminació <i>Iluminación</i>		326	Sistemes de connexió i desconnexió basats en la detecció del nivell d'il·luminació natural als jardins exteriors <i>Sistemas de conexión y desconexión basados en la detección del nivel de iluminación natural en los jardines exteriores</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		327	Lluminàries tipus LED exterior a les zones d'il·luminació nocturna permanent <i>Luminarias tipo LED exterior en las zonas de iluminación nocturna permanente</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Il·luminació <i>Iluminación</i>		328	Llums o lluminàries de màxima potència lumínica i mínim consum d'energia elèctrica a l'interior de l'edifici <i>Lámparas o luminarias de máxima potencia lumínica y mínimo consumo de energía eléctrica en el interior del edificio</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		329	Utilització d'energies alternatives sempre que sigui possible <i>Utilización de energías alternativas siempre que sea posible</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Energies renovables <i>Energías renovables</i>		330	Utilització d'energia solar per a generació d'aigua calenta sanitària, segons les exigències del Codi tècnic de l'edificació <i>Utilización de energía solar para generación de agua caliente sanitaria, según las exigencias del Código Técnico de la Edificación</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-
		331	Utilització d'energia solar per a l'enllumenat exterior amb lluminàries fotovoltaïques i autònomes <i>Utilización de energía solar para el alumbrado exterior con luminarias fotovoltaicas y autónomas</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Instal·lacions tèrmiques <i>Instalaciones térmicas</i>		332	Dispositius de desconnexió de la climatització en cas d'obertura de portes d'exterior i finestres, sempre que la climatització sigui regulable per unitat d'allotjament <i>Dispositivos de desconexión de la climatización en caso de apertura de puertas de exterior y ventanas, siempre que la climatización sea regulable por unidad de alojamiento</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		333	Termòstats en totes les dependències, zones comunes i unitats, sempre que es disposi de climatització <i>Termostatos en todas las dependencias, zonas comunes y unidades, siempre que se disponga de climatización</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Aigua <i>Agua</i>		334	Dispositius d'estalvi d'aigua a les aixetes de lavabos, banyeres i dutxes: aixetes monocomandament, difusors i airejadors i limitadors de pressió i cabal <i>Dispositivos de ahorro de agua en los grifos de lavabos, bañeras y duchas: grifos monomando, difusores y aireadores y limitadores de presión y caudal</i>	2	M	M	M	M	M	M	M	M
		335	Doble pulsador o pulsador amb interrupció de la descàrrega a les cisternes dels inodors <i>Doble pulsador o pulsador con interrupción de la descarga en las cisternas de los inodoros</i>	2	M	M	M	M	M	M	M	M
		336	Aixetes de la cuina amb tancament electrònic per a la neteja d'estrís <i>Grifos de la cocina con cierre electrónico para la limpieza de utensilios</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		337	Aprofitament d'aigües grises, prèviament tractades i emmagatzemades per omplir les cisternes dels inodors <i>Aprovechamiento de aguas grises, previamente tratadas y almacenadas para llenar las cisternas de los inodoros</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Jardins i exteriors		338	Espècies autòctones o mediterrànies i de baix consum hídric al jardí <i>Especies autóctonas o mediterráneas y de bajo consumo</i>	10	-	-	-	-	-	-	-	-

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 *	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
------	------	---------	------------------	--------------	-----	----	----	---------	----	---------	----	-------

			<i>hídrico en el jardín</i>									
Jardines y exteriores		339	Reg del jardí a la nit amb sistema de degoteig subterrani i programació dels aspersors; utilització d'aigua de pluja emmagatzemada <i>Riego del jardín por la noche con sistema de goteo subterráneo y programación de los aspersores; utilización de agua de lluvia almacenada</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Residuos Residuos		340	Facilitació de la classificació de residus als clients <i>Facilitación de la clasificación de residuos a los clientes</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Piscines Piscinas		341	Sistemes de salinització electrònica de piscines o similars; reducció dràstica de l'ús del clor <i>Sistemas de salinización electrónica de piscinas o similares; reducción drástica del uso del cloro</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres Otros		342	Suport econòmic a entitats de protecció del medi ambient de les Illes Balears <i>Soporte económica a entidades de protección del medio ambiente de las Illes Balears</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-
		343	Punts de càrrega elèctrica per a vehicles i bicicletes <i>Puntos de carga eléctrica para vehículos y bicicletas</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres Otros		344	Oferta de lloguer de vehicles elèctrics com a impuls de la mobilitat sostenible Oferta de alquiler de vehículos eléctricos como impulso de la movilidad sostenible	5	-	-	-	-	-	-	-	-
		345	Suport econòmic a entitats de protecció de l'entorn marí de les Illes Balears <i>Apoyo económico a entidades de protección del entorno marino de las Illes Balears</i>	3	-	-	-	-	-	-	-	-

TOTAL HOTELS	PUNTAUCCIÓ PER ASSOLIR LA CATEGORIA O QUALIFICACIÓ	1 *	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
TOTAL HOTELES	PUNTAUCCIÓ PARA ALCANZAR LA CATEGORÍA O CALIFICACIÓN	120	200	300	450	500	650	700	950

TOTAL HOTELS APARTAMENTS	PUNTAUCCIÓ PER ASSOLIR LA CATEGORIA O QUALIFICACIÓ	1 *	2*	3*	3* sup.	4*	4* sup.	5*	5* GL
TOTAL HOTELES APARTAMENTOS	PUNTAUCCIÓ PARA ALCANZAR LA CATEGORÍA O CALIFICACIÓN	141	225	330	480	535	685	740	990

ANNEX 2

Modificació de l'Annex 3 del Decret 20/2015. Criteris de classificació de claus

ANEXO 2

Modificación del Anexo 3 del Decreto 20/2015. Criterios de clasificación de llaves

ÀREA ÁREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

I. CONDICIONS GENERALS / ÀREES COMUNES**CONDICIONES GENERALES / ÁREAS COMUNES**

Condicions generals Condiciones generales	1	Ubicació de l'establiment a primera línia de platja <i>Ubicación del establecimiento en primera línea de playa</i>	4	-	-	-	-	-	-
	2	Ubicació de l'establiment al centre de la ciutat <i>Ubicación del establecimiento en el centro de la ciudad</i>	4	-	-	-	-	-	-
Àrees públiques Áreas públicas	3	Climatització a les àrees públiques de l'edifici (restaurant, vestíbul, entrada, sala d'esmorzar...) <i>Climatización en las áreas públicas del edificio (restaurante, vestíbulo, entrada, sala de desayuno...)</i>	4	-	-	-	-	-	-
	4	Terminal o qualsevol tipus de dispositiu amb accés a Internet per als clients <i>Terminal o cualquier tipo de dispositivo con acceso a Internet para los clientes</i>	5	-	-	M	M	M	M
	5	Accés a Internet a tot l'establiment (àrees clients) <i>Acceso a Internet en todo el establecimiento (áreas clientes)</i>	2	-	-	M	M	M	M
	6	Servei de bar a la zona de piscina (servei al client sense obligatorietat d'instal·lació de taules i cadires per a consumició) <i>Servicio de bar en la zona de piscina (servicio al cliente sin obligatoriedad de mesas y sillas para consumición)</i>	8	-	-	-	-	-	-
	7	Servei de begudes amb instal·lació de taules i cadires per a consumició <i>Servicio de bebidas con instalación de mesas y sillas para consumición</i>	10 (3 per unitat extra) màx. 19 punts (3 por unidad extra) màx. 19 puntos	-	-	-	-	-	-
Recepció Recepción	8	Àrea de recepció senyalitzada <i>Área de recepción señalizada</i>	A	1	M	M	-	-	-
		Taulell o àrea de recepció separada i independent <i>Mostrador o área de recepción separada e independiente</i>	B	3	-	-	M	M	M
		Hi manca àrea de recepció atès que l'establiment va ser autoritzat en el seu moment sense aquesta àrea <i>Falta área de recepción dado que el establecimiento fue autorizado en su momento sin dicha área</i>	C	0	-	-	-	-	-
	9	Recepció o vestíbul amb seients i servei de beguda <i>Recepción o vestíbulo con asientos y servicio de bebida</i>	5	-	-	-	-	-	-
	10	Disponibilitat d'un telèfon per al client, en cas d'emergència <i>Disponibilidad de un teléfono para el cliente, en caso de emergencia</i>	1	M	M	M	M	M	M

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Recepció Recepción	11	Servei d'impressora <i>Servicio de impresora</i>	2	-	-	-	-	-	-
	12	Manual de serveis A-Z multilingüe (almenys en un idioma oficial) en format en línia (web, QR...) <i>Manual de servicios A-Z multilingüe (al menos en un idioma oficial) en formato en línea (web, QR...)</i>	3	M	M	M	M	M	M
	13	Material d'informació regional en format en línia (web, QR...) disponible a la recepció <i>Material de información regional en formato en línea (web, QR...) disponible en la recepción</i>	1	M	M	M	M	M	M
	14	Servei de recepció accessible vint-i-quatre hores <i>Servicio de recepción accesible vint-i-quatre horas</i>	A	3	M	M	-	-	-
	15	A establiments de fins a vint unitats d'allotjament i que alhora tinguin una categoria de 3, 3 sup. i 4 claus, recepció oberta durant tot el dia, llevat de 8 hores d'horari nocturn, durant les quals podran tenir un servei de recepció accessible per telèfon <i>En establecimientos de hasta veinte unidades de alojamiento y que a la vez tengan una categoría de 3, 3 sup. y 4 llaves, recepción abierta durante todo el día, excepto ocho horas de horario nocturno, durante las cuales podrán tener un servicio de recepción accesible por teléfono</i>	B	4	-	-	M	M	M
	16	Recepció oberta vint-i-quatre hores. Accessible per telèfon vint-i-quatre hores des de l'establiment i fora d'aquest <i>Recepción abierta veinticuatro horas. Accesible por teléfono veinticuatro horas desde el establecimiento y fuera de este</i>	C	4	-	-	M	M	M
	17	Servei de porteria de maletes a l'aparcament <i>Servicio de portería de maletas en el aparcamiento</i>		4	-	-	-	-	-
	18	Servei d'aparcament de vehicles (amb personal dedicat) <i>Servicio de aparcamiento de vehículos (con personal dedicado)</i>		8	-	-	-	-	-
	19	Servei de porteria (amb personal dedicat) <i>Servicio de portería (con personal dedicado)</i>		8	-	-	-	-	-
	20	Servei de consergeria (amb personal dedicat) <i>Servicio de conserjería (con personal dedicado)</i>		8	-	-	-	-	-
	21	Servei d'equipatges, a petició del client <i>Servicio de equipajes, a petición del cliente</i>	A	2	-	-	-	-	M
	22	Servei d'equipatges (lliurament i recollida a l'apartament) <i>Servicio de equipajes (entrega y recogida en el apartamento)</i>	B	5	-	-	-	-	-
	23	Servei de guarda d'equipatge per a clients que hi arriben o se'n van <i>Servicio de guarda de equipajes para clientes que llegan o se van</i>		5	-	-	M	M	M
Instal·lacions per a persones amb discapacitat	24	Categoria A: lliure de barreres arquitectòniques, per a persones que són parcialment dependents d'una cadira de rodes motoritzada o d'un assistent (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría A: libre de barreras arquitectónicas, para personas que son parcialmente dependientes de una silla de ruedas motorizada o de un asistente (acreditación con certificado técnico)</i>	A	5	-	-	-	-	-

ÀREA AREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Instal·lacions para personas con discapacidad		 Categoria B: lliure de barreres arquitectòniques, per a persones amb discapacitats motores que necessitin una cadira de rodes (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría B: libre de barreras arquitectónicas, para personas con discapacidades motoras que necesitan una silla de ruedas (acreditación con certificado técnico)</i>	B	8	-	-	-	-	-
	25	 Categoria C: lliure de barreres arquitectòniques per a persones cegues o amb discapacitat visual (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría C: libre de barreras arquitectónicas para personas ciegas o con discapacidad visual (acreditación con certificado técnico)</i>		5	-	-	-	-	-
	26	 Categoria D: lliure de barreres arquitectòniques per a persones amb discapacitat auditiva (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría D: libre de barreras arquitectónicas para personas con discapacidad auditiva (acreditación con certificado técnico)</i>		5	-	-	-	-	-
	27	Categoria E: totalment lliure de barreres arquitectòniques (acreditació amb certificat tècnic) <i>Categoría E: totalmente libre de barreras arquitectónicas (acreditación con certificado técnico)</i>		10	-	-	-	-	-
Aparcament Aparcamiento		Aparcament per a ús de l'establiment (per a un mínim del 10 % de les unitats d'allotjament) <i>Aparcamiento para uso del establecimiento (para un mínimo del 10 % de las unidades de alojamiento)</i>	A	3	-	-	-	-	-
	28	Aparcament per a ús de l'establiment (per a un mínim del 50 % de les unitats d'allotjament) <i>Aparcamiento para uso del establecimiento (para un mínimo del 50 % de las unidades de alojamiento)</i>	B	5	-	-	-	-	-
		Aparcament per a ús de l'establiment (per al 100 % de les unitats d'allotjament) <i>Aparcamiento para uso del establecimiento (para el 100 % de las unidades de alojamiento)</i>	C	10	-	-	-	-	-
	29	Possibilitat d'aparcament per a autobusos <i>Posibilidad de aparcamiento para autobuses</i>		1	-	-	-	-	-
	30	Garatge (per a un mínim del 10 % de les unitats d'allotjament) <i>Garaje (para un mínimo del 10 % de las unidades de alojamiento)</i>	A	5	-	-	-	-	-
		Garatge (per a un mínim del 50 % de les unitats d'allotjament) <i>Garaje (para un mínimo del 50 % de las unidades de alojamiento)</i>	B	8	-	-	-	-	-
Altres Otros		Garatge (per al 100 % de les unitats d'allotjament) <i>Garaje (para el 100 % de las unidades de alojamiento)</i>	C	10	-	-	-	-	-
	31	Ascensor		15	-	-	-	-	-
	32	Escala de servei <i>Escalera de servicio</i>		3	-	-	-	-	-
	33	Ascensor de servei <i>Ascensor de servicio</i>		3	-	-	-	-	-
Pagament	34	Publicitat clara dels mitjans de pagament <i>Publicidad clara de los medios de pago</i>		2	M	M	M	M	M

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Pago	35	Servei de línia de crèdit per als serveis de l'establiment <i>Servicio de línea de crédito para los servicios del establecimiento</i>	3	-	-	-	-	-	-
Serveis Servicios	36	Paraigües a la recepció/habitació <i>Paraguas en la recepción/habitación</i>	1	-	-	-	-	-	-
	37	Revistes actualitzades i gratuïtes <i>Revistas actualizadas y gratuitas</i>	1	-	-	-	-	-	-
	38	Premsa diària local gratuïta <i>Prensa diaria local gratuita</i>	2	-	-	-	-	-	-
	39	Premsa diària nacional i/o internacional <i>Prensa diaria nacional y/o internacional</i>	2	-	-	-	-	-	-
	40	Servei de costura o arranjaments de roba <i>Servicio de costura o arreglos de ropa</i>	2	-	-	-	-	-	-
	41	Servei de transport / transferiment <i>Servicio de transporte / transfer</i>	2	-	-	-	-	-	-
	42	Oferta de productes sanitaris (per exemple, raspall de dents, pasta dental, joc d'afaitar...) i no composts de plàstic d'un sol ús, a petició del client <i>Oferta de productos sanitarios (por ejemplo, cepillo de dientes, pasta dental, juego de afeitarse...) y no compuestos de plástico de un solo uso, a petición del cliente</i>	2	-	-	-	-	-	-
	43	WC/dutxa de cortesia per a sortides retardades <i>WC/ducha de cortesía para salidas tardías</i>	5	-	-	-	-	-	-
	44	Habitació de cortesia per a entrades i sortides <i>Habitación de cortesía para entradas y salidas</i>	7	-	-	-	-	-	-
	45	Detall de benvinguda per als clients elaborat amb productes locals (gastronòmic, artesà, etc.) <i>Detalle de bienvenida para los clientes elaborado con productos locales (gastronómico, artesano, etc.)</i>	2	-	-	-	-	-	-
	46	Salutació personal a cada client amb flors fresques o un detall a l'apartament (no només un missatge de benvinguda en la televisió) <i>Saludo personal a cada cliente con flores frescas o un detalle en el apartamento (no solo un mensaje de bienvenida en la televisión)</i>	6	-	-	-	-	-	-
	47	Servei de pesatge de maletes (bàscula) <i>Servicio de peso de maletas (báscula)</i>	2	-	-	-	-	-	-
	48	Servei de planxa (devolució en una hora) <i>Servicio de plancha (devolución en una hora)</i>	4	-	-	-	-	-	-
	49	Bugaderia i servei de planxa (devolució segons acord) <i>Lavandería y servicio de plancha (devolución según acuerdo)</i>	A	1	-	-	-	-	-
Bugaderia i servei de planxa (lliurament abans de les 9.00 h, devolució en vint-i-quatre hores, excepte el cap de setmana) <i>Lavandería y servicio de plancha (entrega antes de las 9.00 h, devolución en veinticuatro horas, salvo el fin de semana)</i>		B	2	-	-	-	-	-	-
Bugaderia i servei de planxa (lliurament abans de les 9.00 h, devolució en dotze hores) <i>Lavandería y servicio de plancha (entrega antes de las 9.00 h, devolución en doce horas)</i>		C	4	-	-	-	-	-	-
50	Servei de canvi de moneda <i>Servicio de cambio de moneda</i>	1	-	-	-	-	-	-	
51	Servei de floristeria <i>Servicio de floristería</i>	1	-	-	-	-	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Serveis Servicios	52	Servei mèdic Servicio médico	2	-	-	-	-	-	-
	53	Servei de lloguer de cotxes o vehicles elèctrics Servicio de alquiler de coches o vehículos eléctricos	2	-	-	-	-	-	-
	54	Servei de lloguer de cotxets per a infants Servicio de alquiler de cochecitos para niños	2	-	-	-	-	-	-
	55	Servei de lloguer de cadires de rodes Servicio de alquiler de sillas de ruedas	2	-	-	-	-	-	-

II. HABITACIONS/MOBILIARI HABITACIONES/MOBILIARIO

Apartaments Apartamentos	56	Almenys el 80 % dels apartaments amb dormitori independent ≥ 14 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos con dormitorio independiente ≥ 14 m ² (con baño incluido)	A	10	M	M	M	M	M	M
		Almenys el 80 % dels apartaments amb dormitori independent ≥ 18 m ² Al menos el 80 % de los apartamentos con dormitorio independiente ≥ 18 m ²	B	15	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80 % dels apartaments amb dormitori independent ≥ 22 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos con dormitorio independiente ≥ 22 m ² (con baño incluido)	C	20	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80 % dels apartaments amb dormitori independent ≥ 24 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos con dormitorio independiente ≥ 24 m ² (con baño incluido)	D	25	-	-	-	-	-	-
Estudis Estudios	57	Almenys el 80 % dels apartaments tipus estudi, amb dormitori, sala d'estar i cuina en un sol espai ≥ 22 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos tipo estudio, con dormitorio, sala de estar y cocina en un solo espacio ≥ 22 m ² (con baño incluido)	A	10	M	M	M	M	M	M
		Almenys el 80 % dels apartaments tipus estudi, amb dormitori, sala d'estar i cuina en un sol espai ≥ 26 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos tipo estudio, con dormitorio, sala de estar y cocina en un solo espacio ≥ 26 m ² (con baño incluido)	B	15	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80 % dels apartaments tipus estudi, amb dormitori, sala d'estar i cuina en un sol espai ≥ 30 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos tipo estudio, con dormitorio, sala de estar y cocina en un solo espacio ≥ 30 m ² (con baño incluido)	C	20	-	-	-	-	-	-
		Almenys el 80 % dels apartaments tipus estudi, amb dormitori, sala d'estar i cuina en un sol espai ≥ 34 m ² (amb bany inclòs) Al menos el 80 % de los apartamentos tipo estudio, con dormitorio, sala de estar y cocina en un solo espacio ≥ 34 m ² (con baño incluido)	D	25	-	-	-	-	-	-
Estudis Estudios	58	Almenys el 80 % dels apartaments amb bany / instal·lacions sanitàries de dimensions ≥ 4 m ² Al menos el 80 % de los apartamentos con baño / instalaciones sanitarias de dimensiones ≥ 4 m ²		5	-	-	-	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

	59	Almenys el 50 % dels apartaments amb terrasses de dimensions $\geq 4 \text{ m}^2$ <i>Al menos el 50 % de los apartamentos con terrazas de dimensiones $\geq 4 \text{ m}^2$</i>	A	10	-	-	-	-	-
		Almenys el 50 % dels apartaments amb terrasses de dimensions $\geq 8 \text{ m}^2$ <i>Al menos el 50 % de los apartamentos con terrazas de dimensiones $\geq 8 \text{ m}^2$</i>	B	12	-	-	-	-	-
	60	Sala amb cuina integrada $\geq 14 \text{ m}^2$ <i>Sala con cocina integrada $\geq 14 \text{ m}^2$</i>	A	1	M	M	-	-	-
		Cuina independent $\geq 5 \text{ m}^2$ Sala independent $\geq 12 \text{ m}^2$ <i>Cocina independiente $\geq 5 \text{ m}^2$, Sala independiente $\geq 12 \text{ m}^2$</i>	B	2	M	M	-	-	-
		Sala amb cuina integrada $\geq 16 \text{ m}^2$ <i>Sala con cocina integrada $\geq 16 \text{ m}^2$</i>	C	3	-	-	M	M	M
		Cuina independent $\geq 5 \text{ m}^2$ Sala independent $\geq 14 \text{ m}^2$ <i>Cocina independiente $\geq 5 \text{ m}^2$ Sala independiente $\geq 14 \text{ m}^2$</i>	D	4	-	-	M	M	M
Equipament banys Equipamiento baños	61	El 100 % dels apartaments tenen dutxa/WC o banyera/WC <i>El 100 % de los apartamentos tienen ducha/WC o bañera/WC</i>		1	M	M	M	M	M
	62	Almenys el 80 % dels apartaments tenen dutxa i banyera separades <i>Al menos el 80 % de los apartamentos tienen ducha y bañera separadas</i>		10	-	-	-	-	-
	63	Almenys el 80 % dels apartaments amb bany auxiliar complet <i>Al menos el 80 % de los apartamentos con baño auxiliar completo</i>		10	-	-	-	-	-
	64	Banyera i/o dutxa amb cortina <i>Bañera y/o ducha con cortina</i>	A	1	M	M	M	M	-
		Banyera i/o dutxa amb mampara o amb construcció de separació de l'espai de dutxa i les instal·lacions sanitàries i el WC <i>Bañera y/o ducha con mampara o con construcción de separación del espacio de ducha y las instalaciones sanitarias y el WC</i>	B	2	-	-	-	-	M
	65	Lavabo <i>Lavabo</i>		1	M	M	M	M	M
	66	Doble lavabo <i>Doble lavabo</i>		5	-	-	-	-	-
	67	Estora de bany <i>Alfombra de baño</i>		1	M	M	M	M	M
	68	Llum apropiada per al bany <i>Luz apropiada para el baño</i>		1	M	M	M	M	M
	69	Mirall <i>Espejo</i>		1	M	M	M	M	M
	70	Bidet <i>Bidé</i>		3	-	-	-	-	-
	71	Banyera d'hidromassatge <i>Bañera de hidromasaje</i>		8	-	-	-	-	-
	72	Columna de dutxa d'hidromassatge <i>Columna de ducha de hidromasaje</i>		4	-	-	-	-	-
	73	Almenys el 50 % dels banys amb llum natural <i>Al menos el 50 % de los baños con luz natural</i>		2	-	-	-	-	-
74	Endoll de corrent prop del mirall <i>Enchufe de corriente cerca del espejo</i>		1	M	M	M	M	M	

ÀREA	ÀREA	NÚM. N°	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
------	------	---------	------------------	--------------	----------------	------------------	------------------	----------------------------	------------------	----------------------------

	75	Mirall de tocador <i>Espejo de tocador</i>	A	1	-	-	-	-	-	-
		Mirall de tocador orientable <i>Espejo de tocador orientable</i>	B	2	-	-	-	-	-	-
	76	Mirall de tocador il·luminat <i>Espejo de tocador iluminado</i>		1	-	-	-	-	-	-
	77	Barra o penjador per a tovalloles <i>Barra o colgador para toallas</i>		1	M	M	M	M	M	M
	78	Instal·lació de calefacció o tovalloler calefactable al bany <i>Instalación de calefacción o toallero calefactable en el baño</i>		3	-	-	-	-	M	M
	79	Tovalloler amb calefacció inclosa <i>Toallero con calefacción incluida</i>		6	-	-	-	-	-	-
	80	Altaveus al bany <i>Altavoces en el baño</i>		2	-	-	-	-	-	-
	Comoditats sanitàries Comodidades sanitarias	81	Sabó de mans <i>Jabón de manos</i>		1	M	M	M	M	M
82		Gel de dutxa <i>Gel de ducha</i>		1	-	-	M	M	M	M
83		Xampú <i>Champú</i>		1	-	-	M	M	M	M
84		Productes addicionals (articles d'acolliment o gentilesses) no realitzats en material plàstic d'un sol ús, a petició del client. Es poden utilitzar recipients reomplibles estàtics <i>Productos adicionales (artículos de acogida o gentilezas) no realizados en material plástico de un solo uso, a petición del cliente. Se pueden utilizar recipientes rellenables estáticos</i>		1 per unitat, màx. 5 punts <i>1 por unidad, máx. 5 puntos</i>	-	-	-	-	M (min. 2)	M (min. 2)
85		Recanvis de paper higiènic <i>Recambios de papel higiénico</i>		1	M	M	M	M	M	M
86		Una tovallola de mà per persona <i>Una toalla de mano por persona</i>		1	M	M	M	M	M	M
87		Una tovallola de bany per persona <i>Una toalla de baño por persona</i>		2	M	M	M	M	M	M
88		Tovallols extra <i>Toallas extra</i>		1	-	-	-	-	-	-
89		Barnús <i>Albornoz</i>		4	-	-	-	-	-	-
90		Sabatilles <i>Zapatillas</i>		3	-	-	-	-	-	-
	91	Eixugador de cabells, a petició del client <i>Secador de pelo, a petición del cliente</i>	A	1	-	-	-	-	-	-
		Eixugador de cabells <i>Secador de pelo</i>	B	2	-	-	M	M	M	M
	92	Planxa de cabells, a petició del client <i>Plancha de pelo, a petición del cliente</i>		2	-	-	-	-	-	-
93	Paperera de bany <i>Papelera de baño</i>		1	M	M	M	M	M	M	
94	Llits individuals de dimensions mínimes de 0,90 m x 1,90 m i llits dobles de dimensions mínimes d'1,50 m x 1,90 m <i>Camas individuales de dimensiones mínimas de 0,90 m x 1,90 m y camas dobles de dimensiones mínimas de 1,50 m x 1,90 m</i>	A	1	M	M	M	M	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

		Llits individuals de dimensions mínimes de 0,90 m x 2,00 m i llits dobles de dimensions mínimes d'1,80 m x 2,00 m <i>Camas individuales de dimensiones mínimas de 0,90 m x 2,00 m y camas dobles de dimensiones mínimas de 1,80 m x 2,00 m</i>	B	10	-	-	-	-	M	M
		Llits individuals de dimensions mínimes d'1,00 m x 2,00 m i llits dobles de dimensions mínimes de 2,00 m x 2,00 m <i>Camas individuales de dimensiones mínimas de 1,00 m x 2,00 m y camas dobles de dimensiones mínimas de 2,00 m x 2,00 m</i>	C	20	-	-	-	-	-	-
Comoditats a l'hora de dormir Comodidades a la hora de dormir	95	10 % del llits amb una longitud mínima de 2,10 m <i>10 % de las camas con una longitud mínima de 2,10 m</i>		5	-	-	-	-	-	-
	96	Matalassos moderns i ben conservats de gruix ≥ 18 cm <i>Colchones modernos y bien conservados de grosor ≥ 18 cm</i>	A	1	M	M	M	M	M	M
		Matalassos moderns i ben conservats de gruix ≥ 25 cm <i>Colchones modernos y bien conservados de grosor ≥ 25 cm</i>	B	3	-	-	-	-	-	-
		Matalassos de làtex o similars <i>Colchones de látex o similares</i>	C	3	-	-	-	-	-	-
97	Funda nòrdica <i>Funda nórdica</i>		3	-	-	-	-	-	-	
98	Fundes higièniques per a matalassos (rentables amb productes termoquímics, transpirables, lliures d'àcars i els excrements d'aquests) <i>Fundas higiénicas para colchones (lavables con productos termoquímicos, transpirables, libres de ácaros y sus excrementos)</i>		10	M	M	M	M	M	M	
99	Neteja rigorosa dels matalassos cada dos anys com a mínim registrada amb el certificat que ha de ser afegit a l'aplicació. Rentada tèrmica, no química, amb una impregnació interna, sempre que no quedin residus d'humitat, els àcars hagin desaparegut i se n'hagi eliminat la propagació <i>Limpieza rigurosa de los colchones cada dos años como mínimo registrada con el certificado que tiene que ser añadido a la aplicación. Lavado térmico, no químico, con una impregnación interna, siempre que no queden residuos de humedad, los ácaros hayan desaparecido y se haya eliminado su propagación</i>		10	-	-	-	-	-	-	
100	Bressol, a petició del client <i>Cuna, a petición del cliente</i>		3	-	-	-	-	-	-	
101	Flassades o nòrdics ben conservats <i>Mantas o nórdicos bien conservados</i>		1	M	M	M	M	M	M	
102	Coixins ben conservats <i>Almohadas bien conservadas</i>		1	M	M	M	M	M	M	
103	Fundes higièniques per als coixins <i>Fundas higiénicas para las almohadas</i>		1	M	M	M	M	M	M	
104	Coixí addicional, a petició del client <i>Almohada adicional, a petición del cliente</i>		1	-	-	M	M	M	M	
105	Dos coixins per persona <i>Dos almohadas por persona</i>		4	-	-	-	-	-	-	
106	Els clients poden triar entre diferents tipus de coixí <i>Los clientes pueden elegir entre diferentes tipos de almohada</i>		4	-	-	-	-	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

	107	Flassada/nòrdic addicional, a petició del client <i>Manta/ nórdico adicional, a petición del cliente</i>	2	M	M	M	M	M	M	
	108	Possibilitat d'enfosquir l'apartament (per exemple, cortines i foscurit) <i>Posibilidad de oscurecer el apartamento (por ejemplo, cortinas y foscurit)</i>	1	M	M	M	M	M	M	
Equipament de l'apartament <i>Equipamiento del apartamento</i>	109	Armari o lloc destinat a roba <i>Armario o lugar destinado a ropa</i>	1	M	M	M	M	M	M	
	110	Prestatges per a la roba <i>Estantes para la ropa</i>	1	M	M	M	M	M	M	
	111	Mínim dotze penjadors (en cap cas de filferro) per apartament <i>Mínimo doce perchas (en ningún caso de alambre) por apartamento</i>	1	M	M	M	M	M	M	
	112	Control apropiat del renou de les finestres <i>Control apropiado del ruido de las ventanas</i>	8	-	-	-	-	-	-	
	113	Portes que absorbeixen el renou o portes dobles <i>Puertas que absorben el ruido o puertas dobles</i>	8	-	-	-	-	-	-	
	114	Apartaments amb climatització central ajustable <i>Apartamentos con climatización central ajustable</i>	A	8	-	-	-	-	-	-
		Apartaments amb aire condicionat amb termostàt regulable dins l'apartament <i>Apartamentos con aire acondicionado con termostato regulable dentro del apartamento</i>	B	15	-	-	M	M	M	M
	115	Ventiladors de sostre o paret en dormitori i/o saló <i>Ventiladores de techo o pared en dormitorio y/ o salón</i>	2	-	-	-	-	-	-	
	116	Un seient per plaça <i>Un asiento por plaza</i>	4	-	-	-	-	-	-	
	117	Taula menjador amb cadires (mínim una per plaça) <i>Mesa comedor con sillas (mínimo una por plaza)</i>	1	M	M	M	M	M	M	
	118	Taula escriptori o secreter i llum adequat <i>Mesa escritorio o secreter y luz adecuada</i>	5	-	-	-	-	-	-	
	119	Endoll de corrent a l'apartament i saló menjador <i>Enchufe de corriente en el apartamento y salón comedor</i>	1	M	M	M	M	M	M	
	120	Endoll o adaptadors USB a la disposició dels clients a les habitacions <i>Enchufes o adaptadores USB a disposición de los clientes en las habitaciones</i>	2	-	-	-	-	-	-	
	121	Il·luminació adequada <i>Adecuada iluminación</i>	1	M	M	M	M	M	M	
122	Tauleta de nit, repesa o similar <i>Mesilla de noche, repisa o similar</i>	2	M	M	M	M	M	M		
Equipament de l'apartament <i>Equipamiento del apartamento</i>	123	Llums de lectura prop del llit <i>Luces de lectura cerca de la cama</i>	2	-	-	M	M	M	M	
	124	Un interruptor per a tot el llum de l'apartament en l'entrada <i>Un interruptor para toda la luz del apartamento en la entrada</i>	3	-	-	-	-	-	-	
	125	Interruptor del llum del dormitori prop del llit <i>Interruptor de la luz del dormitorio cerca de la cama</i>	2	M	M	M	M	M	M	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Equipament de l'apartament Equipamiento del apartamento	126	Mirall <i>Espejo</i>		2	-	-	M	M	M	M
	127	Mirall adicional de cos sencer <i>Espejo adicional de cuerpo entero</i>		3	-	-	-	-	M	M
	128	Paperera <i>Papelera</i>		2	M	M	M	M	M	M
	129	Altaveus amb connexió física o Bluetooth <i>Altavoces con conexión física o Bluetooth</i>		2	-	-	-	-	-	-
	130	Televisió amb comandament a distància <i>Televisión con mando a distancia</i>	A	2	M	M	-	-	-	-
		Televisió de dimensions adequades a l'habitació amb comandament a distància, amb una relació de la configuració de programació, o pantalles o dispositius, o projectors i amb accés a contingut digital a través d'aplicacions per a les quals els clients comptin amb credencials o comptes propis <i>Televisión de dimensiones adecuadas en la habitación con mando a distancia, con una relación de la configuración de programación, o pantallas o dispositivos, o proyectores y con acceso a contenido digital a través de aplicaciones para las que los clientes cuenten con credenciales o cuentas propias</i>	B	6	-	-	M	M	M	M
	131	Televisió, pantalla, dispositiu o projector adicional <i>Televisión, pantalla, dispositivo o proyector adicional</i>		8	-	-	-	-	-	-
	132	Canals nacionals i internacionals o mitjans que permetin l'accés a contingut digital pels clients a través dels seus dispositius i aplicacions per a la projecció en les pantalles o projectors de les habitacions <i>Canales nacionales e internacionales o medios que permitan el acceso a contenido digital por los clientes a través de sus dispositivos y aplicaciones para la proyección en las pantallas o proyectores de las habitaciones</i>		2	-	-	M	M	M	M
	133	Televisió de pagament o videojocs amb la possibilitat de bloqueig per als infants <i>Televisión de pago o videojuegos con la posibilidad de bloqueo para los niños</i>		5	-	-	-	-	-	-
	134	Telèfon a les habitacions amb un manual d'instruccions multilingüe <i>Teléfono en las habitaciones con un manual de instrucciones multilingüe</i>		3	-	-	M	M	M	M
	135	Accés a Internet a l'apartament <i>Acceso a Internet en el apartamento</i>		8	-	M	M	M	M	M
	136	PC o tauleta tàctil amb Internet a l'habitació, a petició del client <i>PC o tableta con Internet en la habitación, a petición del cliente</i>	A	3	-	-	-	-	-	-
		PC o tauleta tàctil amb Internet a l'apartament <i>PC o tableta con Internet en el apartamento</i>	B	10	-	-	-	-	-	-
137	Caixa de seguretat / caixa forta a l'apartament <i>Caja de seguridad / caja fuerte en el apartamento</i>	A	6	-	-	M	M	M	M	
	Caixes fortes a la recepció o a un espai adequat <i>Cajas fuertes en la recepción o en un espacio adecuado</i>	B	6	-	-	-	-	-	-	
138	Cuina <i>Cocina</i>		2	M	M	M	M	M	M	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

	139	Forn Horno	6	-	-	-	-	-	-
	140	Campana extractora o extractor de fums Campana extractora o extractor de humos	2	M	M	M	M	M	M
	141	Pica Fregadero	2	M	M	M	M	M	M
	142	Cafetera o bullidor d'aigua amb els accessoris corresponents Cafetera o hervidor de agua con los accesorios correspondientes	4	M	M	M	M	M	M
	143	Microones Microondas	2	-	M	M	M	M	M
	144	Estris de cuina i menjador (vaixel·la, cobreteria, cristalleria...) Utensilios de cocina y comedor (vajilla, cubtería, cristalería...)	5	M	M	M	M	M	M
	145	Nevera Nevera	2	M	M	M	M	M	M
	146	Petits electrodomèstics (batedora, torradora, espremedora...) Pequeños electrodomésticos (batidora, tostadora, exprimidor...)	2 per unitat, màx. 10 punts. 2 por unidad, màx. 10 puntos	-	-	M (Mínim 2) (Mínimo 2)	M (Mínim 2) (Mínimo 2)	M (Mínim 2) (Mínimo 2)	M (Mínim 2) (Mínimo 2)
	147	Estris de neteja Utensilios de limpieza	2	M	M	M	M	M	M
	148	Rentavaixel·la Lavavajillas	10	-	-	-	-	-	-
Neteja de l'apartament Limpieza del apartamento	149	Neteja diària Limpieza diaria	10	-	-	-	-	-	-
	150	Canvi diari de tovalloles a petició del client Cambio diario de toallas a petición del cliente	10	-	-	-	-	-	-
	151	Canvi de la roba de llit una vegada a la setmana com a mínim Cambio de la ropa de cama una vez a la semana como mínimo	A	2	-	-	-	-	-
		Canvi de la roba de llit dues vegades a la setmana com a mínim Cambio de la ropa de cama dos veces a la semana como mínimo	B	4	-	-	-	-	-
	152	Canvi diari de la roba de llit, a petició del client Cambio diario de la ropa de cama, a petición del cliente	10	-	-	-	-	-	
Miscel·lània Miscelánea	153	Prensa diària a l'apartament Prensa diaria en el apartamento	3	-	-	-	-	-	
	154	Revistes per als clients a l'apartament Revistas para los clientes en el apartamento	1	-	-	-	-	-	
	155	Estris per escriure i bloc de notes a l'apartament, a petició del client Utensilios para escribir y bloc de notas en el apartamento, a petición del cliente	2	-	-	-	-	-	
Miscel·lània Miscelánea	156	Planxa, a petició del client Plancha, a petición del cliente	3	-	-	-	-	-	M
	157	Borsa de bugaderia disponible a l'establiment Bolsa de lavandería disponible en el establecimiento	1	-	-	-	-	-	-
	158	Joc de costura, a petició del client Juego de costura, a petición del cliente	A	1	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

		Joc de costura a l'apartament <i>Juego de costura en el apartamento</i>	B	2	-	-	-	-	-	-
	159	Calçador a l'apartament <i>Calzador en el apartamento</i>		1	-	-	-	-	-	-
	160	Estris de neteja de sabates, a petició del client <i>Utensilios de limpieza de zapatos, a petición del cliente</i>	A	2	-	-	-	-	-	-
		Estris de neteja de sabates a l'apartament <i>Utensilios de limpieza de zapatos en el apartamento</i>	B	3	-	-	-	-	M	M
	161	Espiell a la porta <i>Mirilla en la puerta</i>		2	-	-	-	-	-	-
	162	Mecanisme de tancament / pany addicional a la porta de l'apartament <i>Mecanismo de cierre / cerradura adicional en la puerta del apartamento</i>		3	-	-	-	-	-	-
	163	Pany amb targeta electrònica <i>Cerradura con tarjeta electrónica</i>		5	-	-	-	-	-	-
	164	Plantes i/o flors naturals als apartaments <i>Plantas y/o flores naturales en los apartamentos</i>		6	-	-	-	-	-	-

III. RESTAURACIÓ RESTAURACIÓN

Restaurants Restaurantes	165	Àrees de restauració amb capacitat per al 30 % dels clients <i>Áreas de restauración con capacidad para el 30 % de los clientes</i>	A	6	-	-	-	-	-	-
		Àrees de restauració amb capacitat per al 40 % dels clients <i>Áreas de restauración con capacidad para el 40 % de los clientes</i>	B	9	-	-	-	-	-	-
		Àrees de restauració amb capacitat per al 50 % dels clients <i>Áreas de restauración con capacidad para el 50 % de los clientes</i>	C	15	-	-	-	-	-	-

IV. OC // TEMPS LLIURE OCIO / TIEMPO LIBRE

Equipaments i instal·lacions <i>Equipamientos e instalaciones</i>	166	Perruqueria <i>Peluquería</i>		9	-	-	-	-	-	-
	167	Tenda/boutique <i>Tienda/boutique</i>		3	-	-	-	-	-	-
	168	Àrea infantil (sala de jocs, pati d'esbarjo) <i>Área infantil (sala de juegos, patio de recreo)</i>		4	-	-	-	-	-	-
	169	Gimnàs, amb una dimensió mínima de 20 m ² , amb quatre tipus de màquines d'exercicis diferents com a mínim <i>Gimnasio, con una dimensión mínima de 20 m², con cuatro tipos de máquinas de ejercicios diferentes como mínimo</i>		4	-	-	-	-	-	-
	170	Recepció atesa <i>Recepción atendida</i>		5	-	-	-	-	-	-
	171	Vestuaris separats per a homes i dones <i>Vestuarios separados para hombres y mujeres</i>		1	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Balnearis — spa— / cures de bellesa Balnearios — spa— / curas de belleza	172	Servei de begudes a l'spa <i>Servicio de bebidas en el spa</i>	2	-	-	-	-	-	-
	173	Venda de productes de cosmètica o de perruqueria <i>Venta de productos de cosmética o de peluquería</i>	2	-	-	-	-	-	-
	174	Solàrium <i>Solárium</i>	2	-	-	-	-	-	-
	175	Cabines per a massatges <i>Cabinas para masajes</i>	2 per cabina, màx. 10 punts <i>2 por cabina, màx. 10 puntos</i>	-	-	-	-	-	-
	176	Cabines per a tractaments de bellesa <i>Cabinas para tratamientos de belleza</i>	2 per cabina, màx. 10 punts <i>2 por cabina, màx. 10 puntos</i>	-	-	-	-	-	-
	177	Sala separada de relaxació, amb una dimensió mínima de 20 m ² <i>Sala separada de relajación, con una dimensión mínima de 20 m²</i>	3	-	-	-	-	-	-
	178	Llum natural a les cabines de bellesa <i>Luz natural en las cabinas de belleza</i>	1	-	-	-	-	-	-
	179	Menú de tractaments amb un mínim de deu tractaments <i>Menú de tratamientos con un mínimo de diez tratamientos</i>	4	-	-	-	-	-	-
	180	Atenció / consulta mèdica <i>Atención / consulta médica</i>	6	-	-	-	-	-	-
	181	Fisioteràpia <i>Fisioterapia</i>	4	-	-	-	-	-	-
	182	Zona de banys amb piscina climatitzada <i>Zona de baños con piscina climatizada</i>	8	-	-	-	-	-	-
	183	Hidromassatge instal·lat a les piscines <i>Hidromasaje instalado en las piscinas</i>	2	-	-	-	-	-	-
	184	Canelles cervicals o banys a contracorrent instal·lats a piscines <i>Caños cervicales o baños a contracorriente instalados en piscinas</i>	1	-	-	-	-	-	-
	185	Aigua mineromedicinal, termal o de mar a les piscines <i>Agua mineromedicinal, termal o de mar en las piscinas</i>	8	-	-	-	-	-	-
	186	Dutxa d'olis essencials o amb efectes <i>Ducha de aceites esenciales o con efectos</i>	1 per dutxa, màx. 3 punts <i>1 por ducha, màx. 3 puntos</i>	-	-	-	-	-	-
187	Sauna	A	3	-	-	-	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Balnearis (spa) / cures de belleza Balnearios (spa) / curas de belleza		Sauna / banys de vapor amb un mínim de cinc places <i>Sauna / baños de vapor con un mínimo de cinco plazas</i>	B	3 per tipus de sauna, màx. 15 punts <i>3 por tipo de sauna, máx. 15 puntos</i>	-	-	-	-	-	-
	188	Gruta de gel o gel per a aplicacions locals després de la sauna <i>Gruta de hielo o hielo para aplicaciones locales después de la sauna</i>		1	-	-	-	-	-	-
	189	Gandules a la zona de banys de l'spa <i>Tumbonas en la zona de baños del spa</i>		3	-	-	-	-	-	-
	190	Piscina exterior climatitzada <i>Piscina exterior climatizada</i>		15	-	-	-	-	-	-
	191	Fil musical amb música de relaxació <i>Hilo musical con música de relajación</i>		1	-	-	-	-	-	-
Piscines Piscinas	192	Piscina exterior		10	-	-	-	-	-	-
	193	Piscina interior climatitzada <i>Piscina interior climatizada</i>		15	-	-	-	-	-	-
	194	Piscina infantil		10	-	-	-	-	-	-
	195	Banyera d'hidromassatge exterior <i>Jacuzzi exterior</i>		6 (3 per unitat extra) màx. 15 punts <i>(3 por unidad extra) máx. 15 puntos</i>	-	-	-	-	-	-
	196	Nombre de gandules per al 100% de places <i>Número de tumbonas para el 100 % de plazas</i>	A	10	-	-	-	-	-	-
		Nombre de gandules ≥ 75% de places <i>Número de tumbonas ≥ 75 % de plazas</i>	B	8	-	-	-	-	-	-
		Nombre de gandules ≥ 50% de places <i>Número de tumbonas ≥ 50 % de plazas</i>	C	5	-	-	-	-	-	-
		Nombre de gandules entre un 20 i un 50% de places <i>Número de tumbonas entre un 20 y un 50 % de plazas</i>	D	2	-	-	-	-	-	-
	197	Tauleta devora de la gandula <i>Mesita al lado de la tumbona</i>		2	-	-	-	-	-	-
	198	Tovallola per a la piscina o platja <i>Toalla para la piscina o playa</i>		4	-	-	-	-	-	-
199	Parc aquàtic a la piscina <i>Parque acuático en la piscina</i>		8	-	-	-	-	-	-	
200	Parc infantil (àrea de joc) <i>Parque infantil (zona de juego)</i>		4	-	-	-	-	-	-	
201	Programa d'animació infantil <i>Programa de animación infantil</i>		3	-	-	-	-	-	-	
202	Programa d'animació diürna <i>Programa de animación diurna</i>		3	-	-	-	-	-	-	
203	Programa d'animació nocturna <i>Programa de animación nocturna</i>		3	-	-	-	-	-	-	

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Miscel·lània/ diversos Miscelánea/ varios	204	Servei de cura d'infants, a petició del client (pot ser un servei extern) <i>Servicio de cuidado de niños, a petición del cliente (puede ser un servicio externo)</i>	1	-	-	-	-	-	-
	205	Cura dels infants dins l'establiment (per a infants menors de tres anys), com a mínim tres hores diàries, per personal especialitzat <i>Cuidado de los niños dentro del establecimiento (para niños menores de tres años), como mínimo tres horas diarias, por personal especializado</i>	10	-	-	-	-	-	-
	206	Cura dels infants dins l'establiment (per a infants majors de tres anys), com a mínim tres hores diàries, per personal especialitzat <i>Cuidado de los niños dentro del establecimiento (para niños mayores de tres años), como mínimo tres horas diarias, por personal especializado</i>	10	-	-	-	-	-	-
	207	Instal·lacions específiques miniclub <i>Instalaciones específicas miniclub</i>	8	-	-	-	-	-	-
	208	Servei d'equips esportius <i>Servicio de equipos deportivos</i>	2	-	-	-	-	-	-
	209	Servei de bicicletes propi o concertat <i>Servicio de bicicletas propio o concertado</i>	5	-	-	-	-	-	-
Miscel·lània/ diversos Miscelánea/ varios	210	Departament de turisme actiu, senderisme i activitats a la natura, propi de l'establiment <i>Departamento de turismo activo, senderismo y actividades en la naturaleza, propio del establecimiento</i>	A	15	-	-	-	-	-
		Departament de turisme actiu, senderisme i activitats a la natura, servei concertat <i>Departamento de turismo activo, senderismo y actividades en la naturaleza, servicio concertado</i>	B	7	-	-	-	-	-
		Per a establiments de menys de vint habitacions, contracte amb una durada mínima de quatre anys amb empreses externes per donar suport en l'organització de diferents activitats turístiques, esportives, culturals amb caràcter desestacionalitzador <i>Para establecimientos de menos de veinte habitaciones, contrato con una duración mínima de cuatro años con empresas externas para apoyar en la organización de diferentes actividades turísticas, deportivas, culturales con carácter desestacionalizador</i>	C	15	-	-	-	-	-
	211	Pista multiús esportiva (bàsquet, voleibol, futbol sala, etc.) <i>Pista multiuso deportiva (baloncesto, voleibol, fútbol sala, etc.)</i>	8	-	-	-	-	-	-
	212	Minigolf	2	-	-	-	-	-	-
	213	Botiga professional —pro-shop— (reserves de sortides de golf, lloguer de pals i material de golf) <i>Tienda profesional —pro-shop— (reservas de salidas de golf, alquiler de palos y material de golf)</i>	4	-	-	-	-	-	-
214	Escola de golf <i>Escuela de golf</i>	4	-	-	-	-	-	-	
215	Camp de golf al mateix establiment <i>Campo de golf en el mismo establecimiento</i>	10	-	-	-	-	-	-	

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2022/1105507

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Miscel·lània/ diversos Miscelánea/ varios	216	Escuaix independent <i>Squash independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-
	217	Pista de tennis independent <i>Pista de tenis independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-
	218	Pista de pàdel independent <i>Pista de pádel independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-
	219	Pista de voleibol independent <i>Pista de voleibol independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-
	220	Pista de futbol sala independent <i>Pista de fútbol sala independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-
	221	Pista de bàsquet independent <i>Pista de baloncesto independiente</i>	4 per pista, màx. 8 punts 4 por pista, màx. 8 puntos	-	-	-	-	-	-
	222	Equitació <i>Equitación</i>	8	-	-	-	-	-	-
	223	Tennis de taula <i>Tenis de mesa</i>	2	-	-	-	-	-	-
	224	Taula de billar <i>Mesa de billar</i>	2	-	-	-	-	-	-
	225	Petanca	1 per pista, màx. 3 punts 1 por pista, màx. 3 puntos	-	-	-	-	-	-
	226	Garatge per a bicicletes <i>Garaje para bicicletas</i>	6	-	-	-	-	-	-
	227	Centre de ciclisme de sala —spinning— <i>Centro de ciclismo interior —spinning—</i>	8	-	-	-	-	-	-
	228	Centre de ciclisme professional <i>Centro de ciclismo profesional</i>	20	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

	229	Esports nàutics: vela, surf, windsurf, busseig, etc. amb instal·lacions a l'establiment <i>Deportes náuticos: vela, surf, windsurf, buceo, etc. con instalaciones en el establecimiento</i>	15	-	-	-	-	-	-
	230	Facilitats per a la pràctica d'esports a instal·lacions concertades per l'establiment <i>Facilidades para la práctica de deportes en instalaciones concertadas por el establecimiento</i>	8	-	-	-	-	-	-
	231	Zones enjardinades pròpies de l'establiment (50 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (50 m2/plaza)</i>	A 20	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment (20 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (20 m2/plaza)</i>	B 15	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment (10 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (10 m2/plaza)</i>	C 10	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment (5 m ² /plaça) <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento (5 m2/plaza)</i>	D 5	-	-	-	-	-	-
		Zones enjardinades pròpies de l'establiment superiors a 250 m ² <i>Zonas ajardinadas propias del establecimiento superiores a 250 m²</i>	E 1	-	-	-	-	-	-

V. PLANS/ PREPARACIÓ/ ADAPTACIÓ DE L'OFERTA PLANES/ PREPARACIÓN/ ADAPTACIÓN DE LA OFERTA

General	232	Sistema de gestió de queixes. Inclou cicle d'acceptació, avaluació i resposta de la queixa <i>Sistema de gestión de quejas. Incluye el ciclo de aceptación, evaluación y respuesta de la queja</i>	5	M	M	M	M	M	M
	233	Qüestionari de satisfacció dels clients. Inclou, per part de l'establiment, els qüestionaris de satisfacció, avalua els resultats i fa un estudi de millora i un seguiment <i>Cuestionario de satisfacción de los clientes. Incluye, por parte del establecimiento, los cuestionarios de satisfacción, evalúa los resultados y realiza un estudio de mejora y un seguimiento</i>	7	-	-	-	-	M	M
	234	Publicació del sistema de gestió de queixes i del qüestionari de satisfacció dels clients <i>Publicación del sistema de gestión de quejas y del cuestionario de satisfacción de los clientes</i>	5	-	-	-	-	-	-
	235	<i>Mystery guest</i> (client misteriós): duta a terme per professionals externs amb la iniciativa i a càrrec de l'hotel, analitzat i documentat. O bé, controls interns (d'amagat) com, per exemple, controls de la cadena d'hotel o de cooperadors <i>Mystery guest (cliente misterioso): llevada a cabo por profesionales externos con la iniciativa y a cargo del hotel, analizado y documentado. O bien, controles internos (de incógnito) como, por ejemplo, controles de la cadena de hotel o de cooperadores</i>	15	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

General	236	Sistema de gestió de qualitat d'acord amb el SICTED <i>Sistema de gestión de calidad de acuerdo con el SICTED</i>	14	-	-	-	-	-	-
	237	Sistema de gestió de qualitat ISO 9001, UNE 182001 ("Q") <i>Sistema de gestión de calidad ISO 9001, UNE 182001 ("Q")</i>	18	-	-	-	-	-	-
	238	Sistema de gestió mediambiental ISO 14001, EMAS <i>Sistema de gestión medioambiental ISO 14001, EMAS</i>	18	-	-	-	-	-	-
	239	Pàgina web pròpia amb fotografies de l'edifici d'apartaments realistes i significatives. Com a mínim, vistes exteriors, de les àrees públiques i dels apartaments <i>Página web propia con fotografías del edificio de apartamentos realistas y significativas. Como mínimo, vistas exteriores, de las áreas públicas y de los apartamentos</i>	5	-	M	M	M	M	M
	240	Possibilitat de reserves en línia a través d'un sistema de reserves electròniques. Més enllà d'un simple correu electrònic <i>Posibilidad de reservas en línea a través de un sistema de reservas electrónicas. Más allá de un simple correo electrónico</i>	5	-	-	-	-	-	M
	241	Invitació als clients que se'n van o se n'han anat a deixar un comentari en un portal o a la pàgina web <i>Invitación a los clientes que se marchan o se han marchado a dejar un comentario en un portal o en la página web</i>	5	-	-	-	-	-	-
	242	Publicació del qüestionari d'autoavaluació del sistema de qualificació de la categoria de l'establiment <i>Publicación del cuestionario de autoevaluación del sistema de calificación de la categoría del establecimiento</i>	5	-	-	-	-	-	-
	243	Programari de control que gestioni des d'un servidor central les instal·lacions i altres aspectes de l'establiment <i>Software de control que gestione desde un servidor central las instalaciones y otros aspectos del establecimiento</i>	3	-	-	-	-	-	-
	244	Pla de manteniment anual de totes les instal·lacions <i>Plan de mantenimiento anual de todas las instalaciones</i>	2	-	-	-	-	-	-
Contra incendis <i>Contraincendios</i>	245	Millores per sobre de la normativa contra incendis (especificant mesures que estiguin per sobre del Codi tècnic d'edificació DEBSI quant a mesures de detecció i automatismes d'incendis) <i>Mejoras por encima de la normativa de contra incendios (especificando medidas que estén por encima del Código Técnico de Edificación DEBSI en cuanto a medidas de detección y automatismos de incendios)</i>	3	-	-	-	-	-	-
	246	Millores per sobre de la normativa referent a l'evacuació i senyalització de les vies d'evacuació <i>Mejoras por encima de la normativa referente a la evacuación y señalización de las vías de evacuación</i>	2	-	-	-	-	-	-
Energia	247	Optimització de la contractació d'energia <i>Optimización de la contratación de energía</i>	2	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÀREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Energia	248	Instal·lació elèctrica centralitzada o sectoritzada segons REBT vigent <i>Instalación eléctrica centralizada o sectorizada según REBT vigente</i>	2	-	-	-	-	-	-
	249	Sistemes centralitzats de connexió i desconexió elèctrica de les unitats allotjament <i>Sistemas centralizados de conexión y desconexión eléctrica de las unidades de alojamiento</i>	2	-	-	-	-	-	-
	250	Equips de compensació de potència per evitar l'excés de consum d'energia elèctrica <i>Equipos de compensación de potencia para evitar el exceso de consumo de energía eléctrica</i>	2	-	-	-	-	-	-
	251	Elements de detecció de presència que activin i desactivin automàticament les instal·lacions a les zones de pas infreqüent <i>Elementos de detección de presencia que activen y desactiven automáticamente las instalaciones en las zonas de paso infrecuente</i>	1	-	-	-	-	-	-
	252	Reguladors de potència <i>Reguladores de potencia</i>	1	-	-	-	-	-	-
Il·luminació Iluminación	253	Sistemes de connexió i desconexió basats en la detecció del nivell d'il·luminació natural als jardins exteriors <i>Sistemas de conexión y desconexión basados en la detección del nivel de iluminación natural en los jardines exteriores</i>	2	-	-	-	-	-	-
	254	Lluminàries tipus LED exterior a les zones d'il·luminació nocturna permanent <i>Luminarias tipo LED exterior en las zonas de iluminación nocturna permanente</i>	2	-	-	-	-	-	-
	255	Llums o lluminàries de màxima potència lumínica i mínim consum d'energia elèctrica a l'interior de l'edifici <i>Lámparas o luminarias de máxima potencia lumínica y mínimo consumo de energía eléctrica en el interior del edificio</i>	2	-	-	-	-	-	-
Energies renovables Energías renovables	256	Utilització d'energies alternatives, sempre que sigui possible <i>Utilización de energías alternativas, siempre que sea posible</i>	2	-	-	-	-	-	-
	257	Utilització d'energia solar per a generació d'aigua calenta sanitària, segons les exigències del Codi tècnic de l'edificació <i>Utilización de energía solar para generación de agua caliente sanitaria, según las exigencias del Código Técnico de la Edificación</i>	5	-	-	-	-	-	-
	258	Utilització d'energia solar per a l'enllumenat exterior amb lluminàries fotovoltaiques i autònomes <i>Utilización de energía solar para el alumbrado exterior con luminarias fotovoltaicas y autónomas</i>	1	-	-	-	-	-	-
Instal·lacions tèrmiques Instalaciones térmicas	259	Dispositius de desconexió de la climatització en cas d'obertura de portes i finestres <i>Dispositivos de desconexión de la climatización en caso de apertura de puertas y ventanas</i>	2	-	-	-	-	-	-
	260	Termòstats a totes les dependències, zones comunes i unitats, sempre que es disposi de climatització <i>Termostatos en todas las dependencias, zonas comunes y unidades, siempre que se disponga de climatización</i>	2	-	-	-	-	-	-

ÀREA ÁREA	NÚM. Nº	CRITERI CRITERIO	Punts Puntos	1 clau 1 llave	2 claus 2 llaves	3 claus 3 llaves	3 claus sup. 3 llaves sup.	4 claus 4 llaves	4 claus sup. 4 llaves sup.
--------------	------------	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------------------------

Aigua Agua	261	Dispositius d'estalvi d'aigua a les aixetes de lavabos, banyeres i dutxes: aixetes amb monocomandament, difusors i airejadors, i limitadors de pressió i cabal <i>Dispositivos de ahorro de agua en los grifos de lavabos, bañeras y duchas: grifos con monomando, difusores y aireadores, y limitadores de presión y caudal</i>	2	M	M	M	M	M	M
	262	Doble pulsador o pulsador amb interrupció de la descàrrega a les cisternes dels inodors <i>Doble pulsador o pulsador con interrupción de la descarga en las cisternas de los inodoros</i>	2	M	M	M	M	M	M
	263	Aixetes de la cuina amb tancament electrònic per a la neteja d'estrís <i>Grifos de la cocina con cierre electrónico para la limpieza de utensilios</i>	2	-	-	-	-	-	-
	264	Aprofitament d'aigües grises, prèviament tractades i emmagatzemades per omplir les cisternes dels inodors <i>Aprovechamiento de aguas grises, previamente tratadas y almacenadas para llenar las cisternas de los inodoros</i>	10	-	-	-	-	-	-
Jardi i exterior Jardín i exteriores	265	Espècies autòctones o mediterrànies i de baix consum hídric al jardí <i>Especies autóctonas o mediterráneas y de bajo consumo hídrico en el jardín</i>	10	-	-	-	-	-	-
	266	Reg del jardí a la nit amb sistema de degoteig subterrani i programació dels aspersors; utilització d'aigua de pluja emmagatzemada <i>Riego del jardín por la noche con sistema de goteo subterráneo y programación de los aspersores; utilización de agua de lluvia almacenada</i>	5	-	-	-	-	-	-
Residus Residuos	267	Facilitació de la classificació de residus als clients <i>Facilitación de la clasificación de residuos a los clientes</i>	2	-	-	-	-	-	-
Piscines Piscinas	268	Sistemes de salinització electrònica de piscines; reducció dràstica de l'ús de clor <i>Sistemas de salinización electrónica de piscinas; reducción drástica del uso de cloro</i>	2	-	-	-	-	-	-
Altres Otros	269	Support econòmic a entitats de protecció del medi ambient de les Illes Balears <i>Apoyo económico a entidades de protección del medio ambiente de las Illes Balears</i>	3	-	-	-	-	-	-
	270	Punts de càrrega elèctrica per a vehicles i bicicletes <i>Puntos de carga eléctrica para vehículos y bicicletas</i>	5	-	-	-	-	-	-
	271	Support econòmic a entitats de protecció de l'entorn marí de les Illes Balears <i>Apoyoe económico a entidades de protección del entorno marino de las Illes Balears</i>	3	-	-	-	-	-	-

Total apartaments turístics	PUNTUACIÓ PER ASSOLIR LA CATEGORIA / QUALIFICACIÓ	1	2	3	3 sup.	4	4 sup.
Total apartamentos turísticos	PUNTUACIÓN PARA ALCANZAR LA CATEGORÍA / CALIFICACIÓN	90	150	230	340	380	500

